POLIROM

Georges

SIMENON

Maigret la ministru

Maigret

GEORGES SIMENON

— Seria Maigret —

MAIGRET LA MINISTRU

Original: *Maigret chez le ministre* (1955)

Traducerea:
NICOLAE CONSTANTINESCU

virtual-project.eu

Editura: POLIROM
2009

— CAPITOLUL I —

Raportul răposatului Calame

Ca întotdeauna când se întorcea seara acasă, în acelaşi loc de pe trotuar, puţin după felinarul cu gaz, Maigret ridică încet capul spre ferestrele luminate ale apartamentului său. O făcea în mod mecanic. Poate că, dacă cineva l-ar fi întrebat pe nepusă masă dacă era sau nu lumină, ar fi ezitat să răspundă. Tot aşa, dintr-un fel de manie, între etajul al doilea şi al treilea, începea să-şi descheie pardesiul ca să scoată cheia din buzunarul pantalonilor, deşi, întotdeauna, uşa se deschidea de cum punea piciorul pe ştergătorul de la intrare.

Erau adevărate ritualuri fixate în ani de zile şi la care ţinea mai mult decât ar fi vrut să recunoască. Iar atunci când ploua, ceea ce nu era cazul astăzi, soţia lui făcea un gest anume când îi lua umbrela udă din mână, aplecându-şi în acelaşi timp capul ca să-l sărute pe obraz.

Maigret întrebă, aşa cum făcea întotdeauna:

— A sunat cineva?

Ea răspunse, închizând uşa:

— Da. Cred că nici n-ar trebui să te dezbraci.

Ziua fusese înnorată, nici rece, nici caldă, cu o mică aversă pe la două după-amiază. La birou, Maigret se ocupase doar de treburile curente.

— Ai mâncat bine de seară?

Lumina din apartament era mai caldă, mai intimă decât la birou. Vedea ziarele care îl aşteptau lângă fotoliu, papucii...

— Am luat masa cu şeful, Lucas şi Janvier la braseria *Dauphine.*

Apoi, toţi patru se duseseră la adunarea asociaţiei de ajutor reciproc a Poliţiei. De trei ani, Maigret accepta fără tragere de inimă să fie ales vicepreşedinte.

— Ai timp să bei o cafea. Scoate-ţi totuşi pardesiul. I-am spus că nu vei ajunge acasă înainte de unsprezece.

Acum era zece şi jumătate. Şedinţa nu durase mult. Unii avuseseră timp să bea o bere la braserie şi Maigret venise acasă cu metroul.

— Cine a telefonat?

— Un ministru.

Rămas în picioare în mijlocul salonului, o privi încruntând din sprâncene.

— Care ministru?

— Cel al Lucrărilor Publice. Un anume Point, dacă am înţeles eu bine.

— Da, Auguste Point. A telefonat aici? Personal?

— Da.

— Nu i-ai spus să sune la Poliţia Judiciară?

— El cu tine vrea să vorbească. Trebuie să te vadă urgent. Când i-am spus că nu eşti acasă, m-a întrebat dacă sunt servitoarea. Părea preocupat. I-am răspuns că sunt doamna Maigret. Şi-a cerut scuze, a vrut să ştie unde eşti, când vii acasă. Mi s-a părut un om timid.

— Nu se potriveşte cu reputaţia lui.

— Ba chiar mi-a cerut să-i spun dacă eram singură în casă sau nu. După care mi-a explicat că nimeni nu trebuia să ştie că telefonase şi că nu suna de la minister, ci dintr-o cabină publică, şi că era important pentru el să ia cât mai repede legătura cu tine.

În timp ce o asculta, Maigret se uita la ea încruntat, cu un aer care exprima rezerva sa faţă de politică. În cursul carierei, i se întâmplase de câteva ori ca un om de stat, un deputat, un senator sau alt personaj politic în funcţie să apeleze la el, dar numai pe cale legală; întotdeauna fusese chemat de şeful lui şi, de fiecare dată, discuţia începuse cu:

— Îmi cer scuze, dragă Maigret, că te însărcinez cu o misiune care nu-ţi va fi deloc pe plac.

Şi, într-adevăr, toate fuseseră cazuri destul de dezagreabile.

Nu-l cunoştea personal pe Auguste Point şi nu-l văzuse niciodată în carne şi oase. Nu era unul dintre oamenii despre care scriau ziarele deseori.

— De ce n-a telefonat la Poliţia Judiciară?

Întrebarea era mai curând pentru sine. Dar doamna Maigret răspunse:

— De unde să ştiu eu? Îţi repet doar ce mi-a spus. Mai întâi, că telefona de la o cabină publică...

Acest amănunt o impresionase puternic pe doamna Maigret, pentru care un ministru al Republicii era un personaj foarte important pe care îi venea greu să şi-l închipuie, seara, pătrunzând aproape clandestin într-o cabină publică din colţul unui bulevard.

— ...apoi, că nu trebuie să te duci la minister, ci la apartamentul lui personal pe care şi l-a păstrat...

Se uită pe o hârtiuţă unde scrisese câteva cuvinte:

— ...Bulevardul Pasteur nr. 27. Nu e nevoie să deranjezi portăreasa. Urci la etajul patru, uşa din stânga.

— Mă aşteaptă acolo?

— Va aştepta cât va fi nevoie. Ca totul să fie bine, ar trebui să se întoarcă la minister înainte de miezul nopţii.

Apoi îl întrebă cu altă voce:

— Crezi că e o farsă?

El scutură din cap în semn că nu. Desigur, era ceva neobişnuit, bizar, dar

nu părea deloc o farsă.

— Îţi bei cafeaua?

— Nu, mulţumesc. Nu după bere.

Şi, fără să se aşeze, îşi turnă un strop de rachiu de porumbe, luă o pipă de pe cămin şi se îndreptă spre uşă.

— Vin repede.

Când ajunse pe bulevardul Richard-Lenoir, umiditatea care se simţise în aer toată ziua începea să se condenseze într-o ceaţă ca o pulbere care forma un halou în jurul luminilor. Nu luă taxiul, deoarece pe bulevardul Pasteur ajungea la fel de repede şi cu metroul, dar poate şi pentru că nu se simţea în misiune oficială.

Tot drumul, privind ţintă un domn cu mustăţi care citea ziarul în faţa lui, Maigret se întrebă ce putea să aibă cu el Auguste Point şi mai ales de ce îi solicita o întâlnire atât de grabnică şi de misterioasă.

Ştia că Point era un avocat vandeean – din La Roche-sur-Yon, dacă nu greşea – care intrase târziu în politică. Făcea parte dintre acei deputaţi aleşi, după război, pentru caracterul lor şi pentru comportamentul din perioada ocupaţiei.

Maigret nu ştia ce anume făcuse. Totuşi, în timp ce unii dintre colegii lui treceau prin Camera Deputaţilor şi dispăreau, Point fusese reales de trei ori la rând şi, în urmă cu trei luni, când se formase ultimul guvern, primise portofoliul Lucrărilor Publice.

Comisarul nu auzise niciun zvon despre el, aşa cum circulă pe seama majorităţii oamenilor politici. Nimeni nu vorbea despre soţia lui. Nici despre copiii lui, dacă avea.

Când ieşi din metrou, la staţia Pasteur, ceaţa devenise mai deasă, gălbuie, iar Maigret îi simţi gustul prăfos pe buze. Pe bulevard nu văzu pe nimeni, auzi doar paşi în depărtare, spre Montparnasse, şi, în aceeaşi direcţie, şuierul unui tren care pleca din gară.

Unele ferestre încă mai erau luminate şi, în ceaţă, dădeau o impresie de linişte şi siguranţă. Acele case, nici luxoase, nici sărăcăcioase, nici noi, nici vechi, cu apartamente aproape similare, erau locuite îndeosebi de oameni din clasa de mijloc, profesori, funcţionari, slujbaşi, care plecau cu metroul sau autobuzul la aceeaşi oră în fiecare dimineaţă.

Apăsă pe butonul soneriei şi, când uşa se deschise, mormăi un nume de neînţeles, îndreptându-se spre ascensor.

Acesta, strâmt, pentru două persoane, începu să urce lent, dar fără zdruncinături şi fără zgomot. Casa scărilor era slab luminată. La etaje, uşile aveau aceeaşi culoare maroniu închis şi ştergătoare identice.

Sună la uşa din stânga, care se deschise imediat, ca şi cum cineva ar fi

aşteptat cu mâna pe clanţă.

Point făcu trei paşi ca să trimită ascensorul la parter, lucru la care Maigret nu se gândise.

— Îmi cer scuze că v-am deranjat la o oră atât de târzie, mormăi el. Intraţi...

Doamna Maigret ar fi fost dezamăgită, deoarece personajul corespundea cât se poate de puţin cu ideea pe care şi-o făcea despre un ministru. Înalt şi cu burtă, arăta aproape la fel ca Maigret, dar era mai lat în umeri, mai dur, ai fi zis mai ţăran, iar trăsăturile accentuate, nasul puternic şi gura te duceau cu gândul la capetele sculptate din lemn de castan sălbatic.

Purta un costum banal, cenuşiu, şi o cravată cu nodul gata făcut. Două lucruri frapau la el: sprâncenele stufoase, late şi dese ca nişte mustăţi, şi firele de păr de pe mâini aproape la fel de lungi.

La rândul lui, ministrul îl privea pe Maigret direct, fără să zâmbească din politeţe.

— Luaţi loc, domnule comisar.

Apartamentul, mai mic decât cel de pe bulevardul Richard-Lenoir, era format probabil doar din două camere, poate trei, şi o bucătărie foarte mică. Din antreu, unde atârnau câteva haine, intraseră într-un birou care te ducea cu gândul la locuinţa unui celibatar. Pe un raft prins în perete se aflau zece-douăsprezece pipe, dintre care câteva din lut ars şi una foarte frumoasă din spumă-de-mare. Un birou demodat, cum avea şi tatăl lui Maigret pe vremuri, era plin de hârtii şi de scrum, iar deasupra avea diferite despărţituri şi o mulţime de sertare mici. Nu îndrăzni să se uite imediat la fotografiile de pe pereţi, unde apăreau mama şi tatăl lui Point, în aceleaşi rame negre cu auriu pe care le-ar fi găsit şi într-o fermă din Vandeea.

Aşezat într-un fotoliu turnant, identic cu cel pe care îl avea tatăl lui Maigret, Point atinse neglijent o cutie cu ţigări de foi.

— Presupun... începu el.

Comisarul zâmbi şi murmură:

— Prefer pipa mea.

— Tutun?

Ministrul îi întinse un pachet cu tutun început şi îşi reaprinse şi el pipa pe care o lăsase să se stingă.

— Probabil că aţi fost surprins, când v-a spus soţia...

Nu ştia cum să înceapă. Ceea ce se petrecea era destul de ciudat. În biroul cald şi liniştit, doi bărbaţi de aceeaşi statură, aproape de aceeaşi vârstă, se observau unul pe celălalt fără să se ascundă. Ai fi zis că descopereau similitudini, că erau intrigaţi de ele şi ezitau să se recunoască a fi fraţi.

— Uite, Maigret. Nu e cazul s-o luăm pe ocolite. Te cunosc doar din ziare

și din ce-am auzit despre dumneata.

— Și eu la fel, domnule ministru.

Point făcu un gest cu mâna, vrând parcă să spună că, între ei, acel titlu era deplasat.

— Am dat de belea. Nimeni n-a aflat încă, nimeni nu bănuiește, nici prim-ministrul, nici chiar soția mea care, de obicei, știe tot ce fac. Eu te-am sunat pe dumneata.

Își feri o clipă privirea și trase din pipă, jenat parcă de ultimele sale cuvinte, care ar fi putut fi considerate o lingușeală banală sau interesată.

— N-am vrut s-o iau pe cale ierarhică și să mă adresez directorului Poliției Judiciare. Ceea ce fac e incorect. Nu erai obligat să vii, după cum nu ești nici obligat să mă ajuți.

Se ridică, oftând.

— Un păhărel?

Apoi, schițând ceva ce ar fi putut fi luat drept zâmbet:

— Nu-ți fie teamă. Nu încerc să te cumpăr. Întâmplarea face că în seara asta chiar simt nevoia să beau ceva.

Dispăru în camera vecină și se întoarse cu o sticlă începută și două pahare fără picior, asemenea celor folosite în hanurile de la țară.

— E doar rachiu de casă, de care tatăl meu face în fiecare toamnă. Ăsta e vechi de vreo douăzeci de ani.

Se priviră din nou, cu paharul în mână.

— Noroc.

— Noroc, domnule ministru.

De data asta, Point nu păru să audă ultimele cuvinte.

— E adevărat că nu știu cum să încep, dar nu pentru că m-aș simți stânjenit în fața dumitale, ci pentru că povestea asta e greu de istorisit cu claritate. Citești ziarele?

— În serile în care răufăcătorii îmi dau răgazul s-o fac.

— Ești la curent cu politica?

— Destul de puțin.

— Știi că nu sunt ceea ce se numește un politician?

Maigret dădu afirmativ din cap.

— Bun! Bineînțeles, ai auzit de catastrofa de la Clairfond, nu?

De astă dată, Maigret nu-și putu reține o tresărire și probabil că fața lui oglindi un fel de nemulțumire, de rezervă, căci interlocutorul său lăsă capul în jos și adăugă cu glas scăzut:

— Din nefericire, despre asta e vorba.

Puțin mai devreme, în metrou, Maigret încercase să ghicească ce voia să-i spună ministrul. Nu se gândise la scandalul Clairfond, despre care ziarele

scriau totuşi de o lună de zile.

Sanatoriul de la Clairfond, în Haute-Savoie, situat între Ugines şi Megève, la o altitudine de peste o mie patru sute de metri, era una dintre realizările cele mai spectaculoase de după război.

Totul data de mai mulţi ani, iar Maigret nu-şi mai amintea cine avusese ideea creării pentru copiii săraci a unui aşezământ comparabil cu sanatoriile moderne private. Se vorbise mult despre el la vremea aceea. Unii îl consideraseră o acţiune pur politică şi la Cameră avuseseră loc dezbateri aprinse, ba chiar fusese numită şi o comisie pentru studierea proiectului care, multă vreme atacat, se realizase totuşi.

Cu o lună în urmă, se produsese catastrofa, una dintre cele mai penibile din istorie. Zăpada începuse să se topească într-o perioadă în care nimeni nu ştia să se mai fi întâmplat până atunci. În munţi, torentele se umflaseră. La fel şi un râu subteran, Lize, atât de neînsemnat, încât nici nu era trecut pe hărţi, dar care slăbise fundaţia unei întregi aripi a sanatoriului.

Ancheta, începută imediat după dezastru, nu se încheiase. Experţii nu ajungeau la o părere comună. Nici ziarele, care, în funcţie de culoarea politică, susţineau teze diferite.

O sută douăzeci şi opt de copii muriseră în urma prăbuşirii uneia dintre clădiri şi ceilalţi fuseseră evacuaţi de urgenţă.

După un moment de tăcere, Maigret murmură:

— Nu făceaţi parte din guvern când a fost construit sanatoriul, nu-i aşa?

— Nu. Nu eram nici măcar membru al comisiei parlamentare care a votat finanţarea. La drept vorbind, până în ultimele zile, ştiam despre povestea asta doar ce ştie toată lumea din ziare.

Tăcu un moment, apoi întrebă:

— Ai auzit de raportul Calame, domnule comisar?

Maigret îl privi surprins şi scutură din cap.

— Vei auzi şi prea auzi probabil. Presupun că nu citeşti micile săptămânale, cum ar fi *La Rumeur?*

— Niciodată.

— Îl cunoşti pe Hector Tabard?

— După nume şi reputaţie. Colegii mei din strada Saussaies îl cunosc probabil mai bine decât mine.

Comisarul făcea aluzie la Siguranţa Naţională care, depinzând direct de Ministerul de Interne, primea deseori misiuni legate mai mult sau mai puţin de politică.

Tabard era un ziarist veros, al cărui săptămânal, plin de bârfe, era considerat o fiţuică de şantaj.

— Citeşte ce a apărut la şase zile după catastrofă.

Era un text scurt, misterios.

Oare se vor hotărî cândva, sub presiunea opiniei publice, să dezvăluie conţinutul raportului Calame?

— Asta e tot? întrebă mirat comisarul.

— Uite un extras din numărul următor.

Contrar ideii general admise, nu din pricina unei probleme de politică externă sau din cauza evenimentelor din Africa de Nord va cădea actualul guvern înainte de sfârşitul primăverii, ci din cauza raportului Calame. Cine deţine raportul Calame?

Cuvintele *raportul Calame*[1] aveau o rezonanţă aproape comică şi Maigret întrebă, zâmbind:

— Cine e Calame?

Dar Point nu zâmbi. Şi începu să-i explice, în timp ce-şi golea pipa într-o scrumieră mare din cupru:

— Un profesor de la Şcoala de Drumuri şi Poduri. Dacă nu mă înşel, a murit acum doi ani de cancer. Numele lui nu e cunoscut marelui public, dar e celebru în lumea mecanicii aplicate şi a arhitecturii civile. Calame a fost chemat ca expert consultant în cazul unor lucrări de mare amploare, în ţări foarte diferite, din Japonia până în America de Sud, şi era o autoritate indiscutabilă în domeniul rezistenţei materialelor, îndeosebi a betonului. A scris o lucrare, *Bolile betonului,* pe care o au toţi arhitecţii.

— Calame s-a ocupat de construirea sanatoriului?

— Indirect. Dă-mi voie să-ţi spun povestea altfel, potrivit unei cronologii mai personale. După cum ţi-am spus, când s-a petrecut catastrofa, nu ştiam despre sanatoriu decât ce publicau ziarele. Nici măcar nu-mi amintesc dacă am votat pentru sau contra proiectului acum cinci ani. A fost nevoie să consult *Monitorul Oficial* ca să descopăr că am votat pentru. Nu citesc nici eu *La Rumeur.* Abia după publicarea celui de-al doilea articolaş m-a luat deoparte prim-ministrul şi m-a întrebat: „Ai cunoştinţă de raportul Calame?”. I-am răspuns cu seninătate că nu. El a părut surprins şi cred că m-a privit cu oarecare neîncredere. „Ar trebui totuşi să-l ai în arhivă”, mi-a zis el. Şi mi-a istorisit totul. La dezbaterile care avuseseră loc în privinţa sanatoriului, în urmă cu cinci ani, deoarece membrii comisiei parlamentare nu ajungeau la o părere comună, un deputat, nu ştiu care, a propus să se solicite un raport din partea unui tehnician de o valoare incontestabilă. Şi l-a propus pe profesorul Julien Calame, de la Şcoala Naţională de Drumuri şi

[1] *Calame:* calamă, pană de scris (n. t.).

Poduri, iar acestuia i-a trebuit un anumit timp ca să studieze planurile, ba chiar s-a deplasat la faţa locului în Haute-Savoie. Apoi a scris un raport care, în mod normal, trebuie să fi fost transmis comisiei.

Maigret credea că înţelesese.

— Acest raport era defavorabil?

— O clipă! Când prim-ministrul mi-a vorbit despre povestea asta, ceruse deja să se caute în arhivele Camerei. Raportul ar fi trebuit să fie găsit în dosarele comisiei. Nu numai că raportul nu se află acolo, dar au dispărut şi o parte din dările de seamă. Înţelegi ce înseamnă asta?

— Că unii sunt interesaţi ca raportul să nu fie niciodată publicat?

— Citeşte asta.

Era un nou extras din *La Rumeur,* la fel de scurt, dar la fel de ameninţător.

Oare domnul Arthur Nicoud va avea destulă putere ca să împiedice publicarea raportului Calame?

Maigret cunoştea acest nume, aşa cum cunoştea alte sute de nume. Cunoştea mai ales firma Nicoud şi Sauvegrain, pentru că era menţionată aproape peste tot unde aveau loc lucrări publice, fie că era vorba de drumuri, de poduri sau de ecluze.

— Firma Nicoud şi Sauvegrain a construit sanatoriul.

Maigret începea să regrete că venise. Deşi simţea faţă de Auguste Point o simpatie naturală, povestea pe care o auzea din gura lui îl stânjenea la fel ca atunci când auzea spunându-se în faţa unei femei istorioare de prost-gust.

Fără să vrea, încerca să ghicească rolul pe care Point putea să-l joace în tragedia care provocase moartea a o sută douăzeci şi opt de copii. Îi venea să-l întrebe direct: „Ce amestec aveţi în povestea asta?”.

Ghicea că fuseseră mituiţi oameni, politicieni, poate chiar personaje cu funcţii foarte importante.

— O să încerc să fiu cât mai scurt. Prim-ministrul m-a rugat deci să caut cu minuţiozitate în arhivele ministerului meu. Şcoala Naţională de Drumuri şi Poduri ţine direct de Ministerul Lucrărilor Publice. În mod logic, ar fi trebuit să avem undeva, măcar în dosarele noastre, o copie a raportului Calame.

Reveneau faimoasele cuvinte: *Raportul Calame.*

— Şi n-aţi găsit nimic?

— Nimic. Zadarnic am răscolit, până şi în pod, tone de documente pline de praf.

Ministrul observă că Maigret se foia în fotoliu, jenat.

— Nu-ţi place politica?

— Recunosc.

— Nici mie. Oricât ar părea de ciudat, ca să lupt contra politicii am

acceptat să candidez în urmă cu doisprezece ani. Iar acum trei luni, când mi s-a cerut să fac parte din guvern, m-am lăsat convins tot în ideea de a aduce puţină moralitate în treburile publice. Eu şi soţia mea suntem nişte oameni simpli. Vezi bine locuinţa în care stăm la Paris în timpul sesiunilor Camerei, de când am fost ales deputat. E mai curând un apartament de celibatar. Soţia mea ar fi putut rămâne la La Roche-sur-Yon, unde avem casa noastră, dar nu obişnuim să trăim separaţi.

Vorbea natural, fără urmă de sentimentalism în glas.

— De când sunt ministru, locuim în mod oficial la minister, pe bulevardul Saint-Germain, dar ne refugiem aici cât putem de des, îndeosebi duminica. Dar n-are importanţă. Ţi-am telefonat dintr-o cabină publică, după cum ai aflat probabil de la soţie – şi cred că ai, dacă nu mă înşel, acelaşi gen de soţie ca şi mine –, ţi-am telefonat, zic, dintr-o cabină publică pentru că mă tem să nu-mi fie ascultat telefonul. Sunt convins, pe drept sau nu, că toate convorbirile mele telefonice de la minister, poate chiar şi din acest apartament, sunt înregistrate undeva, prefer să nu ştiu unde. Adaug, spre ruşinea mea, că în seara asta, înainte de a veni aici, am intrat pe o uşă într-un cinematograf de pe Marile Bulevarde şi am ieşit pe alta, plus că am schimbat de două ori taxiul. N-aş putea însă să jur că această casă nu e supravegheată.

— N-am zărit pe nimeni la venire.

Maigret simţea acum o oarecare milă faţă de interlocutorul lui. Până atunci, Point încercase să vorbească pe un ton detaşat. Când să ajungă însă la miezul problemei, tergiversa, o lua pe ocolite, ca şi cum s-ar fi temut ca Maigret să nu-şi facă despre el o idee greşită.

— Arhivele ministerului au fost răscolite, şi nu-ţi spun câte hârţoage sunt acolo de care nimeni nu-şi aminteşte. În acest timp, de cel puţin două ori pe zi, primeam telefon de la prim-ministru, şi nu sunt deloc sigur că are încredere în mine. S-a căutat şi la Şcoala de Drumuri şi Poduri, fără niciun rezultat până ieri-dimineaţă.

Maigret nu se putu abţine să nu întrebe, aşa cum întrebi care este sfârşitul unui roman:

— A fost găsit raportul Calame?

— În orice caz, ceea ce pare a fi raportul Calame.

— Unde?

— Într-un pod al Şcolii.

— L-a găsit un profesor?

— Un supraveghetor. Ieri după-amiază, am primit fişa unui anume Piquemal, despre care nu mai auzisem, pe care era scris cu creionul: „În legătură cu raportul Calame”. L-am primit imediat. Am avut grijă să scap mai

întâi de secretara mea, domnişoara Blanche, pe care o am totuşi de douăzeci de ani, fiindcă e din La Roche-sur-Yon şi lucra în cabinetul meu de avocatură. Vei vedea că e un lucru important. Şeful meu de cabinet nu se afla nici el în încăpere. Am rămas singur cu un bărbat trecut de prima tinereţe, cu privirea fixă, care stătea în faţa mea fără să spună nimic, ţinând sub braţ un pachet înfăşurat în hârtie cenuşie. „Domnul Piquemal?”, am întrebat eu, puţin neliniştit, deoarece, un moment, am crezut că am de-a face cu un nebun. Omul a făcut da din cap. „Ia loc.” „Nu e nevoie.” Aveam impresia că în privirea lui nu era nici urmă de simpatie. M-a întrebat, aproape grosolan: „Sunteţi ministrul?”. „Da.” „Eu sunt supraveghetor la Şcoala de Drumuri şi Poduri.” A făcut doi paşi, mi-a întins pachetul şi a rostit pe acelaşi ton: „Deschideţi-l şi daţi-mi un bon de primire”. Pachetul conţinea un document de vreo patruzeci de pagini, care era evident o copie la indigo: *Raport despre construirea unui sanatoriu în locul numit Clairfond, în Haute-Savoie.* Documentul nu era semnat de mână, ci numele lui Julien Calame, însoţit de titlul său, era bătut la maşină pe ultima pagină, la fel şi data. Fără să se aşeze, Piquemal a repetat: „Vreau un bon de primire”.

I-am scris unul de mână. L-a împăturit, l-a pus într-un portofel uzat şi s-a îndreptat spre uşă. L-am chemat înapoi. „Unde ai descoperit aceste documente?” „În pod.” „Probabil că vei fi chemat să dai o declaraţie scrisă.” „Ştiu unde să mă găsească.” „Ai arătat cuiva acest document?” M-a privit în ochi, dispreţuitor. „Nimănui.” „Mai erau şi alte copii?” „Nu, după ştiinţa mea.” „Mulţumesc.”

Point se uită la Maigret, stânjenit.

— Aici am comis o greşeală, continuă el. Cred că din cauza ciudăţeniei acestui Piquemal, pentru că îmi imaginez cu uşurinţă un anarhist având aceeaşi atitudine în momentul în care aruncă o bombă.

— Ce vârstă are? întrebă Maigret.

— Poate patruzeci şi cinci de ani. Nici bine, nici prost îmbrăcat. Şi cu o privire de nebun sau de fanatic.

— Aţi cerut informaţii despre el?

— Nu imediat. Era ora cinci. În anticameră mai rămăseseră patru-cinci persoane, iar seara trebuia să prezidez un dineu al inginerilor. Ştiind că vizitatorul meu plecase, secretara a revenit şi am pus dosarul Calame în servieta mea personală. Ar fi trebuit să-i telefonez prim-ministrului. N-am făcut-o, îţi jur, tot pentru că mă întrebam dacă nu cumva Piquemal era nebun. Nimic nu dovedea că documentul nu era fals. Primim aproape zilnic vizita unor dezechilibraţi.

— Și noi la fel.

— Atunci poate că mă înţelegi. Audienţele au durat până la şapte. Abia am

avut timp să intru în apartamentul meu ca să mă schimb.

— I-aţi spus soţiei despre raportul Calame?

— Nu. Luasem cu mine servieta. Am anunţat-o că, după dineu, voi trece pe aici. Mi se întâmplă destul de des. Nu numai că venim aici împreună duminica şi ea pregăteşte o masă numai pentru noi doi, dar vin şi singur când am o treabă importantă şi vreau să am linişte.

— Unde a avut loc banchetul?

— La Palatul Orsay.

— Aţi luat şi servieta?

— A rămas încuiată, în paza şoferului meu, în care am încredere deplină.

— Şi pe urmă aţi venit direct aici?

— Pe la zece şi jumătate. Miniştrii au avantajul că nu sunt obligaţi să stea după discurs.

— Eraţi în haine de seară?

— Le-am scos şi m-am instalat la acest birou.

— Aţi citit raportul.

— Da.

— Şi vi s-a părut autentic?

Ministrul dădu afirmativ din cap.

— Chiar ar fi o bombă dacă s-ar publica?

— Fără nicio îndoială.

— De ce?

— Pentru că profesorul Calame a anunţat, ca să spun aşa, catastrofa care s-a întâmplat. Deşi am fost numit în fruntea Ministerului Lucrărilor Publice, nu sunt în stare să-ţi repet raţionamentul lui şi mai ales detaliile tehnice pe care le oferea în sprijinul opiniei sale. Fapt e că a luat poziţie clar, indubitabil, contra proiectului şi că datoria oricărei persoane care îl citise era să voteze contra construirii sanatoriului aşa cum fusese prevăzută sau, cel puţin, să ceară lămuriri suplimentare. Înţelegi?

— Încep să înţeleg.

— Nu ştiu de unde a aflat *La Rumeur* despre acest document. Deţine o copie? Nu ştiu nici asta. După toate probabilităţile, singura persoană care avea ieri-seară un exemplar al raportului Calame eram eu.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Pe la miezul nopţii, am vrut să-i telefonez prim-ministrului, dar mi s-a răspuns că participa la o reuniune politică la Rouen. Am fost cât pe ce să-l sun acolo...

— Dar n-aţi făcut-o?

— Nu. Fiindcă m-am gândit că am telefonul pus sub ascultare. Aveam impresia că deţineam aici o ladă cu dinamită, în stare nu numai să arunce în

aer guvernul, ci şi să-i dezonoreze pe unii dintre colegii mei. E inadmisibil ca cei care au citit raportul să fi putut să se încăpăţâneze să...

Maigret crezu că ghiceşte urmarea.

— Aţi lăsat raportul în acest apartament?

— Da.

— În birou?

— Poate fi încuiat. Am considerat că era mai în siguranţă aici decât la minister, unde se perindă prea mulţi oameni pe care abia dacă îi cunosc.

— Şoferul a aşteptat jos cât timp aţi citit dosarul?

— Îi dădusem drumul. Am luat un taxi de la colţul bulevardului.

— Aţi vorbit cu soţia la întoarcere?

— Nu despre raportul Calame. N-am suflat o vorbă nimănui până a doua zi, la unu după-amiaza, când m-am întâlnit cu prim-ministrul la Cameră. Ne-am retras lângă o fereastră şi i-am spus totul.

— S-a arătat tulburat?

— Cred că da. Oricare în locul lui ar fi fost la fel. M-a rugat să-i aduc personal raportul la cabinetul lui.

— Şi raportul nu se mai afla în birou?

— Nu.

— Broasca de la uşă a fost forţată?

— Nu cred.

— V-aţi reîntâlnit cu prim-ministrul?

— Nu. Am simţit că mi-e rău. Am cerut să fiu dus în bulevardul Saint-Germain şi am amânat toate întâlnirile. Soţia mea i-a telefonat prim-ministrului că nu mă simţeam bine, că avusesem o sincopă şi că îl voi vizita a doua zi.

— Soţia dumneavoastră ştie?

— Am minţit-o pentru prima dată în viaţa mea. Nu mai ştiu exact ce i-am spus şi probabil că m-am întrerupt de mai multe ori.

— Ştie că sunteţi aici?

— Mă crede la o reuniune. Mă întreb dacă înţelegeţi situaţia în care mă aflu. M-am pomenit deodată singur, cu impresia că, îndată ce voi deschide gura, toată lumea mă va învinovăţi. Nimeni nu poate să creadă povestea asta. Am avut în mână raportul Calame. Sunt singurul care l-a deţinut, în afară de Piquemal. *Or, în cursul ultimilor ani, am fost cel puţin de trei ori invitatul lui Arthur Nicoud, antreprenorul în cauză, la proprietatea lui din Samois.*

Ministrul se moleşi brusc. Umerii îi căzură puţin, bărbia îşi pierdu din fermitate. Părea că spune: „Fă ce vrei. Eu nu mai ştiu”.

Maigret îşi umplu paharul, fără să ceară voie, şi abia după ce-l duse la

gură se gândi să-l umple şi pe cel al ministrului.

— CAPITOLUL II —

Telefonul prim-ministrului

Probabil că în cursul carierei sale Maigret mai avusese această impresie, dar i se păru că niciodată cu aceeaşi intensitate. Micimea camerei, căldura, intimitatea ei sporeau iluzia, dar şi mirosul de alcool de ţară, biroul care semăna cu cel al tatălui său, fotografiile mărite ale „bătrânilor” agăţate pe pereţi: Maigret se simţea ca un medic chemat de urgenţă, în mâinile căruia pacientul şi-a încredinţat soarta.

Partea cea mai ciudată era că bărbatul din faţa lui, care părea că îi aşteaptă diagnosticul, semăna cu el, dacă nu ca un frate, cel puţin ca un văr primar. Şi nu numai fizic. Fusese de ajuns o singură privire aruncată portretelor de familie ca să-şi dea seama că el şi Point aveau cam aceeaşi origine. Amândoi se născuseră la ţară, dintr-un neam de ţărani deja evoluaţi. Probabil că părinţii ministrului, încă de la naşterea lui, avuseseră ambiţia să-l facă medic sau avocat, ca şi cei ai lui Maigret.

Point le depăşise speranţele. Mai trăiau încă şi ştiau asta?

Încă nu îndrăznea să pună toate aceste întrebări. Avea în faţa lui un om prăbuşit şi simţea că motivul nu era slăbiciunea. Privindu-l, Maigret încerca un sentiment complex, un amestec de dezgust şi furie, dar şi descurajare.

Ajunsese şi el odată într-o situaţie asemănătoare, deşi mai puţin dramatică, şi fusese vorba tot de politică. Nu avusese nicio vină. Acţionase exact aşa cum trebuia s-o facă, se comportase nu numai ca un om cinstit, ci şi conform îndatoririlor sale stricte de slujbaş al statului.

Totuşi, toţi sau aproape toţi consideraseră că greşise. Trebuise să apară în faţa unui consiliu de disciplină şi, deoarece totul era contra lui, fuseseră obligaţi să nu-i dea dreptate.

Atunci părăsise un timp Poliţia Judiciară şi fusese „exilat” un an la Brigada Mobilă din Lucon, în Vandeea, exact departamentul pe care Point îl reprezenta în Camera Deputaţilor.

Aşa cum îi repetau soţia şi prietenii, era cu conştiinţa împăcată, şi totuşi, fără să-şi dea seama, i se întâmpla să aibă atitudini de om vinovat. De exemplu, în ultimele zile petrecute la Poliţia Judiciară, în timp ce cazul lui se discuta undeva sus, nu mai îndrăznea să dea ordine subordonaţilor, nici măcar lui Lucas sau lui Janvier, iar când cobora scara mare, mergea pe lângă ziduri.

Point nu mai era nici el în stare să se gândească cu luciditate la propriul caz. Spusese tot ce avea de spus. În ultimele ore, se comportase ca un om

care se duce la fund şi nu mai are decât speranţa unui ajutor miraculos.

Oare nu era ciudat că apelase la Maigret, pe care nu-l cunoştea, pe care nu-l văzuse niciodată?

Acum, fără să-şi dea seama, Maigret se ocupa de el, iar întrebările lui semănau cu cele ale unui medic care încearcă să pună un diagnostic.

— Aţi verificat identitatea lui Piquemal?

— I-am cerut secretarei să telefoneze la Şcoala de Drumuri şi Poduri şi i s-a confirmat că Jules Piquemal lucrează acolo de cincisprezece ani în calitate de supraveghetor.

— Nu era mai normal să-i înmâneze documentul directorului şcolii în loc să vi-l aducă personal la cabinet?

— Nu ştiu. Nu m-am gândit la asta.

— Asta pare să indice, nu-i aşa, că şi-a dat seama de importanţa lui?

— Da, aşa cred.

— Pe scurt, de când a fost găsit raportul Calame, Piquemal şi dumneavoastră sunteţi singurii care aţi avut ocazia să-l citiţi.

— Dacă nu punem la socoteală persoana sau persoanele în mâinile cărora se află acum.

— Să nu ne ocupăm încă de asta. Dacă nu mă înşel, o singură persoană, în afară de Piquemal, a ştiut, începând de marţi în jurul orei unu, că vă aflaţi în posesia documentului?

— Te referi la prim-ministru?

Point se uita la Maigret uluit. Actualul şef al guvernului, Oscar Malterre, era un om de şaizeci şi cinci de ani care, de pe la patruzeci de ani, intrase aproape în toate guvernele. Tatăl lui fusese prefect, un frate era deputat, iar alt frate, guvernator în colonii.

— Sper că nu presupui...

— Nu presupun nimic, domnule ministru. Încerc să înţeleg. Raportul Calame se afla în acest birou ieri-seară. Azi după-amiază, nu mai era. Sunteţi sigur că uşa nu a fost forţată?

— Poţi să constaţi şi singur. Nu se vede nicio urmă pe lemn sau pe metalul broaştei. Poate că s-a folosit un şperaclu?

— Dar broasca de la birou?

— După cum poţi vedea, nu e greu de descuiat. Mi s-a întâmplat s-o deschid, când am uitat cheia, cu o bucată de sârmă.

— Daţi-mi voie să continuu cu întrebările obişnuite ale unui poliţist, măcar să lămurim câteva lucruri. Cine, în afară de dumneavoastră, are o cheie a apartamentului?

— Soţia mea, bineînţeles.

— Mi-aţi spus că nu ştie nimic despre raportul Calame.

— Nu i-am vorbit despre el. Nu știe nici măcar că am venit aici ieri și azi.

— Urmărește îndeaproape politica?

— Citește ziarele și este îndeajuns de informată ca să putem vorbi despre munca mea. Când mi s-a propus să candidez la deputăție, a încercat să mă facă să mă răzgândesc. N-a vrut nici să devin ministru. Nu are ambiții.

— E originară din La Roche-sur-Yon?

— Tatăl ei era avocat acolo.

— Să revenim la chei. Cine mai are?

— Secretara mea, domnișoara Blanche.

— Blanche și mai cum?

Maigret își nota în carnețelul cu scoarțe negre.

— Blanche Lamotte. Cred că are... o clipă... patruzeci și unu... nu, patruzeci și doi de ani.

— O cunoașteți de mult timp?

— Am angajat-o dactilografă când abia împlinise șaptesprezece ani și tocmai terminase școala Pigier. De atunci a rămas la mine.

— Și ea e tot din La Roche?

— Dintr-un sat din împrejurimi. Tatăl ei era măcelar.

— Drăguță?

Point păru că reflectează, ca și cum nu și-ar fi pus niciodată problema.

— Nu. Nu se poate spune asta.

— Îndrăgostită de dumneavoastră?

Maigret zâmbi văzându-l pe ministru cum roșește.

— Cum de știți? Să spunem că e îndrăgostită în felul ei. Nu cred că a existat vreun bărbat în viața ei.

— E geloasă pe soția dumneavoastră?

— Nu în sensul obișnuit al cuvântului. O bănuiesc că e geloasă pentru ceea ce consideră a fi partea ei.

— Adică, la birou, ea veghează asupra dumneavoastră.

Point, care avea totuși o mare experiență de viață, se arăta surprins că Maigret descoperea adevăruri atât de neînsemnate.

— Mi-ați spus că se afla în birou când a fost anunțat Piquemal și i-ați spus să iasă. Când ați rechemat-o, mai aveați raportul în mână?

— Da, așa cred. Dar te asigur că...

— Trebuie să înțelegeți, domnule ministru, că nu acuz pe nimeni, că nu suspectez pe nimeni. Ca și dumneavoastră, încerc să văd clar în povestea asta. Mai există și alte chei ale acestui apartament?

— Una e la fiica mea.

— Ce vârstă are?

— Anne-Marie? Douăzeci și patru.

— Căsătorită?

— Trebuie sau, mai exact, trebuia să se căsătorească luna viitoare. Având în vedere furtuna care se anunţă, nu mai ştiu. Cunoşti familia Courmont?

— După nume.

Familia Malterre era faimoasă în politică, iar familia Courmont în diplomaţie, de cel puţin trei generaţii. Robert Courmont, care avea o reşedinţă particulară pe Rue de la Faisanderie şi era unul dintre ultimii francezi care purtau monoclu, fusese ambasador mai bine de treizeci de ani, când la Tokyo, când la Londra, şi era membru al Institutului.

— E vorba de fiul lui?

— Da, Alain Courmont. Are treizeci şi doi de ani, a fost deja ataşat la trei-patru ambasade şi acum e şeful unui serviciu important la Externe. A fost numit la Buenos Aires, unde trebuie să se prezinte la trei săptămâni după căsătorie. Înţelegi acum că situaţia este şi mai tragică decât pare. Un scandal cum va fi cel care mă aşteaptă mâine sau poimâine...

— Fiica dumneavoastră vine des aici?

— Nu de când locuim oficial la reşedinţa ministerului.

— Nu i s-a întâmplat niciodată să vină?

— Prefer să-ţi spun totul, comisare. Altfel, degeaba te-aş mai fi chemat. Anne-Marie şi-a dat bacalaureatul şi a făcut filosofia. Nu-i o pedantă, dar nici o tânără cum erau cele de pe vremea noastră. Odată, cu vreo lună în urmă, am găsit aici scrum de ţigară. Domnişoara Blanche nu fumează, nici soţia mea. Am întrebat-o pe Anne-Marie şi a recunoscut că mai venea în acest apartament cu Alain. N-am vrut să aflu mai mult. Îmi amintesc ce mi-a spus, fără să roşească, privindu-mă în faţă: „Trebuie să fim realişti, tată. Am douăzeci şi patru de ani şi el treizeci şi doi”. Ai copii, Maigret?

Comisarul scutură din cap.

— Presupun că astăzi n-aţi găsit scrum de ţigară.

— Nu.

De când nu mai trebuia decât să răspundă la întrebări, Point era deja mai puţin abătut, ca un bolnav care răspunde medicului ştiind că acesta îi va oferi în cele din urmă un remediu. Oare Maigret insista înadins asupra cheilor?

— Nu mai e nimeni care să aibă vreo cheie?

— Şeful meu de cabinet.

— Cine e?

— Jacques Fleury.

— Îl cunoaşteţi de mult timp?

— Am fost colegi la liceu, apoi la universitate.

— Tot vandeean?

— Nu. El e din Niort. De pe-aproape. Şi e cam de vârsta mea.

— Avocat?

— Nu s-a înscris niciodată în Barou.

— De ce?

— E un ins ciudat. Părinţii lui aveau bani. În tinereţe, nu era deloc atras de o activitate regulată. La fiecare şase luni, se pasiona pentru ceva nou. De exemplu, un timp, i-a căşunat pe vasele de pescuit, şi a avut câteva. S-a ocupat şi de o afacere în colonii care nu a reuşit. Apoi l-am pierdut din vedere. După ce am fost ales deputat, l-am revăzut din când în când la Paris.

— Ruinat?

— Complet. Se ţinea bine. De altfel, întotdeauna a arătat bine şi a fost foarte simpatic. E întruchiparea ratatului simpatic.

— V-a cerut favoruri?

— Mai mult sau mai puţin. Fără importanţă. Cu puţin înainte să devin ministru, întâmplarea a făcut să-l întâlnesc mai des şi, când am avut nevoie de un şef de cabinet, l-am avut la îndemână.

Point îşi încruntă sprâncenele groase.

— Trebuie să-ţi explic ceva în privinţa asta. Probabil că nu-ţi dai seama ce înseamnă să devii ministru de azi pe mâine. Să luăm cazul meu. Sunt avocat, un mic avocat de provincie, fireşte, dar nu înseamnă că am mai puţine cunoştinţe de drept. Numai că am fost numit la Lucrările Publice. Am devenit, fără tranziţie, fără ucenicie, şeful unui minister unde mişună înalţi funcţionari competenţi şi chiar oameni la fel de iluştri precum răposatul Calame. Am făcut şi eu ca şi ceilalţi. Am adoptat o atitudine plină de siguranţă. Ca şi cum aş fi ştiut totul. Dar simţeam în jurul meu ironie şi ostilitate. Şi eram şi conştient de o mulţime de intrigi din care nu înţelegeam nimic. Rămân un străin chiar şi în sânul ministerului, pentru că şi acolo mă aflu printre oameni care cunosc, de mult timp, toate dedesubturile politicii. Având alături de mine un om precum Fleury, în faţa căruia pot să spun tot ce gândesc...

— Vă înţeleg. Când l-aţi ales şef de cabinet, Fleury avea deja relaţii politice?

— Doar relaţiile vagi pe care le legi în baruri şi restaurante.

— E căsătorit?

— A fost. Poate chiar mai este, pentru că nu cred că a divorţat. A avut doi copii cu soţia lui. Nu mai stau împreună. Trăieşte cu o femeie la Paris, poate chiar cu două, pentru că are darul să-şi complice existenţa.

— Sunteţi sigur că nu ştia că aţi intrat în posesia raportului Calame?

— Nici măcar nu l-a văzut pe Piquemal la minister. Iar eu nu i-am spus nimic.

— Care sunt relaţiile dintre Fleury şi domnişoara Blanche?

— Cordiale în aparenţă. În fond, domnişoara Blanche nu-l poate suferi, pentru că are un suflet burghez şi viaţa sentimentală a lui Fleury o scandalizează şi o exasperează. Vezi că nu ajungem nicăieri.

— Sunteţi sigur că soţia dumneavoastră nu bănuieşte că vă aflaţi aici?

— A remarcat că eram frământat. Voia să profit că măcar în seara asta n-am nimic important de făcut şi să mă urc în pat. I-am spus că sunt aşteptat la o reuniune...

— V-a crezut?

— Nu ştiu.

— Obişnuiţi s-o minţiţi?

— Nu.

Era aproape miezul nopţii. De data asta, ministrul umpluse paharele mici fără picior şi se îndreptase, oftând, spre stativ ca să aleagă o pipă curbată cu inel de argint.

În acel moment sună telefonul, confirmând parcă intuiţia lui Maigret. Point se uită la comisar părând că îl întreabă dacă trebuia să răspundă.

— Probabil că e soţia dumneavoastră. Oricum, la întoarcere veţi fi obligat să-i spuneţi totul.

Ministrul ridică receptorul.

— Alo! Da... Eu sunt...

Avea deja aerul unui vinovat.

— Nu... Sunt cu cineva... Am avut de discutat ceva foarte important... Îţi spun când ajung acasă... Nu ştiu... Nu mai durează mult... Foarte bine... Te asigur că mă simt foarte bine... Cum?... Din partea prim-ministrului?... Vrea să...? Bine... Voi vedea... Da... O să o fac imediat... Pe curând...

Cu fruntea plină de broboane de sudoare, Point se uită din nou la Maigret ca un om care nu mai ştie ce să facă.

— Am fost sunat de trei ori de la cancelaria prim-ministrului. Prim-ministrul mi-a transmis să-i telefonez la orice oră...

Îşi şterse sudoarea. Uitase să-şi aprindă pipa.

— Ce fac?

— Presupun că-l sunaţi, nu? Mâine-dimineaţă veţi fi oricum obligat să-i mărturisiţi că nu mai aveţi raportul. Şi nu există nicio şansă să punem mâna pe el în noaptea asta.

— Chiar aşa? spuse mai curând maşinal Point, pe un ton care avea o notă comică, ilustrând dezorientarea sa şi încrederea instinctivă pe care unii oameni o au în puterea poliţiei.

Se aşeză greoi şi formă un număr pe care îl ştia pe de rost.

— Alo! Aici ministrul Lucrărilor Publice... Aş vrea să vorbesc cu domnul

prim-ministru... Îmi cer scuze, doamnă... Sunt Point... Cred că soţul dumneavoastră aşteaptă... Da... Rămân la telefon...

Goli paharul pe nerăsuflate, privind fix la unul dintre nasturii hainei lui Maigret.

— Da, domnule prim-ministru... Îmi cer scuze că nu v-am sunat mai devreme... Da, mă simt mai bine... Nimic grav... Da, poate oboseala... Dar şi... Voiam să vă spun...

Maigret auzea vibrând în receptor o voce care nu avea nimic liniştitor; Point părea un copil dojenit care încearcă zadarnic să se dezvinovăţească.

— Da... Ştiu... Credeţi-mă...

În sfârşit, era lăsat să vorbească şi îşi căuta cuvintele.

— Să ştiţi că s-a petrecut lucrul cel mai... cel mai uimitor... Poftim? Da, e vorba de raport... L-am luat ieri la domiciliul meu... Da, cel din bulevardul Pasteur.

Măcar dacă l-ar fi lăsat să povestească totul aşa cum voia el! Dar îl întrerupea tot timpul şi Point se încurca.

— Sigur că da... Obişnuiesc să vin aici să lucrez când... Poftim? Da, aici sunt în momentul ăsta... Nu, soţia mea nu ştia, altfel mi-ar fi transmis mesajul dumneavoastră... Nu! Nu mai am raportul Calame... Asta încerc să vă spun de la început... L-am lăsat aici, crezând că e mai în siguranţă decât la minister, şi, când am venit să-l iau, azi după-amiază, după discuţia noastră...

Maigret întoarse capul în altă parte când văzu o lacrimă de enervare sau umilire ivindu-se de sub pleoapele groase.

— L-am căutat bine... Nu! Bineînţeles, n-am făcut-o...

Puse mâna peste receptor şi îi şopti lui Maigret:

— Mă întreabă dacă am anunţat poliţia...

Acum asculta, resemnat, mormăind din când în când:

— Da... Da... Înţeleg...

Faţa îi era plină de transpiraţie şi Maigret vru să deschidă fereastra.

— Jur, domnule prim-ministru...

Plafoniera nu fusese aprinsă. Cei doi bărbaţi şi colţul biroului primeau lumină doar de la o lampă cu abajur verde, care lăsa restul încăperii în penumbră. Din când în când, auzeai claxonul unui taxi trecând prin ceaţa de pe bulevardul Pasteur şi, mai rar, şuieratul unui tren.

Fotografia tatălui, de pe perete, era cea a unui bărbat de aproximativ şaizeci şi cinci de ani, făcută probabil cu vreo zece ani în urmă, dacă te luai după vârsta lui Point. Fotografia mamei era cea a unei femei de cel mult treizeci de ani, într-o rochie şi cu o coafură de pe la începutul secolului, iar Maigret trase concluzia că doamna Point, ca şi mama lui, murise când fiul ei era încă foarte mic.

Existau posibilităţi despre care nu-i vorbise încă ministrului şi la care începea în mod inconştient să se gândească. Din pricina convorbirii telefonice la care era martor accidental, se gândea la Malterre, prim-ministrul, care era şi ministru de Interne şi avea astfel sub puterea lui Siguranţa Naţională.

Presupunând că Malterre aflase despre vizita lui Piquemal la Ministerul Lucrărilor Publice şi că ordonase supravegherea lui Auguste Point... Sau chiar că după discuţia pe care o avuseseră...

Îţi puteai imagina orice, că voise să-şi însuşească documentul ca să-l distrugă sau ca să-l aibă ca un as în mânecă.

Termenul jurnalistic curent în această împrejurare se dovedea exact: raportul Calame era o adevărată „bombă”, care îi dădea celui care îl deţinea posibilităţi extraordinare.

— Da, domnule prim-ministru... Fără poliţie, vă repet...

Probabil că celălalt îl hărţuia cu întrebări care îl zăpăceau. Privirea lui îl chema pe Maigret în ajutor, dar comisarul nu avea cum să-l ajute. Point ceda deja.

— Persoana din biroul meu nu se află aici în calitate de...

Totuşi, moral şi fizic, Point era un om puternic. Şi Maigret se considera un ins tare, dar, cândva, cedase şi el, când fusese prins într-un angrenaj mai puţin puternic totuşi. Îşi amintea şi îşi va aminti toată viaţa că ceea ce îl copleşea cel mai mult era impresia că înfrunta o forţă fără nume, fără chip, pe care nu puteai pune mâna. Dar şi că această forţă, pentru toată lumea, era Forţa cu F mare, Dreptul.

Point ceda pe toată linia:

— E vorba de comisarul Maigret... I-am cerut să vină la mine în calitate de persoană privată... Sunt sigur că...

Celălalt îl întrerupse. Receptorul vibră.

— Nu, nicio pistă... Nimeni... Nu, nici soţia mea nu ştie... Nici secretara... Jur, domnule prim-ministru...

Point devenea umil.

— Da... De la ora nouă... Vă promit... Vreţi să-i vorbiţi?... O clipă...

Se uită ruşinat la Maigret.

— Domnul prim-ministru doreşte...

Comisarul luă receptorul.

— Vă ascult, domnule prim-ministru.

— Am aflat că domnul Point, colegul meu de la Lucrări Publice, te-a informat despre incident.

— Da, domnule prim-ministru.

— Nu mai e cazul să repet că totul trebuie să rămână strict secret. Aşadar,

nu se pune problema să se efectueze o anchetă oficială. Nu va fi sesizată nici Siguranţa Naţională.

— Am înţeles, domnule prim-ministru.

— Evident că, dacă, personal, fără niciun demers oficial şi fără să pari că te ocupi de asta, descoperi ceva despre raportul Calame, mă vei...

Se corectă imediat. Nu voia să fie amestecat personal în acest caz.

— ...îl vei anunţa pe colegul meu Point.

— Da, domnule prim-ministru.

— Asta e tot.

Maigret vru să-i întindă receptorul ministrului, dar celălalt închisese.

— Îmi cer scuze, Maigret. M-a forţat să vorbesc despre dumneata. Se spune că a fost un avocat celebru la Curtea cu Juri înainte de a intra în politică şi sunt convins de asta. Îmi pare rău că te-am pus într-o situaţie...

— Vă întâlniţi cu el mâine-dimineaţă?

— La nouă. Nu vrea să ştie ceilalţi membri ai guvernului. Cel mai mult îl îngrijorează faptul că Piquemal va vorbi sau a vorbit deja, pentru că e singurul, în afară de noi trei, care ştie că documentul a fost găsit.

— Voi încerca să aflu ce fel de om e.

— Fără să dezvălui nimic, nu?

— Vă avertizez totuşi, în mod cinstit, că sunt obligat să-i spun şefului meu. Nu trebuie să intru în detalii, deci nici să pomenesc de raportul Calame. Dar e necesar să ştie că lucrez pentru dumneavoastră. Dacă ar fi vorba doar de mine, aş putea să mă ocup de caz în afara serviciului. Dar probabil că voi avea nevoie de unii dintre colaboratorii mei...

— Vor şti şi ei?

— Nu vor şti nimic despre raport, vă promit.

— Eram gata să-mi dau demisia, dar mi-a luat-o înainte, spunând că nu are nici măcar posibilitatea să mă disocieze de cabinet, pentru că ar însemna, dacă nu să dezvăluie adevărul, cel puţin să stârnească bănuiala celor care au urmărit ultimele evenimente politice. Din acest moment, sunt oaia râioasă, iar colegii mei...

— Aveţi certitudinea că raportul pe care l-aţi avut în mână este cu adevărat o copie a raportului Calame?

Point ridică imediat capul, surprins.

— Crezi că ar putea fi un fals?

— Nu cred nimic. Continuu să examinez toate ipotezele. Prezentându-vă un raport Calame, adevărat sau fals, şi făcându-l apoi să dispară, autorii vă discreditează în mod automat pe dumneavoastră şi întreg guvernul, deoarece veţi fi acuzat că l-aţi distrus.

— În acest caz, vom auzi despre asta chiar de mâine.

— Nu neapărat atât de repede. Aş vrea să ştiu unde şi în ce împrejurări a fost găsit raportul.

— Crezi că vei reuşi fără să se afle?

— Voi încerca. Presupun, domnule ministru, că mi-aţi spus totul? Îmi permit să insist deoarece în împrejurările actuale este important să...

— Ştiu. Ţi-am spus totul, mai puţin un mic detaliu. Ţi-am vorbit la început despre Arthur Nicoud. Atunci când l-am întâlnit, nu mai ştiu la ce dineu, eram un simplu deputat şi nici nu-mi trecea prin minte că voi ajunge într-o zi să conduc Lucrările Publice. Ştiam că era unul dintre membrii firmei Nicoud şi Sauvegrain, antreprenorii de pe Avenue de la République. Arthur Nicoud nu se comporta ca un afacerist, ci ca un om de lume. Spre deosebire de ceea ce s-ar putea crede, nu e întruchiparea noului îmbogăţit, şi nici măcar a mânuitorului de bani. E cultivat. Ştie să trăiască. Frecventează cele mai bune restaurante din Paris, înconjurat întotdeauna de femei frumoase, îndeosebi actriţe şi vedete de cinema. Cred că toate persoanele importante din lumea literelor, artelor şi politicii au fost invitate cel puţin o dată la duminicile lui de la Samois. Am întâlnit acolo mulţi dintre colegii mei din Camera Deputaţilor, directori de ziare şi savanţi, oameni pentru integritatea cărora aş băga mâna în foc. Nicoud însuşi, în casa lui de la ţară, lasă impresia unui om pentru care nimic nu contează mai mult decât să-şi servească invitaţii cu bucatele cele mai fine şi cele mai rare într-un cadru rafinat. Soţia mea nu l-a plăcut niciodată. Am fost acolo poate de vreo şase ori, niciodată singuri, niciodată în intimitate. În unele duminici, luam prânzul până la treizeci de persoane, la mese mici, ca apoi să ne reîntâlnim în bibliotecă sau în jurul piscinei. Ce nu ţi-am spus este că, odată, în urmă cu doi ani, dacă nu mă înşel, da, acum doi ani, de Crăciun, fiica mea a primit un stilou mic din aur marcat cu iniţialele sale, însoţit de o carte de vizită a lui Arthur Nicoud. Am fost gata să-i trimit înapoi cadoul. Nu-mi mai amintesc cui i-am vorbit despre asta, unuia dintre colegi, şi eram destul de supărat. Mi-a spus că gestul lui Nicoud nu avea consecinţe, că era mania lui, la fiecare sfârşit de an, să trimită o amintire soţiei sau fiicei oaspeţilor săi. Anul acela trimisese stilouri, comandate probabil cu zecile. În alt an, făcuse cadou pudriere, tot din aur, deoarece se pare că are pasiunea aurului. Fiica mea a păstrat stiloul. Cred că îl foloseşte şi acum. Iar mâine, când povestea cu raportul Calame va exploda în presă, se va scrie că fiica lui Auguste Point a primit şi acceptat...

Maigret dădu din cap. Nu minimaliza importanţa unui astfel de detaliu.

— Altceva? Nu v-a împrumutat cu bani?

Point roşi până în vârful urechilor. Maigret înţelegea de ce. Nu pentru că avea ceva să-şi reproşeze, ci pentru că, de acum înainte, oricine avea dreptul să-i pună această întrebare.

— Niciodată! Jur...

— Vă cred. Nu deţineţi nicio acţiune a societăţii Nicoud şi Sauvegrain?

Ministrul răspunse că nu, zâmbind cu amărăciune.

— Încă de mâine-dimineaţă, voi face tot ce-mi stă în putinţă, promise Maigret. Înţelegeţi că ştiu mai puţin decât dumneavoastră şi că nu sunt deloc familiarizat cu mediul politic. După cum v-am spus, mă îndoiesc că vom putea găsi raportul mai înainte ca omul care îl are să-l folosească. Dumneavoastră l-aţi fi distrus ca să vă salvaţi colegii pe care îi compromite?

— În niciun caz.

— Chiar dacă v-ar fi cerut şeful partidului?

— Chiar dacă prim-ministrul mi-ar fi sugerat asta.

— Eram aproape sigur. Îmi cer scuze că am întrebat. Acum vă las, domnule ministru.

Cei doi se ridicară şi Point îi întinse o mână mare şi păroasă.

— Eu îmi cer scuze că te-am amestecat în toată povestea asta. Mă simţeam atât de descurajat, de derutat...

Faptul că îşi pusese soarta în mâinile altcuiva îl făcea să se simtă mai uşurat. Vorbea cu vocea lui normală. Aprinse plafoniera şi deschise uşa.

— Nu poţi veni la mine la minister fără să stârneşti întrebări, pentru că eşti prea cunoscut. Nu poţi nici să-mi telefonezi, pentru că mă tem să nu-mi fie ascultate telefoanele, ţi-am mai spus. Acest apartament nu e un secret pentru nimeni. Cum am putea lua legătura?

— Voi găsi mijlocul de a vă contacta când va fi necesar. Puteţi să mă sunaţi însă acasă, seara, de la o cabină publică, aşa cum aţi făcut astăzi, şi, dacă nu sunt, să lăsaţi un mesaj soţiei mele.

Avură amândoi aceeaşi idee, în acelaşi moment, şi nu se putură abţine să zâmbească. Oare nu păreau, aşa cum stăteau în faţa uşii, doi conspiratori?

— Noapte bună, domnule ministru.

— Mulţumesc, Maigret. Noapte bună.

Comisarul nu chemă ascensorul. Coborî pe jos cele patru etaje, îi ceru portăresei să-i deschidă uşa şi ajunse în strada învăluită în ceaţă, care devenise mai groasă şi mai rece. Ca să aibă şanse să găsească un taxi, trebuia să meargă până în bulevardul Montparnasse. O luă la dreapta, cu pipa între dinţi şi mâinile la spate, apoi, după vreo douăzeci de metri, două lumini mari se aprinseră în faţa lui şi se auzi motorul unei maşini care pornea.

Ceaţa îl împiedica să evalueze distanţa. O clipă, Maigret avu impresia că automobilul, care se pusese în mişcare, venea direct peste el, dar acesta trecu mai departe, după ce îl învălui preţ de câteva secunde într-o lumină difuză.

Nu avusese timp să ridice mâna ca să-şi ascundă faţa. De altfel, era

convins că ar fi fost inutil.

După toate probabilităţile, cineva încercase să afle cine făcuse în seara aceea o lungă vizită în apartamentul ministrului, ale cărui ferestre erau şi acum luminate.

Ridicând din umeri, Maigret îşi văzu de drum şi nu mai întâlni decât un cuplu care mergea fără grabă, braţ la braţ, gură în gură, şi aproape că dădu peste el.

În cele din urmă, găsi un taxi. La el acasă, pe bulevardul Richard-Lenoir, lumina era încă aprinsă. Scoase cheia, ca de obicei, şi, tot ca de obicei, soţia îi deschise mai înainte ca el să fi găsit broasca. Doamna Maigret era în cămaşă de noapte, cu picioarele goale, cu ochii umflaţi de somn şi se duse imediat să se cuibărească în culcuşul cald.

— Cât e ceasul? întrebă ea cu o voce adormită.

— Unu şi zece.

Maigret zâmbi gândindu-se că, în alt apartament, mai somptuos, dar anonim, un cuplu trăia aproape aceleaşi momente.

Point şi soţia lui nu se aflau în casa lor. Nu era dormitorul, nici patul lor. Se simţeau străini în imensa clădire oficială unde locuiau şi care probabil că li se părea plină de capcane.

— Ce voia de la tine?

— La drept vorbind, nu ştiu exact.

Doamna Maigret era doar pe jumătate trează şi se străduia să se trezească de-a binelea în timp ce el se dezbrăca.

— Nu ştii de ce voia să te vadă?

— Mai curând ca să-mi ceară sfatul.

Nu voia să folosească cuvântul „îmbărbătare", care ar fi fost mai potrivit. Era ciudat. I se părea că acolo, în intimitatea familială aproape palpabilă a apartamentului său, dacă ar fi rostit cuvintele „raportul Calame", ar fi izbucnit în râs.

În apartamentul din bulevardul Pasteur, cu o jumătate de oră mai înainte, aceste cuvinte aveau o rezonanţă dramatică. Un ministru la ananghie le rostea cu un fel de teroare. Un prim-ministru se deranjase să vorbească despre acel raport ca despre cea mai importantă problemă de stat.

Era vorba de vreo treizeci de foi de hârtie care zăcuseră ani de zile într-un pod sau în altă parte, fără ca nimeni să se preocupe de ele, descoperite poate din întâmplare de un supraveghetor de şcoală.

— La ce te gândeşti?

— La un anume Piquemal.

— Cine e?

— Nu ştiu exact.

Era adevărat că se gândea la Piquemal sau, mai curând, repeta cele trei silabe ale numelui său, găsindu-le comice.

— Somn uşor.

— Şi ţie. Dimineaţă să mă trezeşti la şapte.

— De ce aşa devreme?

— Trebuie să dau un telefon.

Doamna Maigret întinsese deja braţul să stingă lumina, întrerupătorul aflându-se în partea ei.

— CAPITOLUL III —

Necunoscutul din bar

O mână îi atinse încetişor umărul şi o voce îi şopti la ureche:

— Maigret! E şapte.

Mirosul ceştii cu cafea din mâna soţiei sale îi pătrundea în nări. Simţurile şi creierul i se puneau în funcţiune oarecum ca o orchestră când muzicienii din fosă îşi acordează instrumentele. Încă nu exista o coordonare. Ora şapte, o zi diferită aşadar de celelalte, deoarece se trezea de obicei la opt. Fără să deschidă pleoapele, descoperea că afară era soare, în timp ce ziua trecută fusese ceţoasă. Mai înainte ca noţiunea de ceaţă să-i amintească de bulevardul Pasteur, simţi în gură un gust rău, pe care nu-l mai avusese de mult timp la trezire. Se întrebă dacă nu cumva va fi mahmur, gândindu-se la paharele mici fără picior şi la rachiul de ţară al ministrului.

Deschise ochii morocănos şi se ridică în capul oaselor, puţin mai liniştit când constată că nu-l durea capul. Seara trecută nu-şi dăduse seama că fiecare îşi golise paharul de multe ori.

— Eşti obosit? îl întrebă soţia.

— Nu. E bine.

Cu ochii umflaţi de somn, îşi bău cafeaua cu înghiţituri mici, privind în jur şi murmurând cu o voce încă somnoroasă:

— Azi e frumos.

— Da. E brumă.

Soarele avea aciditatea şi prospeţimea unui vin alb de ţară. Viaţa la Paris începea, pe bulevardul Richard-Lenoir, cu un anumit număr de zgomote familiare.

— Trebuie să pleci aşa devreme?

— Nu. Doar să-i telefonez lui Chabot; după opt s-ar putea să nu-l mai găsesc acasă. Dacă e zi de târg la Fontenay-le-Comte, va pleca chiar de la şapte şi jumătate.

Julien Chabot, care devenise judecător de instrucţie la Fontenay-le-Comte, unde locuia cu mama lui în casa mare în care se născuse, era unul dintre prietenii săi de pe timpul când studia la Nantes, iar Maigret trecuse pe la el cu doi ani în urmă, la întoarcerea de la un congres desfăşurat la Bordeaux. Bătrâna doamnă Chabot mergea la biserică la prima slujbă, cea de la ora şase dimineaţa, iar de la şapte, casa fremăta deja de viaţă: la opt, Julien ieşea, nu ca să meargă la Palatul de Justiţie, unde nu era copleşit de treburi, ci ca să hoinărească pe străzile oraşului sau pe malul râului Vendée.

— Mai vreau o ceaşcă de cafea, te rog!

Trase la el telefonul şi ceru legătura. În momentul în care centralista repeta numărul, Maigret se gândi brusc că, dacă una dintre ipotezele sale din ajun era adevărată, însemna că telefonul lui era deja pus sub ascultare. Asta îl făcu să bombăne ursuz. Resimţea deodată dezgustul care pusese stăpânire pe el când, împotriva voinţei sale, fusese prins el însuşi într-o maşinaţie politică. Puţin lipsi să nu se înfurie pe Auguste Point, cu care nu avusese nici în clin, nici în mânecă, pe care nu-l întâlnise niciodată, dar care găsise de cuviinţă să i se adreseze lui ca să-l scoată din încurcătură!

— Doamna Chabot?... Alo!... Doamna Chabot la telefon?... Aici Maigret... Nu! Maigret...

Era cam tare de urechi. Se văzu nevoit să-şi repete numele de cinci-şase ori, precizând:

— Jules Maigret, cel de la poliţie...

Atunci ea exclamă:

— Eşti la Fontenay?

— Nu. Telefonez de la Paris. Fiul dumneavoastră e acasă?

Bătrâna striga prea tare, prea aproape de receptor. Maigret nu înţelegea ce spune. Şi trecu un minut până să audă vocea lui Chabot.

— Julien?

— Da.

— Mă auzi?

— Perfect. Ca şi cum ai telefona din gară. Ce mai faci?

— Foarte bine. Ascultă. Te deranjez ca să-ţi cer câteva informaţii. Erai la masă?

— Da. Dar nu-i nimic.

— L-ai cunoscut pe Auguste Point?

— Cel care e ministru?

— Da.

— Îl întâlneam deseori când era avocat la La Roche-sur-Yon.

— Ce părere ai despre el?

— E un om remarcabil.

— Dă-mi detalii. Tot ce-ţi trece prin minte.

— Tatăl lui, Evariste Point, are la Sainte-Hermine, oraşul lui Clemenceau, un hotel faimos, nu pentru camerele, ci pentru bucătăria lui. Oameni cu gusturi fine vin de departe să ia aici masa. Cred că are vreo optzeci de ani. De câţiva ani, a lăsat afacerea ginerelui său şi fiicei sale, dar încă se mai ocupă de ea. Auguste Point, singurul lui fiu, şi-a făcut studiile aproape în acelaşi timp cu noi, dar la Poitiers, apoi la Paris. Mă asculţi?

— Da.

— Să continui? Era un tocilar, un zelos. A deschis un cabinet de avocatură în Piaţa Prefecturii, în La Roche-sur-Yon. Cunoşti oraşul. Ani de zile a stat acolo şi s-a ocupat îndeosebi de litigii între arendaşi şi proprietari. S-a căsătorit cu fiica unui avocat, Arthur Belion, care a murit acum doi-trei ani şi a cărui văduvă încă mai trăieşte în La Roche. Presupun că, dacă n-ar fi fost războiul, Auguste Point ar fi continuat să pledeze liniştit în Vandeea şi la Poitiers. În timpul ocupaţiei, nu a dat prilej să se vorbească despre el, continuând să-şi ducă mai departe viaţa modestă. Toată lumea a fost surprinsă când, cu câteva săptămâni înainte de retragerea nemţilor, aceştia l-au arestat şi l-au dus la Niort, apoi undeva în Alsacia. Cu aceeaşi ocazie, nemţii au mai pus mâna pe trei-patru persoane, printre care şi un chirurg din Bressuires, şi astfel s-a aflat că, tot războiul, Point adăpostise, într-o fermă a lui de lângă La Roche, agenţi englezi şi aviatori evadaţi din lagărele germane. S-a întors acasă slab şi suferind, la câteva zile după Eliberare. N-a încercat să iasă în faţă, nu a intrat în niciun comitet, n-a defilat nici cu unii, nici cu alţii. Îţi aminteşti dezordinea care domnea atunci. Politica îşi băga şi ea coada. Nu mai ştiai cine era curat şi cine nu. Toţi s-au îndreptat către el când n-au mai fost siguri de nimic. A făcut treabă bună, întotdeauna discret, fără să i se urce la cap, şi l-am trimis la Paris ca deputat. Cam asta ar fi toată povestea. Familia Point şi-a păstrat casa din Piaţa Prefecturii. Locuiesc la Paris în cursul sesiunilor Camerei, apoi se întorc imediat, iar Point şi-a păstrat întotdeauna o parte din clientelă. Cred că soţia lui îl ajută mult. Au o fată.

— Ştiu.

— Atunci înseamnă că ştii tot atât cât mine.

— O cunoşti pe secretara lui?

— Pe domnişoara Blanche? Am văzut-o deseori în biroul lui. Îi spunem Cerberul, din cauza ardorii sălbatice cu care veghează asupra patronului ei.

— Nimic altceva despre ea?

— Presupun că e îndrăgostită de el, aşa, cum sunt fetele bătrâne.

— Lucra pentru el înainte să devină o fată bătrână.

— Ştiu. Dar în privinţa asta nu sunt în stare să-ţi spun nimic. Ce s-a întâmplat?

— Încă nimic. Îl cunoşti pe un anume Jacques Fleury?

— Nu prea bine. L-am întâlnit de două-trei ori în urmă cu cel puţin douăzeci de ani. Probabil că locuieşte la Paris. Nu ştiu cu ce se ocupă.

— Mulţumesc şi îmi cer încă o dată scuze că te-am deranjat de la micul dejun.

— Are grijă mama să nu se răcească!

Neştiind ce să mai spună, Maigret adăugă:

— E frumos la voi?
— E soare, dar acoperişurile sunt albe de brumă.
— Şi la noi e frig. Pe curând, bătrâne. Omagiile mele mamei tale.
— La revedere, Jules.
Pentru Julien Chabot, acest telefon era un eveniment şi avea să se gândească la el în timpul plimbării pe străzile oraşului, întrebându-se de ce era interesat Maigret de viaţa ministrului Lucrărilor Publice.
Comisarul luă şi el micul dejun, fără să scape de acel gust de alcool din gură, şi, când plecă, hotărî să meargă pe jos. Se opri la un bar din Piaţa Republicii ca să-şi cureţe stomacul cu un pahar de vin alb.
Contrar obiceiului, cumpără toate ziarele de dimineaţă şi ajunse la Poliţia Judiciară exact la timp pentru raport.
Câtă vreme colegii lui se aflară în biroul şefului, Maigret nu spuse nimic, ascultând vag şi privind distrat Sena şi trecătorii de pe podul Saint-Michel. Rămase ultimul. Şeful lui ştia ce însemna asta.
— Ce s-a întâmplat, Maigret?
— O belea! răspunse el întâi.
— Pe capul nostru?
— Nu. Parisul n-a fost niciodată atât de liniştit ca în ultimele cinci zile. Numai că, ieri-seară, m-a sunat personal un ministru şi m-a rugat să mă ocup de un caz care nu-mi place deloc. N-am putut să nu accept. L-am prevenit că am să vă anunţ, dar fără să vă dau detalii.
Directorul Poliţiei Judiciare se încruntă.
— Un caz foarte neplăcut?
— Foarte.
— Care are legătură cu catastrofa de la Clairfond?
— Da.
— Şi un ministru, personal, te-a însărcinat cu o misiune?
— Prim-ministrul este la curent.
— Nu vreau să-mi spui mai mult. Du-te, bătrâne, dacă trebuie, şi fii prudent.
— Voi încerca.
— Ai nevoie de oameni?
— Probabil trei-patru. Dar nu vor şti exact despre ce e vorba.
— De ce nu s-au adresat celor de la Siguranţa Naţională?
— Nu înţelegeţi?
— Ba da. Asta mă şi îngrijorează în ceea ce te priveşte! În fine!...
Maigret se întoarse în biroul lui şi deschise uşa dinspre încăperea inspectorilor.
— Vii o clipă la mine, Janvier?

Apoi, văzându-l pe Lapointe care se pregătea să plece:

— Ai o treabă importantă?

— Nu, şefule. Rutină.

— Trimite pe altcineva şi aşteaptă-mă. Şi tu, Lucas. Apoi închise uşa biroului şi rămase cu Janvier.

— Îţi dau o sarcină grea, bătrâne. Nu va fi nevoie de raport scris şi totul îmi va fi adus la cunoştinţă numai mie. Dacă faci vreo imprudenţă, ar putea să te coste scump.

Janvier zâmbi, fericit că i se încredinţa o sarcină delicată.

— Ministrul Lucrărilor Publice are o secretară pe nume Blanche Lamotte, în vârstă de vreo patruzeci şi trei de ani.

Maigret îşi scosese carneţelul negru din buzunar.

— Nu ştiu unde locuieşte şi ce program are la serviciu. Vreau să aflu tot ce face, ce fel de viaţă duce în afara ministerului şi ce persoane frecventează. Nici ea, nici altcineva nu trebuie să bănuiască faptul că Poliţia Judiciară se ocupă de persoana ei. Poate că, supraveghind ieşirea angajaţilor la prânz, vei putea afla unde ia masa. Vezi cum faci. Dacă bagă de seamă că te interesezi de ea, fă la nevoie pe amorezatul.

Janvier, care era căsătorit şi căruia soţia tocmai îi născuse al patrulea copil, făcu o uşoară strâmbătură.

— Am înţeles, şefule. O să-mi dau toată silinţa. Nu vreţi să descopăr ceva anume?

— Nu. Spune-mi tot ce afli şi voi vedea dacă îmi poate fi sau nu de folos.

— Urgent?

— Foarte. Nu vorbeşti cu nimeni despre asta, nici măcar cu Lapointe sau Lucas. Înţeles?

Maigret deschise din nou uşa dintre cele două birouri şi strigă:

— Lapointe! Vino la mine!

Micul Lapointe, cum îi spuneau toţi, deoarece era angajat cel mai de curând şi arăta mai mult a student decât a poliţist, înţelesese că era vorba de o misiune de încredere şi era emoţionat.

— Ştii Şcoala de Drumuri şi Poduri?

— Da, de pe Rue des Saint-Pères. Am luat mult timp masa de prânz într-un mic restaurant care se află aproape în faţa ei.

— Bun. Există acolo un supraveghetor pe nume Piquemal. Are acelaşi prenume ca al meu, Jules. Nu ştiu dacă locuieşte în şcoală sau nu. Nu cunosc nimic despre el şi vreau să aflu cât mai multe.

Apoi repetă aproape tot ce-i spusese şi lui Janvier.

— Nu ştiu de ce, dar, după cum mi-a fost descris, îmi pare a fi celibatar. Poate locuieşte la hotel. În cazul ăsta, ia şi tu o cameră acolo şi dă-te drept

student.

După care veni rândul lui Lucas, care avu parte de acelaşi discurs, doar că el era însărcinat cu supravegherea lui Jacques Fleury, şeful de cabinet al ministrului.

Celor trei inspectori nu prea le apăruse poza în ziare. Marele public nu-i cunoştea. Mai exact, Lucas era cunoscut doar după nume.

Bineînţeles, dacă Siguranţa Naţională s-ar fi ocupat de povestea asta, ar fi fost imediat recunoscuţi, dar era ceva inevitabil. De altfel, în acest caz, aşa cum Maigret deja se gândise în acea dimineaţă, convorbirile lui telefonice, de acasă sau de la birou, erau ascultate de cei de pe strada Saussaies.

Noaptea trecută, cineva îl luminase intenţionat cu farurile pe cât era posibil în ceaţă şi, dacă acel cineva cunoştea apartamentul unde se retrăgea Auguste Point, ştia că se afla acolo şi că avea un vizitator şi probabil că era în stare să-l recunoască pe Maigret dintr-o ochire.

După ce rămase singur în birou, deschise fereastra, ca şi cum, după ce se ocupase de cazul acela, simţea că are nevoie de o gură de aer curat. Ziarele se aflau pe birou. Vru să le deschidă, dar preferă să rezolve mai întâi treburile curente, să semneze rapoarte şi citaţii.

Asta îl făcea aproape să-i îndrăgească pe hoţii mărunţi, pe maniacii, escrocii şi răufăcătorii de tot felul de care se ocupa în mod obişnuit.

Dădu câteva telefoane, apoi intră iar la inspectori ca să dea nişte instrucţiuni care nu aveau nicio legătură cu Point, nici cu blestematul de raport Calame.

La ora aceea, Auguste Point probabil că fusese deja la prim-ministru. Oare îi povestise mai întâi totul soţiei sale, aşa cum îl sfătuise comisarul?

Afară era mai frig decât crezuse şi trebui să închidă fereastra. Se aşeză în fotoliu şi deschise în sfârşit primul ziar din teanc.

Încă mai scriau despre catastrofa de la Clairfond şi toate, indiferent de partidul pe care îl susţineau, erau obligate, din cauza opiniei publice, să ceară cu insistenţă o anchetă.

Cele mai multe îl atacau pe Arthur Nicoud. Un articol se intitula: „Monopolul Nicoud-Sauvegrain”. Şi reproducea lista lucrărilor încredinţate în ultimii ani firmei de pe Avenue de la République de către guvern şi de unele primării. Iar alături apărea, în coloană, preţul acestor lucrări, al căror total se ridica la câteva miliarde.

În încheiere, se putea citi:

Ar fi interesant de făcut lista persoanelor oficiale, miniştri, deputaţi, senatori, consilieri municipali din Paris şi din alte oraşe care au fost oaspeţii lui Arthur Nicoud la somptuoasa sa proprietate

din Samois.

Poate că și examinarea atentă a taloanelor cecurilor domnului Nicoud ar fi revelatoare!

Un singur ziar, *Le Globe*, al cărui inspirator, dacă nu chiar proprietar, era deputatul Mascoulin, avea o manşetă în genul faimosului „J'accuse" al lui Zola:

E adevărat că...?

Urmau, cu litere mai groase decât ale articolelor obişnuite, cu un chenar care scotea şi mai mult în evidenţă textul, un anumit număr de întrebări:

E adevărat că ideea sanatoriului de la Clairfond nu a apărut în mintea unor legislatori preocupaţi de sănătatea copilului, ci în cea a unui negustor de beton?

E adevărat că această idee, acum cinci ani, a fost inoculată unui anumit număr de persoane importante în cursul unor dejunuri somptuoase oferite de acest negustor de beton la proprietatea lui din Samois?

E adevărat că acolo, dincolo de vinul bun și mâncarea bună, invitații ieșeau frecvent din biroul privat al omului de afaceri cu un cec în buzunar?

E adevărat că, atunci când proiectul s-a conturat, toţi cei care cunosc locul ales pentru fabulosul sanatoriu au înţeles nebunia și periculozitatea acţiunii?

E adevărat că o comisie parlamentară însărcinată cu recomandări pentru Cameră și prezidată de fratele actualului prim-ministru a fost obligată să apeleze la cunoștinţele unui specialist cu o reputaţie incontestabilă?

E adevărat că acest specialist, Julien Calame, profesor de mecanică aplicată și arhitectură civilă la Școala Naţională de Drumuri și Poduri, a petrecut trei săptămâni la faţa locului cu planurile...?

...că la întoarcere a înmânat celor în drept un raport catastrofal pentru susţinătorii proiectului?

...că totuși creditele au fost votate și construirea sanatoriului a început câteva săptămâni mai târziu?

E adevărat că, până la moartea sa, survenită acum doi ani, Julien Calame, după părerea tuturor celor care i-au fost apropiaţi, a lăsat

impresia unui om care are ceva pe conştiinţă?

E adevărat că, în raport, el prevedea catastrofa de la Clairfond aproape exact aşa. Cum s-a produs?

E adevărat că raportul Calame, care trebuie să fi existat totuşi în mai multe exemplare, a dispărut din arhivele Camerei, precum şi din cele ale diferitelor ministere implicate?

E adevărat că cel puţin treizeci de personaje politice trăiesc, de la producerea catastrofei, cu spaima că se va găsi o copie a acestui raport?

E adevărat că, în pofida măsurilor de precauţie luate, această descoperire a fost făcută foarte recent...?

...şi că această copie salvată în mod miraculos a fost înmânată celui în drept?

Un titlu ocupa mijlocul paginii:

Vrem să ştim

Raportul Calame se mai află la cel căruia i-a fost înmânat?

A fost distrus pentru a salva banda de oameni politici compromişi?

Dacă nu a fost distrus, unde se află la ora la care scriem şi de ce nu a fost încă publicat, din moment ce opinia publică cere pe bună dreptate pedepsirea adevăraţilor vinovaţi de o catastrofă care a costat viaţa a o sută douăzeci şi opt de tineri francezi?

În sfârşit, în partea de jos a paginii, cu aceleaşi litere ca precedentele două titluri:

Unde e raportul Calame?

Maigret se pomeni ştergându-şi fruntea de sudoare. Nu era greu să-ţi imaginezi reacţia lui Auguste Point după citirea acestui articol.

Le Globe nu se bucura de o mare circulaţie. Era un ziar de opinie. Nu reprezenta niciunul dintre marile partide politice, ci o facţiune puţin numeroasă, în fruntea căreia se afla Joseph Mascoulin.

Celelalte ziare aveau să facă şi ele fiecare ancheta lor pentru descoperirea adevărului.

Iar Maigret dorea şi el să fie descoperit acest adevăr, cu condiţia să fie descoperit în întregime.

Dar avea impresia că nu asta se căuta. De exemplu, dacă Mascoulin era omul în mâinile căruia se afla în prezent raportul, de ce, în loc să pună întrebări, nu-l publica cu litere la fel de groase ca articolul lui?

În aceste condiţii, ar fi provocat o criză ministerială, o curăţenie radicală în rândurile parlamentarilor şi ar fi apărut în ochii publicului ca apărătorul intereselor poporului şi al moralităţii politice.

Pentru el, care lucrase întotdeauna în culise, era ocazia unică de a ajunge în prim-planul actualităţii şi probabil, în anii următori, de a juca un rol de prestigiu.

Dacă avea documentul, de ce nu-l publica?

Venise rândul lui Maigret să pună întrebări, ca în articol!

Dacă Mascoulin nu-l avea, de unde ştia că raportul fusese găsit?

Cum aflase că fusese înmânat de Piquemal unui personaj oficial?

Şi cum putea bănui că Point nu-l dăduse şi el mai sus?

Maigret nu era şi nu voia să fie la curent cu dedesubturile politicii. Totuşi, nu avea nevoie să ştie multe despre „lucrăturile" care se pun la cale în culise ca să remarce:

1. Că, de la catastrofa de la Clairfond, raportul Calame fusese menţionat de trei ori într-un ziar dubios, dacă nu de şantaj, *La Rumeur,* aparţinând lui Hector Tabard.

2. Că raportul fusese descoperit, în condiţii destul de ciudate, în urma menţionării lui în această publicaţie.

3. Că Piquemal, simplu supraveghetor la Şcoala de Drumuri şi Poduri, se dusese direct la cabinetul ministrului în loc să meargă pe calea ierarhică, adică la directorul instituţiei.

4. Că Joseph Mascoulin avea cunoştinţă despre predarea raportului.

5. Că părea la curent cu dispariţia raportului.

Mascoulin şi Tabard jucau oare acelaşi joc? Îl jucau împreună sau separat?

Maigret deschise din nou fereastra şi rămase mult timp cu ochii la cheiurile Senei, fumându-şi pipa. Niciodată nu se ocupase de un caz atât de încurcat, cu atât de puţine elemente la dispoziţie.

Când era vorba de o spargere sau de un asasinat, atunci se afla din capul locului pe un teren familiar. Aici însă era vorba despre nişte oameni cărora le cunoştea vag numele şi reputaţia din ziare.

De exemplu, ştia că Mascoulin lua zilnic prânzul la aceeaşi masă într-un restaurant din Place des Victoires, *Filet de Sole,* unde, tot timpul, cineva venea să dea mâna cu el sau să-i şoptească informaţii.

Se spunea despre Mascoulin că era la curent cu viaţa privată a tuturor politicienilor. Interpelările lui erau rare, numele lui nu prea apărea în ziare

decât cu o zi înaintea unui vot important. Atunci puteai citi:

> *Deputatul Mascoulin prezice că proiectul va fi adoptat cu trei sute patruzeci și două de voturi.*

Oamenii de meserie luau aceste pronosticuri drept literă de evanghelie, deoarece Mascoulin se înșela rareori și numai cu două-trei voturi.

Nu făcea parte din nicio comisie, nu prezida niciun comitet și totuși era mai temut decât șeful unui mare partid.

Pe la prânz, Maigret avu chef să meargă la *Filet de Sole* și să ia masa acolo, măcar ca să-l privească mai de aproape pe omul pe care doar îl întrezărise la ceremonii oficiale.

Mascoulin era celibatar, deși trecuse de patruzeci de ani. Nu se știa să aibă amante. Nu-l întâlneai nici în saloane, nici la teatre sau la cabarete.

Avea un cap prelung și osos și, de la amiază, obrajii lui păreau că nu fuseseră bărbieriți. Se îmbrăca prost, mai exact, nu era preocupat de hainele lui, niciodată călcate, care îi confereau un aer de curățenie îndoielnică.

Oare de ce își spunea Maigret, judecând după descrierea făcută de Point, că Piquemal era probabil un om de același fel?

Era circumspect față de singuratici, de oamenii care nu au o pasiune declarată.

Până la urmă, nu se duse să ia masa la *Filet de Sole,* deoarece ar fi semănat cu o declarație de război, așa că se îndreptă spre braseria *Dauphine.* Acolo găsi doi colegi cu care putu, timp de o oră, să vorbească despre altceva decât despre raportul Calame.

Unul dintre ziarele de după-amiază relua în parte tema din *Le Globe,* mult mai prudent, în fraze voalate, întrebând doar care era adevărul în privința raportului Calame. Un redactor încercase să-i ia un interviu prim-ministrului pe acest subiect, dar nu se putuse apropia de el.

Nimeni nu vorbea despre Point, deoarece construirea sanatoriului depindea în realitate de Ministerul Sănătății.

Se făcuse ora trei când cineva bătu la ușa lui Maigret, care se deschise după mormăitul acestuia. Era Lapointe, cu o expresie preocupată.

— Ceva nou?

— Nimic definitiv, șefule. Până acum, ar putea să fie doar o întâmplare.

— Spune tot.

— Am încercat să vă urmez instrucțiunile. Îmi veți spune dacă am făcut greșeli. Mai întâi, am telefonat la Școala de Drumuri și Poduri, pretinzând că eram un văr al lui Piquemal, că tocmai sosisem la Paris, și aș fi vrut să-l văd, dar nu aveam adresa lui.

— Ţi-au dat-o?

— Fără cea mai mică ezitare. Locuieşte la *Hôtel du Berry,* pe strada Jacob. E un hotel modest, cu numai vreo treizeci de camere şi unde patroana însăşi se ocupă de curăţenie, în timp ce patronul stă la recepţie. Am trecut pe acasă să iau o valiză şi m-am prezentat la hotel dându-mă drept student, după cum m-aţi sfătuit. Am avut noroc că aveau o cameră liberă şi am închiriat-o pentru o săptămână. Era aproape zece şi jumătate când am coborât şi m-am oprit la recepţie ca să flecăresc cu patronul.

— I-ai vorbit despre Piquemal?

— Da. I-am spus că l-am cunoscut în vacanţă, că, după câte îmi aminteam, parcă şi el locuia acolo.

— Ce-ai aflat de la el?

— Că era ieşit. Pleacă de la hotel în fiecare dimineaţă la opt şi se îndreaptă direct spre un mic bar din colţul străzii, unde bea cafeaua cu cornuri. La opt şi jumătate trebuie să fie la Şcoală.

— Mai vine la hotel în cursul zilei?

— Nu. Se întoarce întotdeauna pe la şapte şi jumătate şi urcă la el în cameră, de unde nu iese, seara, decât o dată sau de două ori pe săptămână. Se pare că e insul cel mai ordonat din lume, că nu primeşte pe nimeni în vizită, nu se vede cu femei, nu fumează, nu bea, îşi petrece serile şi uneori o parte din noapte citind.

Maigret simţea că Lapointe mai avea ceva în tolbă şi aştepta răbdător.

— Poate că am greşit! Am crezut că fac bine. Când am aflat că are camera la acelaşi etaj cu a mea şi i-am aflat numărul, mi-am spus că aţi dori să ştiţi ce se află înăuntru. Hotelul e aproape gol ziua. Doar la etajul trei era cineva care cânta la saxofon, probabil un muzician care repeta, şi auzeam o femeie de serviciu la etajul de deasupra mea. Am încercat cu cheia camerei mele. Sunt nişte chei simple, model vechi. N-am reuşit imediat, dar, poziţionând-o într-un anumit fel, am reuşit să deschid uşa.

— Sper că Piquemal nu era acasă?

— Nu. Dacă cineva ar căuta amprentele mele digitale, le-ar găsi peste tot, pentru că nu aveam mănuşi. Am deschis sertarele, dulapul şi o valiză neîncuiată, care se afla într-un colţ. Piquemal are doar un costum de schimb, gri închis, precum şi o pereche de pantofi negri. Pieptenele lui are dinţi lipsă. Periuţa de dinţi e uzată. Nu foloseşte cremă de ras, ci săpun şi pămătuf. Patronul hotelului nu s-a înşelat când a spus că îşi petrece serile citind. Am găsit cărţi peste tot, îndeosebi lucrări de filosofie, de economie politică şi de istorie. Cele mai multe au fost cumpărate de ocazie de pe cheiuri. Trei sau patru poartă ştampila unor biblioteci publice. Am copiat câteva nume de autori: Engels, Spinoza, Kierkegaard, Sfântul Augustin, Karl Marx, părintele

Sertillanges, Saint-Simon... Vă spun ceva?

— Da. Continuă.

— Într-o cutie de carton dintr-un sertar am găsit carnete de membru vechi şi noi, unele datând de douăzeci de ani, altele doar de trei ani. Cel mai vechi este al Asociaţiei Crucile de Foc. Mai era unul, datând din 1937, de membru al Acţiunii Franceze. Imediat după război, Piquemal a făcut parte dintr-o secţie a Partidului Comunist. Carnetul a fost reînnoit timp de trei ani.

Lapointe îşi consulta notele.

— A făcut parte şi din Liga Internaţională de Teozofie cu sediul în Elveţia. Cunoaşteţi?

— Da.

— Am uitat să vă spun că două dintre cărţi sunt despre yoga şi, chiar alături, am găsit un manual de judo.

Pe scurt, Piquemal încercase toate religiile şi teoriile filosofice sau sociale. Făcea parte dintre cei pe care îi vezi, cu privirea fixă, mergând în urma drapelelor la defilările partidelor extremiste.

— Asta e tot?

— Da, în privinţa camerei. N-am găsit nicio scrisoare. Coborând, l-am întrebat pe patron dacă nu primeşte niciodată corespondenţă şi mi-a spus că primeşte doar prospecte şi convocări. M-am dus la cafeneaua din colţ. Din păcate, am ajuns la ora aperitivului. Era lume la tejghea. A trebuit să aştept mult timp şi să beau două pahare până să pot vorbi cu patronul fără să par că fac o anchetă. I-am servit aceleaşi gogoşi, că veneam din provincie, că eram nerăbdător să-l văd pe Piquemal. „Profesorul?", m-a întrebat el. Ceea ce pare să indice că, în unele medii, Piquemal se dă drept profesor. „Dacă ai fi venit la opt... Acum probabil că îşi ţine cursul... Nu ştiu unde ia masa de prânz..." „A venit azi-dimineaţă?" „S-a sprijinit cu coatele lângă coşul cu cornuri, ca de obicei. Mănâncă întotdeauna trei. Dar, în dimineaţa asta, cineva pe care nu-l cunosc şi care venise înaintea lui s-a apropiat de el şi i-a vorbit. De obicei, domnul Piquemal nu e prea sociabil. Probabil că are prea multe în cap ca să-şi piardă timpul cu conversaţii fără importanţă. Amabil, dar rece. Înţelegi? Bună ziua! Cât costă? Bună seara! Pe mine asta nu mă ofensează, pentru că am şi alţi clienţi ca el, care muncesc cu creierul, şi îmi închipui că ăsta e motivul. Cel mai mult m-a surprins că domnul Piquemal a plecat cu necunoscutul şi, în loc să facă la stânga ca în celelalte dimineţi, au făcut la dreapta."

— Ţi-a descris clientul?

— Prost. Un bărbat la vreo patruzeci de ani, cu aerul unui funcţionar sau al unui comis-voiajor. A intrat fără să spună nimic cu puţin înainte de ora opt, s-a aşezat la capătul barului şi a comandat o cafea cu alcool. Nu avea nici

barbă, nici mustață și era mai curând corpolent.

Maigret nu se putu abține să nu-și spună că erau semnalmentele câtorva zeci de inspectori de la Securitatea Națională.

— Asta e tot ce-ai aflat?

— Nu. După masa de prânz, am telefonat din nou la Școala de Drumuri și Poduri. Am spus că vreau să vorbesc cu Piquemal. De data asta n-am spus cine sunt și nici n-am fost întrebat. Mi s-a răspuns doar că nu fusese văzut în cursul zilei. „E liber?" „Nu. Pur și simplu n-a venit. Și mai surprinzător e că n-a telefonat ca să anunțe că lipsește. E prima dată când i se întâmplă." M-am întors la hotel și am urcat în camera mea. Apoi am bătut la ușa lui Piquemal. Am deschis-o. Nu era nimeni. Nimic nu fusese deranjat de la prima mea vizită. Mi-ați cerut să vă dau toate detaliile. M-am dus la Școală și am jucat rolul prietenului din provincie. Am aflat unde ia masa de prânz, la o sută de metri de acolo, pe Rue des Saints-Pères, la un restaurant ținut de un normand. Am fost acolo. Piquemal n-a prânzit la restaurant azi. I-am văzut șervetul într-un inel numerotat și o sticlă cu apă minerală începută pe masa lui obișnuită. Asta e tot, șefule. Am făcut greșeli?

Lapointe pusese îngrijorat această ultimă întrebare deoarece chipul comisarului luase o expresie preocupată.

Oare avea să se întâmple cu acest caz ce se întâmplase și cu celălalt caz politic de care Maigret fusese obligat să se ocupe și din cauza căruia fusese trimis în dizgrație la Luçon? Și atunci totul se întâmplase din cauza unei anumite rivalități dintre cei de la Siguranța Națională și cei de la Poliția Judiciară, fiecare dintre cele două poliții primind directive diferite și apărând în acel moment, vrând, nevrând, din cauza luptei dintre două personaje sus-puse, interese opuse.

La miezul nopții, prim-ministrul aflase că Point apelase la Maigret...

La opt dimineața, Piquemal, omul care descoperise raportul Calame, fusese acostat de un necunoscut, în micul bar unde își bea liniștit cafeaua, și îl urmase fără să opună rezistență, fără să discute...

— Ai făcut treabă bună, băiete.

— Fără greșeli de ortografie?

— Nu cred.

— Și acum?

— Nu știu. Poate mai bine ai rămâne la *Hôtel du Berry,* să vezi dacă reapare Piquemal.

— Și în acest caz vă telefonez?

— Da. Aici sau acasă.

Unul dintre cei doi oameni care citiseră raportul Calame dispăruse...

Mai rămăsese Point, care și el îl citise, dar el era ministru și, în consecință,

mai greu de ascuns.

Când se gândea la el, parcă iar îi venea în gură gustul rachiului din noaptea trecută şi Maigret simţi nevoia să bea o bere într-un loc unde putea sta cot la cot cu oameni obişnuiţi, preocupaţi de micile lor treburi.

— CAPITOLUL IV —

Lucas nu e mulţumit

Maigret tocmai se întorcea de la braseria *Dauphine,* unde se dusese să bea o bere, când îl văzu pe Janvier îndreptându-se cu paşi repezi spre Poliţia Judiciară.

Era mijlocul după-amiezii şi afară se făcuse aproape cald. Soarele îşi pierduse paloarea şi, pentru prima dată în anul acela, Maigret îşi lăsase pardesiul la birou. Strigă „Hei!” de două sau trei ori. Janvier se opri, îl zări şi se apropie de el.

— Nu vrei să bei ceva?

Fără un motiv anume, comisarul nu avea chef să se întoarcă imediat la birou. Probabil că şi primăvara era puţin de vină, dar şi atmosfera tulbure în care se cufundase din ajun.

Maigret avu impresia că Janvier avea o expresie ciudată, cea a unui om care nu ştie dacă va primi o săpuneală sau felicitări. În loc să stea la bar, se aşezară în sala din spate unde, la acea oră, nu se afla nimeni.

— Bere?

— Dacă vreţi.

Apoi păstrară tăcerea până când rămaseră singuri.

— Nu ne ocupăm numai noi de domnişoară, şefule, murmură atunci Janvier. Ba chiar am impresia că o mulţime de inşi se interesează de ea.

— Spune tot.

— Azi-dimineaţă, prima mea grijă a fost să dau o raită prin împrejurimile ministerului, pe bulevardul Saint-Germain. La nici o sută de metri, l-am zărit pe Rougier. Stătea pe trotuarul de vizavi şi părea interesat de vrăbii.

Amândoi îl cunoşteau pe Gaston Rougier, un inspector de la Siguranţa Naţională, cu care aveau de altfel relaţii foarte bune. Era un băiat bun, care locuia la periferie şi avea întotdeauna buzunarele pline cu fotografiile celor şase-şapte copii ai lui.

— Te-a văzut?

— Da.

— Ţi-a vorbit?

— Bulevardul era aproape pustiu. Nu puteam s-o iau înapoi. Când am ajuns în dreptul lui, m-a întrebat: „Şi tu?”. Am făcut pe prostul. „Ce şi eu?” Atunci mi-a făcut cu ochiul. „Nimic. Nu-ţi cer să-mi spui nimic. Mi se pare că e plin de feţe cunoscute pe aici în dimineaţa asta. Nenorocirea e că nu există nici măcar un bistrou în faţa afurisitului ăsta de minister.” De unde ne aflam,

puteam zări curtea interioară şi l-am recunoscut pe Ramiré, de la Informaţii Generale, care părea în termeni excelenţi cu portarul. Jucând teatru până la sfârşit, mi-am văzut de drum. Abia pe strada Solférino m-am oprit într-o cafenea şi, pentru orice eventualitate, am consultat cartea de telefon. Am găsit numele secretarei şi adresa: strada Vaneau nr. 63. Eram la doi paşi.

— Ai dat iar peste cei de la Siguranţă?

— Nu chiar. Ştiţi cum e strada Vaneau, calmă, aproape provincială, cu câţiva copaci prin grădini. La numărul 63, se află un imobil fără pretenţii, dar confortabil. Portăreasa curăţa cartofi. „Domnişoara Lamotte nu e acasă?", am întrebat. Imediat am avut impresia că se uită la mine cu un aer ironic. Totuşi, am continuat: „Sunt inspector la o companie de asigurări. Domnişoara Lamotte a făcut cerere pentru o asigurare de viaţă şi efectuez ancheta obişnuită". N-a izbucnit în râs, dar cam tot aia a fost. M-a întrebat: „Câte poliţii diferite există la Paris?". „Nu ştiu ce vreţi să spuneţi." „Mai întâi că te-am mai văzut, cu un comisar gras, căruia i-am uitat numele, când domniţa de la 57 a luat prea multe pastile de somn, acum doi ani. Pe urmă, colegii dumitale n-au luat-o deloc pe ocolite." „Au venit mulţi?", am întrebat-o. „A fost mai întâi cel de ieri." „V-a arătat insigna?" „Nu i-am cerut-o. Nu ţi-o cer nici dumitale. Sunt în stare să recunosc un poliţist când văd unul." „V-a pus multe întrebări?" „Patru-cinci: dacă locuieşte singură; dacă primeşte uneori vizita unui bărbat la vreo cincizeci de ani, destul de corpolent... I-am spus că nu." „Şi e adevărat?" „Da. Pe urmă, dacă, atunci când vine acasă, are în general o servietă. I-am spus că se mai întâmplă, că are o maşină de scris în apartament şi că îşi aduce destul de des de lucru după orele de serviciu. Presupun că ştii la fel de bine ca mine că e secretara unui ministru?" „Da, ştiu." „Şi a mai vrut să ştie dacă, cu o zi înainte, avea cu ea servieta. Am mărturisit că n-am fost atentă. Apoi s-a prefăcut că pleacă. Eu am urcat la unu, unde mă ocup în fiecare dimineaţă de menajul unei bătrâne. L-am auzit puţin mai târziu trecând pe scară. Nu m-am arătat. Ştiu totuşi că s-a oprit la etajul trei, unde locuieşte domnişoara Blanche, şi că a intrat la ea în cameră." „Şi l-aţi lăsat?" „Sunt destul de mult timp portăreasă ca să ştiu să nu mă pun rău cu poliţia." „A stat mult acolo?" „Vreo zece minute." „L-aţi revăzut?" „Nu pe el." „Aţi înştiinţat-o pe locatara dumneavoastră?"

Maigret asculta privindu-şi paharul cu insistenţă, încercând să lege acest incident de evenimentele pe care le cunoştea.

Janvier continuă:

— A ezitat. A simţit că roşeşte şi a preferat să-mi spună adevărul. „I-am spus că a venit cineva şi a pus întrebări despre ea, apoi a urcat la etaj. N-am pomenit de poliţie." „A părut surprinsă?" „Da, în primul moment. După care a murmurat că bănuieşte cine a fost. Iar cei din dimineaţa asta, care au venit

la câteva minute după ce plecase la birou, erau doi. Şi ei mi-au spus că sunt de la poliţie. Cel mai mic de statură a făcut un gest să-mi arate insigna, dar nu m-am uitat.”, Au urcat şi ei?” „Nu. Mi-au pus aceleaşi întrebări, plus altele.” „Care anume?” „Dacă iese des, cu cine, ce prieteni are, ce prietene, dacă dă multe telefoane, dacă...”

Maigret îl întrerupse pe inspector.

— Ce ţi-a spus despre ea?

— Mi-a dat numele unei prietene, o anume Lucile Cristin, care locuieşte în cartier, lucrează probabil într-un birou şi e saşie. Domnişoara Blanche ia masa de prânz la un restaurant de pe bulevardul Saint-Germain care se numeşte *Aux Trois Ministères.* Seara îşi face singură de mâncare. Această Lucile Cristin vine destul de des să ia masa cu ea. N-am putut să dau de adresa ei. Portăreasa mi-a vorbit şi de altă prietenă, care vine mai rar în vizită, dar la care domnişoara Blanche merge la cină în fiecare duminică. E căsătorită cu un mandatar din Hale pe nume Hariel şi locuieşte pe strada Courcelles. Portăreasa crede că e din La Roche-sur-Yon, ca domnişoara Blanche.

— Te-ai dus pe strada Courcelles?

— Mi-aţi recomandat să nu neglijez nimic. Întrucât nici măcar nu ştiu despre ce e vorba...

— Continuă.

— Informaţia era exactă. Am urcat la apartamentul doamnei Hariel, care duce o existenţă confortabilă şi are trei copii, cel mai mic având opt ani. Am spus din nou că sunt inspector de asigurări. N-a reacţionat. Am dedus că eram primul care venea la ea. A cunoscut-o pe Blanche Lamotte în La Roche, unde au fost colege de şcoală. S-au pierdut din vedere şi s-au întâlnit din întâmplare la Paris, acum trei ani. Doamna Hariel şi-a invitat prietena la ea, şi astfel mesele de duminică au devenit un obicei. În rest, nimic deosebit. Blanche Lamotte are o viaţă regulată, se dedică în întregime muncii sale şi vorbeşte cu căldură despre şeful ei, pentru care s-ar arunca şi-n foc.

— Asta e tot?

— Nu. Cam acum un an, Blanche l-a întrebat pe Hariel dacă ştia un post liber pentru o cunoştinţă care se găsea într-o situaţie dificilă. Era vorba despre Fleury. Hariel, care mi se pare un om de treabă, l-a luat la biroul lui. Fleury trebuia să meargă acolo în fiecare dimineaţă la ora şase.

— Şi ce s-a întâmplat?

— A lucrat trei zile, după care n-a mai venit şi nici nu şi-a cerut scuze vreodată. Domnişoara Blanche era consternată. Şi-a cerut scuze ea în locul lui. M-am întors pe bulevardul Saint-Germain, cu gândul să intru la *Trois Ministères.* De departe l-am zărit, tot acolo, nu numai pe Gaston Rougier, dar

şi pe unul dintre colegii lui, căruia i-am uitat numele...

Maigret se străduia să facă ordine în toate aceste informaţii. Luni seara, Auguste Point se dusese la apartamentul său din bulevardul Pasteur şi lăsase acolo raportul Calame, crezând că e mai în siguranţă decât în altă parte.

Or, încă de marţi dimineaţă, cineva care afirmase că e de la poliţie venise pe strada Vaneau, la domiciliul domnişoarei Blanche, şi, după ce îi pusese portăresei câteva întrebări fără importanţă, intrase în camera secretarei.

Oare respectivul chiar era de la poliţie?

Dacă da, cazul mirosea şi mai rău decât se temuse comisarul. Totuşi, intuia că această primă vizită nu avea nicio legătură cu cei de la Siguranţa Naţională.

Să fi fost acelaşi om care, negăsind nimic acasă la secretară, se îndreptase apoi spre bulevardul Pasteur şi pusese mâna pe raportul Calame?

— Nu ţi l-a descris?

— Vag. Un ins trecut de prima tinereţe, corpolent, care pare destul de obişnuit să chestioneze oamenii pentru ca aceştia să-l ia drept poliţist.

Semăna cu descrierea făcută de patronul barului din strada Jacob când se referise la bărbatul care intrase în vorbă cu Piquemal şi părăsise localul cu el.

Cât despre cei doi din acea dimineaţă, care nu urcaseră la apartamentul secretarei, Maigret bănuia că erau de la Siguranţa Naţională.

— Şi acum ce fac?

— Habar n-am.

— Uitasem! Când am trecut din nou pe bulevardul Saint-Germain, am avut impresia că îl zăresc pe Lucas într-un bar.

— Probabil că el era.

— Lucrează la acelaşi caz?

— Mai mult sau mai puţin.

— Mă ocup mai departe de domnişoara?

— Mai vorbim după ce mă întâlnesc cu Lucas. Stai aici puţin.

Maigret se îndreptă spre telefon şi sună la Poliţia Judiciară.

— Lucas s-a întors?

— Nu încă.

— Tu eşti, Torrence? Cum vine, te rog să mi-l trimiţi la braseria *Dauphine!*

Un puşti trecea pe stradă cu ultima ediţie a ziarelor de după-amiază, în care se vedea un titlu scris cu litere de-o şchioapă. Maigret se îndreptă spre uşă, căutând mărunţiş în buzunar.

Apoi se întoarse la masă şi desfăcu ziarul. Titlul ocupa toată lăţimea

paginii:

Arthur Nicoud a fugit?

Ştirea era destul de senzaţională de vreme ce obligase ziarul să-şi transforme prima pagină.

Cazul Clairfond a luat o întorsătură neaşteptată, dar la care unii ar fi trebuit poate să se aştepte.

Se ştie că, imediat după catastrofă, opinia publică a fost impresionată şi a cerut neîntârziat găsirea vinovaţilor.

Compania Nicoud şi Sauvegrain, care a construit, în urmă cu cinci ani, de acum faimosul sanatoriu, ar fi trebuit, după spusele iniţiaţilor, supusă imediat unei anchete severe.

De ce nu s-a întâmplat aşa? Probabil că vom primi explicaţii în următoarele zile. Fapt e că Arthur Nicoud, temându-se să se arate în public, a crezut de cuviinţă să se pună la adăpost într-un pavilion de vânătoare pe care îl are în Sologne.

Se pare că poliţia ştia. Unii spun chiar că ea l-ar fi sfătuit pe antreprenor să dispară momentan din circulaţie, pentru a evita orice incident.

Numai că, în această dimineaţă, la patru săptămâni de la catastrofă, la nivel înalt s-a hotărât convocarea lui Arthur Nicoud pentru a i se pune întrebările aflate pe buzele tuturor.

În zori, doi inspectori de la Siguranţa Naţională s-au prezentat la pavilion, unde n-au găsit decât un paznic de vânătoare.

Acesta le-a spus anchetatorilor că patronul lui a plecat seara trecută spre o destinaţie necunoscută.

Misterul n-a durat mult. În urmă cu două ore, corespondentul nostru special la Bruxelles ne-a telefonat că Arthur Nicoud a sosit în acest oraş pe la mijlocul dimineţii şi ocupă un apartament luxos la hotelul Métropole.

Corespondentul nostru a reuşit să ajungă la antreprenor şi să-i pună câteva întrebări, pe care le reproducem integral împreună cu răspunsurile.

— Este adevărat că aţi părăsit brusc pavilionul dumneavoastră din Sologne pentru că aţi fost anunţat că poliţia urma să vină acolo?

— Este absolut fals. Nu cunoşteam şi nici acum nu cunosc intenţiile poliţiei care, de o lună, ştie foarte bine unde mă poate găsi.

— Aţi părăsit Franţa prevăzând felul în care va evolua situaţia?

— Am venit la Bruxelles pentru că afaceri în domeniul construcţiilor reclamă prezenţa mea aici.

— Ce afaceri?

— Construirea unui aerodrom pentru care am făcut o ofertă.

— Aveţi intenţia să reveniţi în Franţa şi să vă puneţi la dispoziţia autorităţilor?

— N-am intenţia să-mi schimb cu nimic planurile.

— Vreţi să spuneţi că veţi rămâne la Bruxelles până când cazul Clairfond va fi uitat?

— Repet că voi rămâne aici atât timp cât mă vor reţine afacerile mele.

— Chiar dacă s-ar emite un mandat de arestare pe numele dumneavoastră?

— Timp de o lună, au avut tot timpul să mă chestioneze. Să le fie de bine dacă n-au făcut-o!

— Aţi auzit de raportul Calame?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

Cu aceste ultime cuvinte, Arthur Nicoud a pus capăt convorbirii, pe care corespondentul nostru ne-a transmis-o imediat prin telefon.

Se pare, deşi n-am putut obţine confirmarea, că o tânără femeie blondă, elegantă, încă neidentificată, a sosit la o oră după Nicoud şi a fost condusă direct în apartamentul lui, unde se află şi la această oră.

Siguranţa Naţională ne-a confirmat că doi inspectori s-au deplasat în Sologne ca să-i pună unele întrebări antreprenorului. Când am adus vorba despre un mandat de arestare, ni s-a răspuns că nu se pune problema pentru moment.

— Ăsta e cazul nostru? mormăi Javier, cu o strâmbătură.

— Ăsta.

Inspectorul deschise gura, probabil ca să întrebe cum se făcea că Maigret se ocupa de un caz politic atât de dubios. Dar nu spuse nimic. Lucas venea spre ei, trăgând puţin piciorul stâng, cum îi era obiceiul. Nu se opri la bar, ci se aşeză în faţa lor, ursuz, şi îşi şterse faţa de sudoare.

Arătă spre ziar şi spuse pe un ton de reproş, pe care nu-l avea niciodată în prezenţa lui Maigret:

— Am citit şi eu.

Iar comisarul se simţi puţin vinovat faţă de cei doi colaboratori ai săi. Probabil că de-acum înţelesese şi Lapointe despre ce era vorba.

— O bere? propuse Maigret.

— Nu. Un Pernod.

Nici asta nu se potrivea cu caracterul lui Lucas. Aşteptară ca băutura să fie servită, apoi începură să vorbească cu glas scăzut.

— Presupun că te-ai lovit peste tot de cei de la Marea Casă?

Era un mod familiar de a numi Siguranţa Naţională.

— Puteaţi să mă sfătuiţi să fiu discret! bombăni Lucas. Dacă trebuie să le-o luăm înainte, prefer să vă avertizez că ne-au cam lăsat în urmă.

— Spune.

— Ce?

— Ce-ai făcut.

— Am început prin a mă plimba pe bulevardul Saint-Germain, unde am ajuns la câteva minute după Janvier.

— Rougier? întrebă acesta, care nu se putu abţine să zâmbească gândindu-se la comicul situaţiei.

— Era proţăpit în mijlocul trotuarului şi m-a văzut apropiindu-mă. M-am prefăcut grăbit. Dar mi s-a adresat, amuzat: „Îl cauţi pe Janvier? Tocmai a dat colţul străzii Solférino". Nu spun ce plăcere poate să-mi facă să fiu luat peste picior de unul de la Siguranţa Naţională. Neputând să iau informaţii despre Fleury în preajma ministerului, am...

— Ai căutat în cartea de telefon? întrebă Janvier.

— Nu m-am gândit la asta. Ştiind că frecventează barurile de pe Champs-Élysées, m-am dus la *Fouquet's*.

— Pun prinsoare că e în cartea de telefon.

— Posibil. Mă laşi să termin?

Janvier era acum binedispus, zeflemitor, ca unul care a sfeclit-o deja şi vede pe altul care păţeşte la fel.

În fond, toţi trei, atât Maigret, cât şi cei doi colaboratori ai lui, se simţeau pe un teren străin, la fel de stângaci, şi îşi imaginau lesne ironiile colegilor de la Siguranţă.

— Am stat de vorbă cu barmanul. Fleury e cunoscut ca un cal breaz! De cele mai multe ori, are ditamai datoria, iar când suma devine mult prea mare, nu mai e servit. Atunci dispare câteva zile, până îşi epuizează creditul în toate barurile şi restaurantele.

— Şi până la urmă plăteşte?

— Într-o seară, revine, radios, şi achită nota de plată cu un aer nepăsător.

— Şi o ia de la început?

— Da. Şi asta durează de ani de zile.

— Şi de când e la minister?

— Cu diferenţa că acum, când e şef de cabinet şi se presupune că are influenţă, a crescut numărul celor care îl cinstesc şi îl invită la masă. I s-a întâmplat, înainte de asta, să dispară din circulaţie timp de luni de zile.

Odată, a fost văzut lucrând în Hale, numărând verzele descărcate din camioane.

Janvier se uită la Maigret cu subînţeles.

— Are o soţie şi doi copii, undeva pe lângă Vanves. Ar trebui să le trimită bani. Noroc că soţia lui lucrează ca menajeră la un domn în vârstă singur. Copiii lucrează şi ei.

— Cu cine frecventează barurile?

— Mult timp, cu o femeie la vreo patruzeci de ani, o brunetă durdulie, se pare, căreia toţi îi spuneau Marcelle şi de care părea foarte îndrăgostit. Unii pretind că a descoperit-o la casa unei braserii de la Poarta Saint-Martin. Nu se ştie ce s-a întâmplat cu ea. De mai bine de un an, e cu o anume Jacqueline Page şi locuiesc amândoi într-un apartament din strada Washington, deasupra unei băcănii italiene. Jacqueline Page are douăzeci şi trei de ani şi face uneori figuraţie în filme. Se străduieşte să fie prezentată tuturor producătorilor, regizorilor şi actorilor care vin la *Fouquet's* şi caută să le intre în voie.

— Fleury e îndrăgostit?

— Aşa pare.

— Gelos?

— Se spune că da. Numai că nu îndrăzneşte să protesteze, se face că nu vede.

— Ai văzut-o?

— Am crezut că fac bine dacă dau o raită pe strada Washington.

— Şi ce i-ai spus?

— N-a fost nevoie să-i spun nimic. Cum a deschis uşa, a exclamat: „Iar!”.

Janvier şi Maigret nu-şi putură reţine zâmbetul.

— Iar ce? întrebă Maigret, care cunoştea dinainte răspunsul.

— Un poliţist, ştiţi foarte bine. Mai trecuseră doi înaintea mea.

— Separat?

— Împreună.

— I-au pus întrebări despre Fleury?

— Au întrebat-o dacă acesta lucrează uneori seara şi dacă aduce documente de la minister.

— Şi ea ce-a răspuns?

— Că seara au altă treabă. E colţoasă. Lucru ciudat, mama ei închiriază scaune la biserica din cartierul Picpus.

— Au scotocit prin apartament?

— Au aruncat o privire prin încăperi. Nu se poate vorbi de apartament. E mai curând un adăpost provizoriu. În bucătărie nu poţi decât să faci cafeaua de dimineaţă. Celelalte încăperi, un salon, un dormitor şi ceea ce ar trebui să

fie sufrageria, sunt în dezordine, cu pantofi şi lenjerie de damă aruncate ici şi colo, reviste, discuri, romane populare, fără să mai vorbim de sticle şi pahare.

— Jacqueline se întâlneşte cu el la masa de prânz?

— Rar. De cele mai multe ori, stă în pat până pe la mijlocul după-amiezii. Din când în când, el îi telefonează în cursul dimineţii şi îi cere să se întâlnească într-un restaurant.

— Au mulţi prieteni?

— Toţi cei care frecventează aceleaşi localuri.

— Asta e tot?

Pentru prima dată, Lucas răspunse cu un reproş aproape patetic în glas:

— Nu, nu-i tot! Mi-aţi dat instrucţiuni să aflu cât pot de multe lucruri. Mai întâi, am o listă cu vreo zece foşti amanţi ai acestei Jacqueline, inclusiv câţiva cu care încă se mai întâlneşte.

Şi, cu un aer dezgustat, puse pe masă o hârtie cu nume scrise cu creionul.

— Veţi descoperi numele a doi oameni politici. Apoi, aproape că am găsit-o pe Marcelle.

— Cum?

— La pas. Am intrat în toate braseriile de pe Marile Bulevarde, începând cu Opera. Bineînţeles, cea bună era ultima, în Place de la République.

— Marcelle şi-a reluat serviciul la casă?

— Nu, dar cei de acolo îşi amintesc de ea şi au revăzut-o în cartier. Proprietarul braseriei crede că locuieşte prin apropiere, pe lângă strada Blondel. Deoarece a întâlnit-o deseori pe strada Croissant, are impresia că lucrează la un ziar sau la o tipografie.

— Ai verificat?

— Încă nu. Trebuie s-o fac?

Tonul colaboratorului său îl făcu pe Maigret să-l întrebe, jumătate în glumă, jumătate în serios:

— Eşti supărat?

Lucas se strădui să zâmbească.

— Nu. Recunoaşteţi totuşi că e o treabă ciudată. Mai ales când afli pe urmă din ziare că e vorba de porcăria asta de scandal! Dacă trebuie să continuu, continuu. Dar vă spun sincer...

— Crezi că treaba asta mă amuză mai mult decât pe tine?

— Nu. Sunt sigur.

— Strada Croissant nu e foarte lungă. În mediul ăla, toţi se cunosc între ei.

— S-ar putea să ajung iar după cei de la Siguranţă.

— Probabil.

— Bun! Mă duc. Pot să mai beau unul?

Arăta spre paharul pe care îl golise. Maigret îi făcu semn chelnerului să mai aducă un rând şi, în ultima clipă, comandă şi el un Pernod în loc de bere.

Inspectori de la alte servicii, care îşi terminaseră programul, veneau să bea aperitivul la bar şi îi salutau cu mâna. Maigret, încruntat, se gândea la Auguste Point, care citise probabil articolul şi se aştepta ca, dintr-un moment în altul, numele său să apară în ziare scris cu litere de-o şchioapă.

Soţia lui, căreia probabil îi destăinuise totul, nu era mai liniştită decât el. Oare Point îi spusese şi domnişoarei Blanche? Îşi dădeau seama toţi trei de activitatea subterană din jurul lor?

— Eu ce fac? întrebă Janvier, pe tonul cuiva dezgustat de ceea ce trebuie să facă, dar care s-a resemnat.

— Ai curaj să supraveghezi strada Vaneau?

— Toată noaptea?

— Nu. Pe la unsprezece, îl voi trimite pe Torrence să te schimbe.

— Credeţi că se va întâmpla ceva?

Maigret recunoscu deschis:

— Nu.

Nu avea nici cea mai mică idee. Sau, mai curând, avea o mulţime, atât de încâlcite, încât nu mai vedea clar.

Întotdeauna trebuia revenit la faptele cele mai simple, cele pe care le puteai controla.

Era sigur că, luni după-amiază, numitul Piquemal se prezentase la cabinetul ministrului Lucrărilor Publice. Acolo se adresase probabil uşierului de serviciu şi completase o fişă. Maigret nu o văzuse, dar probabil că era clasată şi Point nu ar fi putut inventa această vizită.

Cel puţin două persoane, care se aflau în birourile vecine, ar fi putut să audă discuţia: domnişoara Blanche şi Jacques Fleury.

Cei de la Siguranţă se gândiseră şi ei la asta, deoarece trimiseseră oameni la domiciliile lor.

Oare Piquemal chiar îi înmânase raportul Calame lui Auguste Point?

Lui Maigret i se părea neverosimil ca ministrul să fi pus la cale toată această comedie care, de altfel, nu ar fi avut sens.

Point se deplasase la domiciliul său din bulevardul Pasteur. Comisarul credea şi acest lucru.

Prin urmare, persoana care se prezentase a doua zi dimineaţă acasă la domnişoara Blanche şi îi scotocise locuinţa nu era sigură de locul unde se afla raportul.

Iar după-amiază, documentul dispăruse.

Miercuri dimineaţă, Piquemal dispărea şi el.

În acelaşi timp, pentru prima dată, ziarul lui Joseph Mascoulin vorbea

despre raportul Calame şi întreba pe faţă cine ţinea documentul sub obroc.

Maigret începu să mişte din buze, vorbind încetişor, ca pentru sine:

— Din două, una: au furat raportul ori ca să-l distrugă, ori ca să se folosească de el. Până în prezent, se pare că nimeni nu s-a folosit încă de el.

Lucas şi Janvier ascultau fără să intervină.

— Doar dacă nu cumva...

Bău încet jumătate din pahar şi îşi şterse buzele.

— Pare complicat, dar, în politică, lucrurile sunt rareori simple. Numai persoanele compromise în cazul Clairfond au interes să distrugă documentul. Prin urmare, dacă se află că acesta a dispărut după ce a revenit la suprafaţă timp de câteva ore, bănuielile se vor îndrepta în mod automat spre ei.

— Cred că înţeleg, murmură Janvier.

— Cel puţin vreo treizeci de oameni politici, fără a-l mai pune la socoteală şi pe Nicoud, riscă scandalul şi chiar mai rău în povestea asta. Dacă se reuşeşte îndreptarea bănuielilor spre un singur individ, dacă se creează probe contra lui, dacă acest individ e vulnerabil, se obţine ţapul ispăşitor ideal. Auguste Point e fără apărare.

Cei doi inspectori îl priviră miraţi. Maigret uitase că nu ştiau decât o parte din cele întâmplate. Acum se depăşise stadiul în care putea să aibă secrete faţă de ei.

— Se află pe lista invitaţilor lui Nicoud la Samois, spuse el. Fiica lui a primit un stilou din aur de la antreprenor.

— Aţi vorbit cu el?

Maigret făcu din cap semn că da.

— El a...?

Lucas nu-şi sfârşi întrebarea. Maigret înţelesese. Inspectorul voise să întrebe: „El v-a cerut să-l ajutaţi?”.

Asta risipea în sfârşit stânjeneala care îi apăsase pe cei trei bărbaţi.

— Da, el. La ora asta, aş fi surprins să nu ştie şi alţii.

— Nu mai e nevoie să ne ascundem?

— În orice caz, nu de cei de la Siguranţă.

Mai zăboviră încă un sfert de ceas în faţa paharelor. Maigret se ridică primul, le spuse bună seara şi trecu pentru orice eventualitate pe la birou. Nu era nimic pentru el. Point nu telefonase, nici altă persoană amestecată în cazul Clairfond.

La cină, doamna Maigret înţelese după expresia feţei soţului ei că era mai bine să nu-i pună întrebări. Comisarul îşi petrecu seara citind o revistă de poliţie internaţională şi, la zece, se culcă.

— Ai mult de muncă?

Erau gata să adoarmă. Doamna Maigret voia de mult timp să-i pună această întrebare.

— Nu multă, dar urâtă.

De două ori vru să întindă mâna spre telefon şi să-l sune pe Auguste Point. Nu ştia ce i-ar fi spus, dar ar fi luat legătura cu el.

Se trezi la opt. Prin perdele se vedea o ceaţă uşoară care se lipea de geamuri şi părea că atenuează zgomotele străzii. Se îndreptă pe jos spre colţul bulevardului Richard-Lenoir să ia autobuzul şi se opri în faţa vânzătorului de ziare.

Bomba explodase. Ziarele nu mai puneau întrebări, ci anunţau pe manşetă:

Cazul Clairfond.
Dispariţia lui Jules Piquemal care găsise raportul Calame.
Raportul, predat autorităţilor, pare să fi dispărut şi el.

Cu ziarele sub braţ, Maigret urcă pe platforma autobuzului şi nu încercă să citească mai mult înainte de a ajunge la Poliţia Judiciară.

În timp ce străbătea culoarul, auzi telefonul sunând în biroul lui, grăbi pasul şi ridică receptorul.

— Comisarul Maigret? întrebă centralistul. E a treia oară într-un sfert de oră când vă caută de la Ministerul Lucrărilor Publice. Vă fac legătura?

Încă nu apucase să-şi dea jos pălăria şi pardesiul, uşor umezit de ceaţă.

— CAPITOLUL V —

Scrupulele profesorului

Point avea vocea unui om care nu a dormit toată noaptea, care n-a prea dormit nici nopţile dinainte şi care nu-şi mai dă osteneala să-şi aleagă cuvintele, deoarece a depăşit stadiul în care te preocupi de efectul pe care îl produci. Acel timbru neutru, fără accent, fără energie, constituie oarecum, la bărbat, acelaşi semn pe care îl constituie la femeie un anumit fel de a plânge, care nu e patetic, care o urâţeşte fără ca ei să-i pese de asta, cu gura larg deschisă.

— Maigret, poţi veni imediat? În situaţia în care am ajuns, în afară de cazul în care ai o reţinere personală, nu mai există niciun motiv să eviţi biroul din bulevardul Saint-Germain. Te previn că anticamera e plină de jurnalişti şi telefonul sună întruna. Le-am promis o conferinţă de presă la ora unsprezece.

Maigret se uită la ceas.

— Vin numaidecât.

Cineva bătea la uşă. Tânărul Lapointe intră înainte ca Maigret să fi pus receptorul în furcă, foarte îngândurat.

— Vrei să-mi spui ceva?

— Da, ceva nou.

— Important?

— Aşa cred.

— Ia-ţi pălăria şi vino cu mine. Îmi spui pe drum.

Se opri un moment în faţa aprodului şi îi ceru să-l anunţe pe şef că nu va lua parte la raport. În curte, se apropie de una dintre micile maşini negre ale Poliţiei Judiciare.

— Treci la volan.

Apoi, când ajunseră pe chei:

— Spune repede.

— Mi-am petrecut noaptea la *Hôtel du Berry,* în camera pe care mi-am luat-o acolo.

— Piquemal n-a mai venit?

— Nu. Cineva de la Siguranţă a stat toată noaptea în stradă.

Maigret bănuia. Nu era îngrijorător.

— N-am vrut să intru în camera lui Piquemal cât era întuneric, pentru că ar fi trebuit să aprind lumina şi s-ar fi văzut din stradă. Am aşteptat să se crape de ziuă şi am trecut la o examinare a locului mai amănunţită decât

prima dată. Printre altele, am luat cărţile una câte una şi le-am răsfoit. Într-un tratat de economie politică, am găsit această scrisoare, aşezată acolo ca un semn de carte.

Conducând cu o mână, scoase cu cealaltă portofelul din buzunar şi i-l întinse lui Maigret.

— În despărţitura din stânga. Scrisoarea care are antetul Camerei Deputaţilor.

Era o foaie de hârtie de format mic, ca acelea folosite de membrii Camerei pentru misive scurte. Scrisoarea purta data zilei de joi din săptămâna precedentă. Scrisul era mărunt, neîngrijit, cu litere care se suprapuneau şi cuvinte care se sfârşeau aproape ilizibil.

> *Dragă domnule,*
>
> *Vă mulţumesc pentru înştiinţare. Sunt foarte interesat de ceea ce îmi spuneţi şi v-aş întâlni bucuros mâine, pe la opt seara, la* Brasserie du Croissant, *pe strada Montmartre. Până atunci, vă cer să nu vorbiţi nimănui despre problema care vă preocupă.*
>
> *Al dumneavoastră*

Nu avea o semnătură propriu-zisă, ci o parafă ale cărei litere ar fi putut fi oricare dintre literele alfabetului.

— Presupun că e scrisă de Joseph Mascoulin? mormăi comisarul.

— Da, de el. Am trecut dis-de-dimineaţă pe la un amic care e stenograf la Cameră şi cunoaşte scrisul majorităţii deputaţilor. A fost de ajuns să-i arăt doar primul rând şi parafa.

Ajunseseră deja pe bulevardul Saint-Germain şi, în faţa Ministerului Lucrărilor Publice, Maigret zări câteva maşini ale presei. Aruncă o privire spre trotuarul din faţă şi nu văzu pe nimeni de la Siguranţa Naţională. Oare acum, când bomba explodase, renunţaseră la supraveghere?

— Vă aştept?

— Poate că e mai bine.

Maigret traversă curtea, urcă scara mare şi intră într-o anticameră cu un covor roşu închis şi coloane gălbui, unde recunoscu câteva chipuri. Doi-trei jurnalişti voiră să se îndrepte spre el, dar un uşier le-o luase înainte.

— Pe aici, domnule comisar. Domnul ministru vă aşteaptă.

În imensul birou întunecos, unde erau aprinse câteva lămpi, Auguste Point, care stătea în picioare, i se păru mai scurt, mai masiv decât în apartamentul din bulevardul Pasteur. Ministrul îi strânse mâna cu insistenţa celor care au suferit un şoc puternic şi sunt recunoscători pentru cea mai mică dovadă de simpatie.

— Îţi mulţumesc că ai venit, Maigret. Acum îmi reproşez că te-am amestecat în povestea asta. Vezi bine că nu mă îngrijoram degeaba!

Se întoarse spre o femeie care terminase o convorbire telefonică şi tocmai punea telefonul în furcă.

— Ţi-o prezint pe secretara mea, domnişoara Blanche, despre care ţi-am vorbit.

Aceasta se uita la Maigret, neîncrezătoare. Simţeai că e în defensivă. Nu-i întinse mâna, dar schiţă un mic salut.

Avea un chip banal, lipsit de atracţie, dar, sub rochia neagră foarte simplă, înveselită doar de dantela îngustă de la guler, Maigret ghicea cu surprindere un corp încă tânăr, durduliu, foarte atrăgător.

— Dacă nu ai nimic împotrivă, mergem în apartamentul meu. Nu m-am putut obişnui deloc cu acest birou, unde mă simt întotdeauna stânjenit. Răspunzi tu la telefon, Blanche?

— Da, domnule ministru.

Point deschise o uşă de la celălalt capăt al încăperii şi murmură cu aceeaşi voce neutră:

— O iau înainte. Drumul e destul de complicat.

Nici el nu se familiarizase încă şi părea străin pe culoarele pustii, unde i se întâmpla să ezite în faţa câte unei uşi.

Ajunseră la o scară mai îngustă, traversară la etaj două încăperi mari şi goale. Apariţia unei slujnice cu sorţ alb, care trecea cu o mătură în mână, indica faptul că părăsiseră partea oficială a clădirii şi ajunseseră la apartamentele private.

— Voiam să ţi-l prezint pe Fleury. Era în biroul vecin. Dar am uitat în ultimul moment.

Auziră vocea unei femei. Point deschise o ultimă uşă şi intrară într-un salon mai mic decât celelalte, unde o femeie era aşezată la fereastră şi o tânără stătea în picioare lângă ea.

— Soţia şi fiica mea. Am considerat preferabil să vorbim în faţa lor.

Doamna Point ar fi putut fi oricare mic-burgheză trecută de prima tinereţe pe care o întâlneşti pe stradă mergând la piaţă. Era şi ea trasă la faţă şi cu privirea pierdută puţin în gol.

— Mai întâi trebuie să vă mulţumesc, domnule comisar. Soţul meu mi-a povestit totul şi ştiu cât bine i-a făcut întrevederea pe care aţi avut-o.

Pe o masă stăteau răspândite ziarele cu titlurile lor senzaţionale.

La început, Maigret nu-i dădu prea multă atenţie tinerei, care i se păru mai calmă, mai stăpână pe ea însăşi decât părinţii ei.

— Vreţi o cafea?

Totul îl ducea cu gândul la o casă în care murise cineva, unde rutina

zilnică este brusc bulversată, iar oamenii umblă de colo-colo, vorbesc şi se agită fără să ştie unde să stea şi ce să facă.

Maigret rămăsese cu pardesiul pe el. Anne-Marie se gândi prima să-l poftească să şi-l dea jos şi îl puse pe speteaza unui fotoliu.

— Ai citit ziarele din dimineaţa asta? întrebă în cele din urmă ministrul, fără să se aşeze.

— N-am avut timp decât să-mi arunc ochii pe titluri.

— Încă nu-mi pomenesc numele, dar toată lumea din presă ştie. Probabil că au primit informaţia pe la miezul nopţii. Am fost anunţat de un cunoscut, paginator pe strada Croissant. I-am telefonat imediat prim-ministrului.

— Ce reacţie a avut?

— Nu ştiu dacă a fost sau nu surprins. Nu mă mai simt în stare să judec oamenii. Evident, l-am trezit din somn. Mi s-a părut că manifestă o oarecare surprindere, dar parcă era mai puţin tulburat decât m-aş fi aşteptat.

Ai fi zis că vorbeşte din vârful buzelor, fără convingere, ca şi cum cuvintele nu ar mai fi avut importanţă.

— Ia loc, Maigret. Îmi cer scuze că rămân în picioare, dar, de azi-dimineaţă, nu mai reuşesc să stau jos. Am o senzaţie de angoasă. Trebuie să stau în picioare, să merg. Când ai sosit, de o oră mă plimbam prin birou, în timp ce secretara răspundea la telefon. Unde rămăsesem? Da. Prim-ministrul mi-a spus ceva de genul: „Ei bine, dragul meu, va trebui să faci faţă tărăboiului!”. Chiar aşa cred că s-a exprimat. L-am întrebat dacă serviciile lui îl deţin pe Piquemal. În loc să-mi răspundă direct, a murmurat: „Ce te face să crezi asta?”. Apoi mi-a explicat că, la fel ca mine sau oricare alt ministru, nici el nu putea să jure că ştie ce fac aceste servicii. A urmat o întreagă digresiune pe acest subiect. „Suntem învinovăţiţi de toate”, mi-a spus el, „fără să se înţeleagă că poziţia noastră e trecătoare, că cei cărora le dăm ordine ştiu asta, că au avut alt şef ieri şi poate că mâine vor avea altul”. I-am sugerat: „Probabil că cel mai bine ar fi să-mi prezint demisia chiar mâine-dimineaţă”. „O iei prea repede, Point. Mă prinzi nepregătit. În politică, lucrurile se petrec rareori cum ai prevăzut. O să mă gândesc la propunerea dumitale şi te voi suna puţin mai târziu.” Presupun că a dat câteva telefoane unora dintre colegi. Poate că au avut o reuniune. Nu ştiu. Acum nu mai au niciun motiv să mă anunţe şi pe mine. Restul nopţii m-am plimbat prin dormitor, în timp ce soţia mea încerca să mă liniştească.

Aceasta se uită la Maigret părând că îi spune: „Ajutaţi-mă! Vedeţi în ce hal a ajuns!”.

Şi era adevărat. În seara când îl întâlnise, Point îi apăruse lui Maigret ca un om care se clatină în urma loviturii primite, care încă nu ştie cum se va descurca, dar care nu a abandonat partida.

Acum vorbea ca şi cum evenimentele nu-l mai priveau, ca şi cum, soarta lui fiind hotărâtă o dată pentru totdeauna, renunţase la luptă.

— V-a mai sunat? întrebă Maigret.

— Pe la cinci dimineaţa. După cum vezi, am fost câţiva care n-am închis un ochi noaptea trecută. Mi-a spus că demisia mea nu va rezolva nimic, că va fi considerată o recunoaştere a vinovăţiei şi că tot ce trebuie să fac este să spun adevărul.

— Inclusiv despre conţinutul raportului Calame? întrebă comisarul.

Point reuşi să zâmbească.

— Nu. Nu chiar. Când credeam că discuţia se încheiase, a adăugat: „Presupun că vei fi întrebat dacă ai citit raportul”. I-am răspuns: „L-am citit”. „Aşa mi s-a părut şi mie că am înţeles. E un raport destul de voluminos, înţesat, presupun, de detalii tehnice despre un subiect cu care nu e neapărat familiarizat un om al legii. Ar fi mai exact să spui că l-ai răsfoit. Nu mai ai raportul la îndemână ca să-ţi împrospătezi memoria. Îţi spun asta, dragă prietene, ca să te scutesc de necazuri mai mari decât cele care te aşteaptă. Dacă vei vorbi de conţinutul raportului, dacă vei aminti numele unor oameni, indiferent care ar fi ei – asta nu mă priveşte şi nici nu-mi pasă –, atunci vei fi acuzat că lansezi acuzaţii pe care nu eşti în măsură să le susţii. Mă înţelegi?”

Point îşi aprinse pipa pentru cel puţin a treia oară de la începutul discuţiei şi soţia lui se întoarse spre Maigret.

— Puteţi fuma. Sunt obişnuită.

— Telefonul a început să sune de la şapte dimineaţa. Cei mai mulţi erau jurnalişti care voiau să-mi pună întrebări. La început, am răspuns că nu am nicio declaraţie de făcut. Apoi am simţit că tonul devenea aproape ameninţător, iar doi directori de ziare m-au sunat personal. În cele din urmă, i-am chemat pe toţi, în dimineaţa asta, la ora unsprezece, în cabinetul meu, pentru o conferinţă de presă. Dar trebuia să ne vedem înainte. Presupun că...

Avusese curajul, poate din pudoare, poate din teamă sau superstiţie, să întârzie întrebarea până în acel moment.

— Presupun că n-ai descoperit nimic?

Maigret, poate ca să dea mai multă importanţă gestului şi astfel să-i insufle o anumită încredere ministrului, scoase scrisoarea din buzunar şi i-o întinse fără să spună nimic. Gestul avea ceva puţin teatral, neobişnuit la el.

Doamna Point nu se mişcă de pe canapea, dar Anne-Marie se îndreptă spre tatăl ei şi citi peste umărul lui.

— De la cine e? se interesă ea.

Maigret îl întrebă pe Point:

— Recunoaşteţi scrisul?

— Îmi aminteşte ceva, fără să-mi fie totuşi familiar.

— Această scrisoare a fost trimisă joia trecută de Joseph Mascoulin.

— Cui?

— Lui Jules Piquemal.

Urmă un moment de tăcere. Point, fără o vorbă, îi întinse misiva soţiei sale. După toate aparenţele, fiecare încerca să evalueze importanţa acestei descoperiri.

Când Maigret luă cuvântul, urmă, la fel ca în apartamentul din bulevardul Pasteur, un fel de interogatoriu.

— În ce relaţii sunteţi cu Mascoulin?

— N-am relaţii cu el.

— V-aţi certat?

— Nu.

Point era grav, preocupat. Deşi nu se amesteca în politică, Maigret cunoştea cât de cât obiceiurile parlamentarilor. În general, deputaţii, chiar din partide diferite, chiar dacă la tribună se atacă cu ferocitate, întreţin relaţii cordiale care amintesc, prin familiaritatea lor, de relaţiile de şcoală sau de cazarmă.

— Nu vorbiţi cu el? insistă Maigret.

Point îşi trecu mâna peste frunte.

— S-a întâmplat cu mai mulţi ani în urmă, când am intrat prima oară în Cameră. O Cameră nouă, probabil că-ţi aminteşti, care îşi jurase să termine cu afaceriştii dubioşi.

Era imediat după război şi în ţară se stârnise un val de idealism. Toţi erau însetaţi de moralitate.

— Cei mai mulţi dintre colegii mei sau, în orice caz, o proporţie importantă erau, ca şi mine, noi în politică.

— Nu şi Mascoulin.

— Nu. Mai rămăseseră unii din vechile legislaturi, dar fiecare era convins că nou-veniţii vor crea atmosfera. După câteva luni, nu mai aveam aceeaşi încredere. După doi ani, eram descurajat. Îţi aminteşti, Henriette?

Se întorsese spre soţia lui.

— În aşa măsură, încât hotărâse să nu mai candideze, spuse aceasta.

— În cursul unui dineu unde trebuia să iau cuvântul, am spus ce aveam pe suflet, iar presa, de faţă, şi-a notat vorbele mele. M-ar mira să nu mi se servească în una din zilele astea o parte din discursul meu. Tema era axată oarecum pe „mâinile murdare”. Explicam, în esenţă, că nu regimul nostru politic este defectuos, ci ambianţa în care, vrând, nevrând, trăiesc politicienii. Nu e nevoie să spun mai mult. Îţi aminteşti faimosul titlu *La République des camarades.* Ne întâlnim zilnic. Dăm mâna ca nişte vechi

prieteni. După câteva săptămâni de şedinţe, toţi ne tutuim şi ne facem unii altora mici servicii. Zilnic strângi din ce în ce mai multe mâini şi, dacă nu sunt foarte curate, dai din umeri cu indulgenţă. „Lasă! Nu e băiat rău!” Sau: „E obligat să facă asta pentru alegătorii lui”. Mă înţelegi? Am declarat că, dacă fiecare dintre noi ar refuza, o dată pentru totdeauna, să strângă mâini murdare, mâini de coţcari, atmosfera politică s-ar purifica imediat.

Şi, după un timp, adăugă cu amărăciune:

— Am făcut ceea ce propovăduiam. Am evitat unii jurnalişti şi oameni de afaceri necinstiţi care bântuie culoarele Palatului Bourbon. Am refuzat unor alegători influenţi servicii pe care nu credeam că trebuie să le fac. Şi, într-o zi, în Sala paşilor pierduţi, când Mascoulin se apropia de mine cu mâna întinsă, m-am făcut că nu-l văd şi m-am întors ostentativ spre altul dintre colegii mei. Ştiu că a pălit la faţă şi nu mi-a iertat niciodată asta. E genul de om care nu iartă.

— V-aţi comportat la fel şi cu Hector Tabad, directorul publicaţiei *La Rumeur?*

— Am refuzat de două-trei ori să-l primesc şi n-a mai insistat.

Se uită la ceas.

— Mi-a mai rămas o oră, Maigret. La unsprezece va trebui să dau piept cu jurnaliştii şi să le răspund la întrebări. Mă gândisem să le înmânez un comunicat, dar asta nu-i va mulţumi. Trebuie să le spun că Piquemal a venit să-mi aducă raportul Calame şi că m-am dus la apartamentul meu din bulevardul Pasteur să-l citesc.

— Şi că nu l-aţi citit!

— Voi încerca să fiu mai puţin categoric. Cel mai greu, imposibil chiar, va fi să-i fac să înghită că am lăsat acel faimos raport într-un apartament fără supraveghere şi că, a doua zi, când am vrut să-l iau ca să-l înmânez prim-ministrului, dispăruse. Nimeni nu mă va crede. Dispariţia lui Piquemal nu simplifică deloc lucrurile, dimpotrivă. Se va pretinde că, printr-un mijloc oarecare, am îndepărtat un martor deranjant. Singurul lucru care m-ar fi salvat ar fi fost să le dau numele celui care a furat documentul.

Apoi adăugă, vrând parcă să se scuze pentru ciuda lui:

— Nu mă puteam aştepta la asta în patruzeci şi opt de ore, nici măcar de la dumneata. Ce crezi că trebuie să fac?

Doamna Point interveni pe un ton categoric:

— Să-ţi dai demisia şi să ne întoarcem la La Roche-sur-Yon. Oamenii care te cunosc vor şti că nu eşti vinovat. Iar de ceilalţi nu trebuie să-ţi pese. Ai conştiinţa împăcată, nu?

Privirea lui Maigret se opri pe chipul fetei lui Point şi comisarul o văzu pe aceasta strângând din buze. Înţelegea că tânăra nu putea fi de partea mamei

sale şi că, pentru ea, o astfel de retragere a tatălui ei ar fi însemnat probabil pierderea speranţelor.

— Ce spui? murmură Point, nedecis.

Era vorba de o responsabilitate pe care comisarul nu şi-o putea asuma.

— Dar dumneavoastră?

— Am impresia că trebuie să mă ţin tare. În orice caz, dacă mai e o cât de mică speranţă să fie descoperit hoţul.

Era tot o întrebare indirectă.

— Întotdeauna sper, până în ultimul minut, mormăi Maigret, altfel n-aş mai începe niciodată o anchetă. Nefiind familiarizat cu politica, am pierdut timp cu demersuri care pot să pară inutile. Totuşi, nu sunt sigur că se vor dovedi chiar fără rost.

Înainte ca Point să apară în faţa jurnaliştilor, trebuia să-i redea dacă nu încrederea, măcar o oarecare siguranţă. Pentru asta, Maigret începu să zugrăvească un tablou mai sobru al situaţiei.

— Am ajuns, domnule ministru, pe un teren unde mă simt mai în largul meu. Până acum, trebuia să lucrez, în principiu, fără ca nimeni să bănuiască; totuşi, ne-am lovit tot timpul de cei de la Siguranţa Naţională. La uşa ministerului dumneavoastră, la cea a secretarei dumneavoastră, acasă la Piquemal sau în faţa domiciliului şefului dumneavoastră de cabinet, oamenii mei i-au găsit invariabil pe oamenii de la Siguranţă. M-am întrebat un moment ce căutau şi dacă nu cumva cele două servicii făceau o anchetă paralelă. Acum cred că voiau pur şi simplu să ştie ce vom descoperi. Nici dumneavoastră, nici secretara dumneavoastră, nici Piquemal şi nici Fleury nu erau sub supraveghere, ci eu şi oamenii mei. Din momentul în care dispariţia lui Piquemal şi cea a documentului devin oficiale, căutarea lor intră în atribuţiile Poliţiei Judiciare, deoarece au avut loc pe teritoriul Parisului. Un om nu dispare fără urmă. Iar un spărgător e prins întotdeauna.

— Mai devreme sau mai târziu! murmură Point, zâmbind cu tristeţe.

Iar Maigret, ridicându-se în picioare şi privindu-l în ochi, spuse:

— Aveţi datoria să rezistaţi până atunci.

— Asta nu depinde doar de mine.

— Ba depinde mai ales de dumneavoastră.

— Dacă Mascoulin se află în spatele acestei maşinaţiuni, atunci nu va întârzia să interpeleze guvernul.

— Dacă nu cumva preferă să profite de ceea ce ştie ca să-şi sporească influenţa.

Point se uită la el cu surprindere.

— Ştii? Credeam că nu eşti preocupat de politică.

— Asta nu se întâmplă doar în politică, există Mascoulini şi în alte medii.

Cred – opriţi-mă dacă greşesc – că are o singură pasiune, puterea, dar e un animal cu sânge rece care ştie să aştepte momentul potrivit. Din când în când, declanşează o furtună la Cameră şi în presă, dezvăluind abuzuri sau vreun scandal.

Point asculta cu mai mult interes.

— Şi aşa, treptat, şi-a câştigat reputaţia unui nemilos denunţător de abuzuri. Astfel că toţi aiuriţii, toţi dezgustaţii, toţi revoltaţii de felul lui Piquemal se adresează lui când descoperă sau cred că descoperă ceva necurat. Presupun că primeşte acelaşi gen de scrisori pe care le primim noi când e comisă o crimă misterioasă. Ne scriu nebuni, dezechilibraţi, maniaci, dar şi oameni care profită de ocazie ca să-şi verse ura contra unei rude, a unui fost prieten sau a unui vecin. În grămada asta există totuşi scrisori care ne oferă şi indicii reale şi fără de care mulţi asasini s-ar plimba încă liberi pe stradă. Piquemal Singuraticul, care a căutat adevărul în toate partidele extremiste, în toate religiile, în toate filosofiile, este exact genul de om care, descoperind raportul Calame, nu s-a gândit nicio clipă să-l transmită şefilor săi direcţi, în care nu are încredere. S-a îndreptat spre denunţătorul de abuzuri profesionist, convins că astfel raportul va scăpa de nu ştiu ce conjuraţie a tăcerii.

— Dacă raportul e la Mascoulin, de ce nu s-a folosit încă de el?

— Din motivul pe care vi l-am spus. Are nevoie, periodic, să declanşeze un scandal ca să-şi întreţină reputaţia. Dar ziarele de şantaj precum *La Rumeur* nu publică nici ele toate informaţiile pe care le au. Tocmai afacerile despre care nu vorbesc sunt cele care le aduc profituri. Raportul Calame e o bucată prea grasă ca s-o dea publicului. Dacă e la Mascoulin, câte personaje în posturi importante credeţi că se află la discreţia lui, inclusiv Arthur Nicoud?

— Multe. Câteva zeci.

— Cred că au ajuns în mâinile lui multe rapoarte Calame, pe care le poate folosi în orice moment şi care îi vor permite, în ziua când se va simţi destul de puternic, să-şi atingă scopurile.

— M-am gândit şi eu, recunoscu Point. Şi asta mă şi sperie! Dacă raportul e la el, atunci se află la loc sigur şi m-ar surprinde să-l găsim. Or, dacă nu-l arătăm sau dacă nu avem dovada indubitabilă că o anumită persoană l-a distrus, voi fi dezonorat, deoarece eu voi fi acuzat că l-am făcut să dispară.

Maigret o văzu pe doamna Point întorcând capul în altă parte; o lacrimă i se scurgea pe obraz. Point o văzu şi el şi se tulbură, în timp ce Anne-Marie exclama:

— Mamă!

Doamna Point scutură din cap, vrând parcă să spună că nu era nimic, şi

ieşi repede din încăpere.

— Vezi! spuse soţul ei, ca şi cum ceea ce se întâmplase nu avea nevoie de niciun comentariu.

A greşit atunci Maigret? S-a lăsat impresionat de atmosfera dramatică din jur? Fapt e că spuse, ca şi cum ar fi fost sigur pe el:

— Nu vă promit că voi găsi raportul, dar voi pune mâna pe cel sau pe cea care a intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur ca să-l ia. Asta mi-e meseria.

— Crezi?

— Sunt sigur.

Se ridicase în picioare. Point murmură:

— Coborâm împreună.

Apoi, către fiica sa:

— Du-te repede şi repetă-i mamei tale ce mi-a spus comisarul. Îi va face bine.

Străbătură în sens invers drumul făcut prin culisele ministerului şi ajunseră în biroul lui Point unde, în afară de domnişoara Blanche, care răspundea la telefon, se mai afla un personaj înalt şi slab, cu părul grizonant, care deschidea corespondenţa.

— Ţi-l prezint pe Jacques Fleury, şeful meu de cabinet. Comisarul Maigret...

Acesta avu impresia că îl mai văzuse undeva pe omul acela, probabil într-un bar sau într-un restaurant. Arăta bine şi era îmbrăcat cu o eleganţă care scotea în evidenţă neglijenţa ministrului. Era individul tipic pe care îl întâlneai în barurile de pe Champs-Élysées în compania unor femei drăguţe.

Avea o palmă uscată şi o strângere de mână sinceră. De departe, părea mai tânăr, mai energic decât de aproape, deoarece când te apropiai descopereai pungile de sub ochi şi un fel de lăsare a buzelor pe care o ascundea cu un zâmbet nervos.

— Câţi sunt? îl întrebă Point, arătând spre anticameră.

— Vreo treizeci. Au venit şi corespondenţii unor ziare străine. Nu ştiu câţi fotografi sunt. Vin întruna.

Maigret şi ministrul schimbară o privire. Comisarul părea că spune, făcându-i cu ochiul încurajator: „Fiţi tare!”.

Point îl întrebă:

— Ieşi prin anticameră?

— Dacă tot îi veţi anunţa că mă ocup de anchetă, nu mai are importanţă.

Simţea îndreptată asupra lui aceeaşi privire bănuitoare a domnişoarei Blanche pe care nu reuşise s-o îmbuneze. Părea că încă mai ezita în privinţa părerii pe care trebuia să şi-o facă despre el. Totuşi, poate că atitudinea

calmă a şefului ei o determina să creadă că intervenţia lui Maigret era mai curând un lucru bun.

Când comisarul traversă anticamera, primii se repeziră fotografii, iar el nu făcu nimic ca să scape de ei. Reporterii îl asaltară apoi cu întrebări.

— Vă ocupaţi de raportul Calame?

El îi îndepărtă, zâmbind.

— În câteva minute, ministrul vă va răspunde el însuşi la întrebări.

— Nu negaţi că vă ocupaţi de el?

— Nu neg nimic.

Câţiva se ţinură după dânsul pe scara de marmură, sperând că îi vor smulge o declaraţie.

— Întrebaţi-l pe ministru, le răspunse el.

Unul dintre ei întrebă:

— Credeţi că Piquemal a fost asasinat?

Era prima dată când această ipoteză era formulată cu claritate.

— Cunoaşteţi răspunsul meu preferat: *nu cred nimic,* răspunse el.

După câteva clipe şi alte câteva declicuri, urca în maşina Poliţiei Judiciare, unde Lapointe, la volan, îşi petrecuse timpul citind ziarele.

— Unde mergem? La birou?

— Nu. Pe bulevardul Pasteur. Ce scriu ziarele?

— Scriu în special despre dispariţia lui Piquemal. Unul dintre ele, nu mai ştiu care, i-a luat un interviu doamnei Calame, care locuieşte şi acum în apartamentul unde trăia cu soţul ei, pe bulevardul Raspail. Se pare că e o femeie energică: spune ce gândeşte şi n-a încercat să ocolească cuvintele. N-a citit raportul, dar îşi aminteşte foarte bine că soţul ei, cu vreo cinci ani în urmă, a petrecut câteva săptămâni în Haute-Savoie. La întoarcere, a avut o perioadă de activitate intensă şi i s-a întâmplat deseori să lucreze până noaptea târziu. „N-a primit niciodată atâtea telefoane”, a spus ea. „Au venit la el o mulţime de oameni, de care habar n-aveam. Era preocupat, îngrijorat. Când îl întrebam ce-l frământa, îmi răspundea că munca şi responsabilităţile lui. Mi-a vorbit mult de responsabilităţi în perioada aceea. Aveam impresia că ceva îl rodea. Ştiam că e bolnav. De mai bine de un an, medicul mă anunţase că suferea de cancer. Îmi amintesc că într-o zi a spus, oftând: „Dumnezeule mare! Cât e de greu pentru un om să ştie care e datoria lui!”.

Se deplasau pe strada Vaugirard, unde un autobuz îi obliga să meargă cu viteză redusă.

— E o coloană întreagă, adăugă Lapointe.

— Ce-a făcut cu documentele soţului ei?

— A lăsat totul cum era în biroul lui, unde face curat în mod regulat, ca atunci când trăia.

— N-a primit vizite în ultima vreme?
— Două, răspunse Lapointe, privindu-şi cu admiraţie şeful.
— Piquemal?
— Da. Asta a fost prima vizită, cam acum o săptămână.
— Îl cunoştea?
— Destul de bine. Pe când trăia Calame, venea deseori să-i ceară sfatul. Ea crede că se ocupă cu matematica. I-a spus că voia să găsească una dintre lucrările sale pe care i-o încredinţase mai demult profesorului.
— Şi a găsit-o?
— Avea cu el o servietă. Ea l-a lăsat în birou, unde Piquemal a stat cam o oră. Când a ieşit, l-a întrebat, iar el i-a răspuns că n-o găsise, că, din nefericire, lucrarea lui probabil că se rătăcise. Femeia nu s-a uitat în servieta lui. Nu l-a bănuit de nimic. Abia după două zile...
— Cine a fost al doilea vizitator?
— Un bărbat la vreo patruzeci de ani, care a pretins că era un fost elev de-al lui Calame şi a întrebat-o dacă a păstrat dosarele acestuia. Şi el a vorbit de lucrări făcute în comun.
— L-a lăsat să intre în birou?
— Nu. Coincidenţa i s-a părut cel puţin bizară şi a răspuns că toate documentele soţului ei rămăseseră la Şcoala de Drumuri şi Poduri.
— L-a descris pe al doilea vizitator?
— Ziarul nu spune nimic. Dacă a făcut-o, reporterul a păstrat informaţia pentru el şi probabil că acum îşi continuă investigaţia.
— Trage lângă trotuar. Aici e.
Ziua, bulevardul era la fel de liniştit ca noaptea, cu acelaşi caracter paşnic specific clasei de mijloc.
— Vă aştept?
— Vii cu mine. S-ar putea să avem de lucru.
Uşa cu geam a portăresei se afla în stânga culoarului. Femeia, în vârstă, cu un aer destul de distins, părea obosită.
— Ce s-a întâmplat? îi întrebă ea pe cei doi bărbaţi, fără să se ridice din fotoliu, în timp ce un motan roşcat îi sărea de pe genunchi, venind să se frece de pantalonii lui Maigret.
Acesta se prezentă, avu grijă să-şi scoată pălăria şi să vorbească pe un ton respectuos:
— Domnul Point mi-a cerut să fac o anchetă în privinţa unui furt a cărui victimă a fost acum două zile.
— Un furt? La noi în casă? Şi nu mi-a spus nimic?
— Are să vă confirme personal când va avea ocazia să vă întâlnească şi, dacă aveţi îndoieli, îi puteţi telefona.

— Nu-i nevoie. Din moment ce sunteţi comisar, trebuie să vă cred, nu? Cum de s-a întâmplat aşa ceva? E o casă liniştită. N-am avut niciodată de-a face cu poliţia de treizeci şi cinci de ani de când sunt aici.

— Aş vrea să vă amintiţi de ziua de marţi, îndeosebi de dimineaţă.

— Marţi... Staţi puţin... Asta a fost alaltăieri...

— Da. În seara dinainte, ministrul venise la apartamentul lui.

— El v-a spus asta?

— Nu numai că mi-a spus, ci ne-am şi întâlnit aici. Mi-aţi deschis uşa puţin după zece seara.

— Da, cred că-mi amintesc.

— Probabil că a plecat la puţin timp după mine.

— Da.

— Aţi mai deschis şi altor persoane în cursul nopţii?

— Sigur nu. Rareori se întâmplă ca locatarii să vină după miezul nopţii. Sunt oameni liniştiţi. Dacă s-ar fi întâmplat, mi-aş aminti.

— La ce oră deschideţi uşa dimineaţa?

— La şase şi jumătate, uneori la şapte.

— Apoi rămâneţi aici?

Portăreasa avea acolo o singură cameră, cu o maşină de gătit cu gaz, o masă rotundă, o chiuvetă şi, în spatele unei perdele, un pat acoperit cu o cuvertură de un roşu închis.

— Ies doar ca să mătur scara.

— La ce oră?

— Nu înainte de ora nouă. După ce am dus corespondenţa, care vine la opt şi jumătate.

— Cabina ascensorului fiind cu geam, presupun că, atunci când vă aflaţi pe scară, vedeţi cine urcă şi cine coboară.

— Da. Mă uit întotdeauna din obişnuinţă.

— Aţi văzut pe cineva urcând la etajul patru în acea dimineaţă?

— În mod sigur, nu.

— Nimeni nu v-a întrebat în cursul dimineţii sau spre prânz dacă ministrul e acasă?

— Nimeni. Doar a sunat telefonul.

— Aici?

— Nu. În apartament.

— De unde ştiţi?

— Mă aflam pe scară, între etajele patru şi cinci.

— Cât era ceasul?

— Să fi fost zece. Poate mai puţin. Picioarele nu-mi mai dau voie să mă mişc repede. Am auzit soneria telefonului prin uşă. A sunat mult. Apoi, după

un sfert de oră, când am terminat curăţenia şi am coborât, a sunat iar, şi chiar am bombănit: „N-ai decât să suni!”.

— Pe urmă?

— Nimic.

— Aţi intrat în cameră?

— Ca să mă aranjez puţin.

— N-aţi ieşit din imobil?

— Ca în fiecare dimineaţă, cam un sfert de oră sau douăzeci de minute, cât am făcut piaţa. Băcănia e alături, iar măcelarul chiar la colţul străzii. De la băcan, văd cine intră şi iese. Supraveghez întotdeauna casa.

— Şi de la măcelărie?

— Nu pot să văd, dar nu stau mult. Trăiesc singură cu pisica. Cumpăr în fiecare zi aproape acelaşi lucru. La vârsta mea, nu mai ai poftă de mâncare.

— Nu ştiţi exact la ce oră eraţi la măcelar...

— Nu, nu ştiu exact. Deasupra casei de marcat e un ceas mare, dar nu mă uit niciodată la el.

— Când v-aţi întors, n-aţi văzut să iasă cineva pe care nu l-aţi văzut intrând?

— Nu-mi amintesc. Nu. Mă ocup mai puţin de oamenii care ies decât de cei care intră, sigur, cu excepţia locatarilor, pentru că, în privinţa lor, trebuie să pot răspunde dacă sunt acasă sau nu. Vin mereu comisionari, angajaţi de la gaz, vânzători de aspiratoare...

Maigret ştia că nu va afla nimic mai mult de la ea şi că, mai târziu, dacă îşi va aminti un detaliu, i-l va spune în mod sigur.

— Voi merge împreună cu inspectorul să chestionăm locatarii, spuse Maigret.

— Dacă vreţi. Veţi vedea că toţi sunt oameni de treabă, poate mai puţin bătrâna de la trei care...

Simplul fapt că urma să îndeplinească o muncă de rutină îl făcea pe Maigret să se simtă mult mai bine.

— Ne revedem la plecare, promise el.

Şi avu grijă, ieşind, să mângâie capul motanului.

— Te ocupi de apartamentele din stânga, îi spuse el apoi lui Lapointe. Eu, de cele din dreapta. Ai înţeles ce caut?

Apoi adăugă cu familiaritate:

— La treabă, amice!

— CAPITOLUL VI —

Prânzul la Filet de Sole

Înainte de a suna la prima uşă, se răzgândi şi se întoarse spre Lapointe, care întindea deja mâna spre butonul soneriei.

— Nu ţi-e sete?

— Nu, şefule.

— Începe treaba. Vin şi eu repede.

La nevoie, ar fi putut să dea de la portăreasă telefonul la care tocmai se gândise. Dar, pe lângă că nu voia să vorbească de faţă cu martori, i-ar fi plăcut să bea ceva, de exemplu, un pahar cu vin alb.

Şi merse vreo sută de metri ca să găsească un băruleţ unde, în afara patronului, nu mai era nimeni.

— Un pahar cu vin alb, comandă el.

Apoi se răzgândi.

— Mai bine un Pernod.

Se potrivea mai bine cu dispoziţia lui, cu vremea, cu mirosul din băruleţul acela curat, unde părea că nu intra nimeni niciodată.

Aşteptă să fie servit şi bău jumătate din pahar, apoi se îndreptă spre cabină.

Când citeşti în ziare relatarea unei anchete, ai impresia că poliţia urmează o linie dreaptă, că ştie încotro merge încă de la început. Evenimentele se înlănţuie logic, asemenea intrărilor şi ieşirilor personajelor într-o piesă de teatru bine dirijată.

Rareori se vorbeşte despre agitaţia inutilă, despre cercetările plicticoase în direcţii care se înfundă, despre investigaţiile făcute la întâmplare în stânga şi în dreapta.

Maigret n-ar fi putut să citeze nicio anchetă în cursul căreia să nu fi bâjbâit la un moment dat.

Nu avusese timp în dimineaţa aceea, la Poliţia Judiciară, să vadă ce făcuseră Lucas, Janvier şi Torrence, care primiseră cu o zi în urmă misiuni ce păreau acum lipsite de importanţă.

— Poliţia Judiciară? Dă-mi-l, te rog, pe Lucas! Dacă nu-i acolo, pe Janvier.

Îi răspunse Lucas:

— Şefu', dumneavoastră sunteţi?

— Da. Înainte de orice, notează-ţi o treabă urgentă. Trebuie să faci rost de o fotografie a lui Piquemal, tipul de la Şcoala de Drumuri şi Poduri. Nu căuta în camera lui de la hotel. Nu vei găsi. M-ar mira să nu existe la Şcoală o

fotografie de grup, cum se fac de obicei la sfârşit de an, din care să poată scoate ceva cei de la Identitatea Judiciară. Să lucreze cât pot de repede. Încă mai e timp ca poza să apară în ziarele de după-amiază. Să fie transmisă şi la toate secţiile de poliţie. Ca să nu neglijăm nimic, pune pe cineva să arunce o privire şi la Institutul Medico-Legal.

— Am înţeles, şefule.

— Ceva nou?

— Am găsit-o pe numita Marcelle, care se numeşte Marcelle Luquet.

Maigret renunţase deja la pista asta în mintea lui, dar nu vru să-i dea lui Lucas impresia că muncise degeaba.

— Şi?

— Face corectură la Tipografia Croissant, unde e în schimbul de noapte. Nu se tipăreşte acolo nici *La Rumeur,* nici *Le Globe.* A auzit de Tabard, dar nu-l cunoaşte personal. Nu l-a întâlnit niciodată pe Mascoulin.

— Ai stat de vorbă cu ea?

— I-am oferit o cafea cu frişcă în strada Montmartre. E o femeie bine. A trăit singură până să-l întâlnească pe Fleury şi s-a îndrăgostit de el. Încă îl mai iubeşte. Nu-i poartă pică pentru că a părăsit-o, iar dacă Fleury ar vrea mâine să reia legătura, s-ar întoarce la el fără să-i facă vreun reproş. După spusele ei, e un copil mare care are nevoie de ajutor şi de afecţiune. Pretinde că, deşi e în stare de mici înşelăciuni cum fac copiii, nu ar fi capabil de o murdărie în toată puterea cuvântului.

— Janvier e pe lângă tine?

— Da.

— Dă-mi-l.

Janvier nu avea nimic de spus. I se urâse aşteptând în faţa imobilului de pe strada Vaneau până pe la miezul nopţii, când fusese schimbat de Torrence.

— Blanche Lamotte a venit acasă pe jos, singură, pe la unsprezece seara, şi a urcat la ea, unde lumina a rămas aprinsă cam o jumătate de oră.

— N-ai văzut pe nimeni de la Siguranţă prin împrejurimi?

— Nimeni. Am putut să număr oamenii de pe stradă care se întorceau acasă de la cinema sau de la teatru.

Torrence avusese o noapte şi mai calmă. Doar şapte persoane trecuseră în noaptea aceea pe strada Vaneau.

— Lumina s-a aprins la şase dimineaţa. Presupun că se trezeşte de dimineaţă ca să se ocupe de curăţenie. A ieşit la opt şi zece şi s-a îndreptat spre bulevardul Saint-Germain.

Maigret se întoarse la bar să-şi golească paharul şi, deoarece băutura era uşoară, mai luă unul în timp ce îşi umplea pipa.

Când reintră în imobilul de pe bulevardul Pasteur, află că Lapointe ajunsese la al treilea apartament şi începu, cu răbdare, să se ocupe de partea lui.

Uneori durează să pui întrebări oamenilor. La ora aceea, găseau doar femei care se ocupau de menaj. Primul lor reflex era să le închidă uşa în nas, deoarece îi luau drept vânzători de tot felul de aparate sau agenţi de asigurări. Dar toate tresăreau când auzeau cuvântul „poliţie”.

În timp ce le vorbeau, ele erau cu gândul la altceva, la ce aveau pe foc, la bebeluşul care se juca pe podea, la aspiratorul electric care continua să meargă în gol. Unele erau jenate că fuseseră surprinse în neglijeu şi îşi aranjau instinctiv părul.

— Încercaţi să vă amintiţi de dimineaţa zilei de marţi...

— Marţi, da...

— De exemplu, între zece şi douăsprezece, vi s-a întâmplat să deschideţi uşa?

Prima pe care o chestionă Maigret nu se afla marţi acasă, ci la spital, unde era operată sora ei. A doua, tânără şi ţinând pe braţ un copil sprijinit în şold, confunda mereu marţi cu miercuri.

— Da, eram aici. Sunt întotdeauna aici dimineaţa. Fac piaţa spre seară, când vine soţul meu.

— Aţi deschis cumva uşa?

Trebuia, cu mare răbdare, să le readuci treptat în atmosfera de marţi dimineaţa. Dacă le-ai fi întrebat direct dacă au văzut, în ascensor sau pe scară, o persoană străină care urca la etajul patru, ar fi răspuns nu, cu bună credinţă, fără să-şi dea osteneala să se gândească.

La etajul trei, Maigret îl prinse din urmă pe Lapointe, deoarece nu găsise pe nimeni în apartamentul care îi revenea lui la etajul doi.

Locatarii, asemenea imobilului, îşi trăiau în spatele uşilor viaţa simplă de familie, parcă fără istorie. Mirosul se schimba de la un etaj la altul, la fel şi culoarea tapetului, dar totul aparţinea aceleiaşi clase muncitoare şi cinstite care întotdeauna se sperie puţin de poliţie.

Maigret se lupta cu o bătrână surdă, care nu-l invitase să intre şi îl punea să repete fiecare întrebare. Îl auzea pe Lapointe vorbind în spatele uşii de vizavi.

— De ce aţi vrea să fi deschis uşa? striga surda. Scorpia aia de portăreasă mă acuză cumva că spionez locatarii?

— Ba nu, doamnă. Nu sunteţi acuzată de nimic.

— Atunci de ce vine poliţia la mine să-mi pună întrebări?

— Încercăm să stabilim dacă nu cumva un om...

— Care om?

— Un om pe care nu-l cunoaştem, dar pe care îl căutăm.

— Ce căutaţi?

— Un om.

— Ce-a făcut?

Încă mai încerca să se facă înţeles, când uşa din faţă se deschise. Lapointe îi făcu semn lui Maigret că aflase ceva nou şi comisarul o părăsi brusc pe femeia supărată.

— V-o prezint pe doamna Gaudry, şefule. Soţul ei lucrează la o bancă de pe bulevardul Italienilor. Fiul ei are cinci ani.

Maigret îl zărea pe băiat în spatele mamei sale, ţinându-se cu amândouă mâinile de rochia ei.

— Dimineaţa, se întâmplă uneori să-şi trimită copilul în apropiere, la vreun negustor, dar numai dintre cei care se află de partea aceasta a bulevardului.

— Nu-l las să traverseze strada singur. Stau mereu cu uşa întredeschisă când e plecat. Aşa se face că marţi...

— Aţi auzit pe cineva urcând?

— Da. Îl aşteptam pe Bob. O clipă, am crezut că el era. Cei mai mulţi urcă cu ascensorul, dar lui încă nu-i dau voie.

— Dar aş putea! spuse băiatul. L-am pornit deja.

— Ai fost pedepsit. Pe scurt, am aruncat o privire în momentul în care un bărbat traversa palierul şi se îndrepta spre etajul patru.

— Cât era ceasul?

— În jur de zece şi jumătate. Tocmai pusesem o tocană pe foc.

— Bărbatul v-a vorbit?

— Nu. La început, l-am văzut doar din spate. Purta un pardesiu bej destul de subţire, poate de gabardină, n-am fost foarte atentă, şi avea umerii laţi şi gâtul destul de gros.

Aruncă o privire spre gâtul lui Maigret.

— Avea burtă ca mine?

Ea ezită, roşind.

— Nu chiar. Era mai tânăr. În jur de patruzeci de ani, după părerea mea. I-am zărit faţa când a ajuns la cotul scării şi, aruncându-mi şi el o privire, mi s-a părut că prezenţa mea îl nemulţumea.

— S-a oprit la patru?

— Da.

— A sunat la o uşă?

— Nu. A intrat în apartamentul domnului Point, chiar dacă i-a trebuit ceva timp ca să deschidă.

— Ca şi cum ar fi încercat mai multe chei?

— Nu pot să spun asta, dar ca şi cum n-ar fi fost familiarizat cu broasca.

— L-aţi văzut când a plecat?

— Nu l-am văzut pentru că, de data asta, a luat ascensorul.

— A stat mult?

— Mai puţin de zece minute.

— Aţi stat în tot acest timp pe palier?

— Nu. Numai că Bob nu mai venea şi uşa era întredeschisă. Am auzit ascensorul urcând, oprindu-se la patru şi coborând.

— În afara corpolenţei, aţi putea să mi-l descrieţi?

— E greu. Era destul de rumen la faţă, ca un om care mănâncă bine.

— Avea ochelari?

— Nu cred. Sunt sigură că nu.

— Fuma pipă? Ţigară?

— Nu. Staţi puţin... Sunt aproape sigură că fuma o ţigară de foi... M-a frapat asta pentru că şi cumnatul meu...

Totul corespundea, inclusiv ţigara de foi, cu descrierea făcută de negustorul de vinuri de pe strada Jacob bărbatului care îl acostase pe Piquemal. Putea să corespundă şi cu cea a necunoscutului care urcase la apartamentul domnişoarei Blanche, pe strada Vaneau.

Câteva minute mai târziu, Maigret şi Lapointe se aflau pe trotuar.

— Unde mergem?

— Lasă-mă la birou. Apoi te duci pe strada Vaneau şi pe strada Jacob ca să afli dacă bărbatul fuma cumva ţigară de foi.

Când comisarul intră în birou, Lucas obţinuse deja o fotografie în care apărea Piquemal, în planul doi din păcate, dar care era destul de clară pentru ca specialiştii de la Identitatea Judiciară să scoată ceva din ea.

Maigret se anunţă la directorul Poliţiei Judiciare, unde rămase aproape o jumătate de oră ca să-i prezinte situaţia.

— Prefer asta! conchise, oftând, şeful, după ce ascultă tot ce avea de spus Maigret.

— Şi eu.

— Voi fi şi mai liniştit când vom afla – dacă vom afla cândva – cine e acest tip.

Amândoi aveau acelaşi gând ascuns şi preferau să nu vorbească despre asta. Oare nu era posibil ca individul căruia îi regăseau astfel urma de trei ori să fie omul celuilalt serviciu, al Siguranţei Naţionale?

Maigret avea prieteni buni acolo, îndeosebi unul, pe nume Catroux, căruia îi botezase fiul. Dar ezita să i se adreseze, pentru că, în cazul în care Catroux ştia ceva, risca să-l pună într-o situaţie stânjenitoare.

Foarte curând, fotografia lui Piquemal avea să apară în ziarele de după-

amiază. Oare nu era o adevărată ironie ca, în același moment, omul căutat de Poliția Judiciară să se afle în mâinile Siguranței?

Era posibil ca aceasta să-l fi retras temporar din circulație pentru că știa prea multe.

Poate că fusese dus la sediul central ca să fie tras de limbă.

Ziarele urmau să anunțe că Poliția Judiciară și în special Maigret se ocupau de caz.

Siguranța putea să-l lase să plece în campanie, apoi, peste câteva ore, să anunțe că ea îl prinsese pe Piquemal.

— Crezi, bineînțeles, insista șeful, că Point e cinstit și nu-ți ascunde nimic?

— Aș jura.

— La fel și cei din jurul lui?

— Asta e impresia mea. Am cules informații despre fiecare. Sigur, nu știu totul despre viața lor, dar ceea ce știu mă face să cred că trebuie căutat în altă parte. Scrisoarea pe care v-am arătat-o...

— Mascoulin?

— Cu siguranță e amestecat în povestea asta. Dovadă, scrisoarea.

— Ce vrei să faci?

— Poate că asta n-o să mă ajute cu nimic, dar tare aș vrea, fără un motiv anume, să-l văd puțin mai de aproape. Mi-e de ajuns să iau masa de prânz la *Filet de Sole,* în Place des Victoires, unde se spune că vine în fiecare zi.

— Ai grijă.

— Știu.

Trecu pe la biroul inspectorilor să dea câteva instrucțiuni. Lapointe tocmai se întorsese.

— Cum e cu trabucurile?

— E ciudat că o femeie a reținut acest detaliu. Patronul barului nu e în stare să spună dacă bărbatul fuma pipă, țigară de foi sau țigaretă, deși a stat la bar mai bine de un sfert de oră. Ar înclina totuși către țigara de foi. Portăreasa domnișoarei Blanche a fost însă categorică în această privință.

— Fuma o țigară de foi?

— Nu. Țigaretă. A aruncat un chiștoc pe scară și l-a strivit cu talpa pantofului.

Se făcuse unu când Maigret intră în faimosul restaurant din Place des Victoires, cu o vagă senzație neplăcută în piept, deoarece nu e deloc prudent, când ești doar un slujbaș, să te măsori cu unul ca Mascoulin.

Nu avea nimic contra lui, doar un bilet scurt pe care deputatul putea să-l explice în o sută de feluri plauzibile. Iar acolo, Mascoulin era pe terenul lui. Maigret arăta ca un intrus și șeful chelnerilor îl privi cum se apropia de el

fără să se deranjeze să-l întâmpine.

— Aveți o masă liberă?

— Câte persoane?

— Sunt singur.

Cele mai multe mese erau ocupate și se auzea un murmur intens de conversații acompaniate de zgomotul furculițelor și clinchetul paharelor. Șeful chelnerilor se uită în jur și se apropie de o masă mai mică decât celelalte, lipită de tamburul ușii.

Alte trei mese erau libere, dar, dacă Maigret i-ar fi atras atenția, probabil i-ar fi răspuns că erau rezervate, ceea ce era foarte posibil.

Garderobiera, la un semn, veni în cele din urmă să-i ia pardesiul și pălăria. Apoi comisarul trebui să aștepte mult timp ca un chelner să se ocupe de comanda lui și avu răgaz să cerceteze cu privirea întreaga sală.

Restaurantul era frecventat de oameni importanți și, la masa de prânz, veneau aproape numai bărbați, bancheri, avocați cunoscuți, jurnaliști, politicieni, toți evoluând mai mult sau mai puțin în același mediu și salutându-se de departe când se recunoșteau.

Unii îl recunoscuseră pe comisar și probabil că la câteva mese se vorbea despre el cu glas scăzut.

Joseph Mascoulin stătea în colțul din dreapta, pe banchetă, în compania maestrului Pinard, un avocat aproape la fel de faimos ca deputatul pentru ferocitatea cu care își rostea pledoariile.

Al treilea mesean stătea cu spatele la Maigret, un bărbat trecut de prima tinerețe, cu umerii înguști și un păr rar și grizonant pieptănat peste cap. Abia când își arătă profilul îl recunoscu Maigret pe Sauvegrain, cumnatul și asociatul lui Nicoud, căruia îi văzuse fotografia în ziare.

Mascoulin, care mânca un antricot, îl reperase deja pe Maigret și îl privea fix, ca și cum n-ar mai fi fost nimic altceva interesant în sală. La început, în ochii lui se citise curiozitatea, apoi se aprinsese o luminiță ironică, iar acum părea că așteaptă cu amuzament următoarele mișcări ale comisarului.

Acesta putu, în sfârșit, să comande și ceru o jumătate de litru de vin alb, apoi continuă să tragă scurt din pipă, înfruntând privirea deputatului. Diferența dintre ei era, ca întotdeauna în asemenea cazuri, că ochii lui Maigret păreau că privesc în gol. Ai fi putut crede că ceea ce fixa astfel era la fel de neutru, de neinteresant ca un perete alb și că nu se gândea la nimic, poate doar la sola pe care o comandase.

Nu cunoștea nici pe departe istoria completă a lui Nicoud și a companiei sale. Zvonurile spuneau că Sauvegrain, cumnatul, care, până la căsătoria surorii sale, cu vreo zece ani înainte, nu era decât un obscur executant, făcea parte din companie doar cu numele. Ocupa un birou pe Avenue de la

République, nu departe de cel al lui Nicoud. Era un birou mare, somptuos, dar Sauvegrain își petrecea acolo zilele așteptând vizitatorii fără importanță care îi erau – trimiși ca să-și umple timpul.

Dacă Mascoulin îl accepta în mod deschis la masa lui, probabil că avea motivele sale. Oare maestrul Pinard se afla acolo pentru că apăra interesele lui Sauvegrain?

Un director de ziar, ieșind, se opri în fața lui Maigret și dădu mâna cu el.

— La muncă? îl întrebă el.

Și, întrucât comisarul se prefăcea că nu înțelege, adăugă:

— Nu cred că v-am mai văzut vreodată aici.

Privirea lui se îndreptă spre colțul unde se afla Mascoulin.

— Nu știam că Poliția Judiciară se ocupă de acest gen de cazuri. L-ați găsit pe Piquemal?

— Nu încă.

— Mai căutați raportul Calame?

Întrebarea fusese pusă pe un ton ironic, ca și cum raportul Calame ar fi existat doar în imaginația unora sau ca și cum Maigret nu ar fi putut să-l găsească niciodată.

— Căutăm, se limită el să răspundă.

Jurnalistul deschise gura, nu mai spuse ceea ce voise să spună și ieși făcând un semn cordial din mână. În tamburul ușii aproape că se lovi de un nou-venit pe care Maigret probabil că nu l-ar fi văzut dacă nu și-ar fi urmărit interlocutorul cu privirea.

Când să deschidă a doua ușă, bărbatul îl zări pe comisar prin geam și fața lui exprimă o anumită tulburare. În mod normal, ar fi trebuit să-l salute pe Maigret, pe care îl cunoștea de ani de zile. Dădu s-o facă, aruncă o privire ezitantă spre masa lui Mascoulin și, sperând poate că Maigret nu avusese timp să-l recunoască, se întoarse brusc și dispăru.

Mascoulin văzuse întreaga scenă din colțul lui, dar nimic nu apăru pe fața lui de jucător de pocher.

Ce căuta Maurice Labat la *Filet de Sole* și de ce bătuse în retragere când îl zărise pe Maigret în restaurant?

Timp de vreo zece ani, fusese angajatul Siguranței Naționale și, într-o anumită perioadă, destul de scurtă, ce-i drept, se spunea chiar că avea influență asupra ministrului.

Apoi, brusc, se aflase mai întâi că își dăduse demisia, apoi că nu o făcuse de bunăvoie, ci ca să evite neplăceri mai mari.

De atunci, era văzut evoluând în preajma celor din mediile care frecventau locuri precum *Filet de Sole.* Nu deschisese, ca alții în cazul lui, o agenție de detectivi particulari. Nimeni nu știa să aibă vreo profesie, nici

venituri declarate. În afara soţiei şi copiilor, avea, într-un apartament din strada Ponthieu, o amantă, cu douăzeci de ani mai tânără decât el şi care probabil că îl costa destul de scump.

Maigret uită să savureze sola aşa cum ar fi meritat, deoarece incidentul Labat avea de ce să-l pună pe gânduri.

Nu era normal să creadă că cel cu care fostul poliţist venea să se întâlnească la *Filet de Sole* nu era altul decât Mascoulin?

Labat era, printre alţii o mie, omul pe care îl puteai însărcina cu unele treburi mai mult sau mai puţin dubioase şi probabil că îşi păstrase niscaiva prieteni la Siguranţă.

Sperase, retrăgându-se în grabă, că Maigret nu avusese timp să-l recunoască? Mascoulin, pe care comisarul nu putea să-l vadă în acel moment, îi făcuse oare semn să nu intre?

Dacă Labat ar fi avut vreo patruzeci de ani, puţină burtă şi ar fi fumat ţigări de foi, comisarul ar fi fost convins că îl descoperise pe bărbatul care intrase în apartamentul din bulevardul Pasteur şi în cel din strada Vaneau şi care îl răpise pe Piquemal.

Dar Labat abia dacă avea treizeci şi şase de ani. Era şi arăta ca un corsican. Mic de statură şi slab, purta pantofi cu tocuri groase ca să arate mai înalt şi mustăţi negre ca nişte virgule. În sfârşit, fuma ţigări din zori şi până-n seară, după cum arătau degetele lui îngălbenite.

Dar apariţia lui îndrepta gândirea lui Maigret într-o nouă direcţie, şi comisarului îi era necaz că se lăsase hipnotizat de cei de la Siguranţa Naţională.

Labat fusese angajatul lor, dar acum nu mai era. Mai existau vreo câteva zeci de foşti poliţişti ca el la Paris, de care Siguranţa fusese nevoită să se debaraseze din motive mai mult sau mai puţin asemănătoare.

Maigret îşi puse în gând să obţină lista lor. Vru să-l sune imediat pe Lucas ca să facă rost de ea, dar renunţă, oricât ar părea de ciudat, deoarece ezita să traverseze sala sub privirea ironică a lui Mascoulin.

Acesta, care nu comandase desert, îşi bea cafeaua. Maigret nu ceru nici el desert, ci cafea şi un coniac, apoi începu să-şi umple pipa, gândindu-se la angajaţii Siguranţei cunoscuţi de el. Se simţea puţin ca atunci când cauţi un nume pe care îl ai pe limbă, dar nu reuşeşti să ţi-l aminteşti.

Când i se vorbise despre bărbatul corpolent şi mai ales de trabuc, ceva se profilase în mintea lui.

Cufundat în gânduri, abia băgă de seamă că Mascoulin se ridica, ştergându-şi buzele cu şervetul, şi adresa câteva cuvinte vecinilor de masă. Mai exact, îl vedea ridicându-se, împingând masa ca să-şi facă loc, venind în sfârşit spre el cu pas domol, dar era ca şi cum toate astea nu l-ar fi privit pe

el.

— Îmi daţi voie, domnule comisar? întrebă Mascoulin, apucând speteaza scaunului din faţa lui Maigret.

Avea faţa serioasă, cu un tremur uşor în colţul buzelor, care era poate doar un tic nervos.

Un moment, Maigret îl privi încurcat. Nu se aştepta la asta. Nu mai auzise niciodată vocea lui Mascoulin, gravă şi cu un timbru plăcut. Se spunea că datorită acestei voci unele femei, în pofida chipului prea puţin atrăgător al Marelui Inchizitor, se băteau pe locuri la Cameră când trebuia să ia el cuvântul.

— Ciudată coincidenţă că aţi venit aici chiar astăzi! Voiam să vă telefonez.

Maigret rămânea impasibil, străduindu-se în măsura posibilului să-i facă sarcina mai grea, dar deputatul nu părea descumpănit de tăcerea lui.

— Am aflat mai adineauri că vă ocupaţi de Piquemal şi de documentul Calame.

Vorbea cu glas scăzut, din cauza celorlalţi clienţi, şi multe persoane de la alte mese îşi îndreptaseră privirile spre ei.

— Nu numai că am informaţii importante să vă furnizez, dar cred că ar trebui să dau o declaraţie oficială. Poate că veţi vrea să trimiteţi un inspector la Cameră ca să ia notă de ea? Oricine îi va spune unde mă găseşte.

Maigret nu avu nicio reacţie.

— E vorba despre acel Piquemal, cu care întâmplarea a făcut să am un contact săptămână trecută.

Maigret avea în buzunar scrisoarea lui Mascoulin şi începea să înţeleagă de ce acesta simţea nevoia să-i vorbească.

— Nu mai ştiu în ce zi, secretarul mi-a dat să citesc una dintre numeroasele scrisori pe care le primesc zilnic şi la care el trebuie să răspundă. Era semnată Piquemal şi purta adresa unui hotel de pe strada Jacob, căruia i-am uitat numele, un nume de provincie, dacă nu mă înşel.

Fără să-şi ia ochii de la el, Maigret bău o gură de cafea şi reîncepu să tragă scurt din pipă.

— După cum bănuiţi, primesc zilnic câteva sute de scrisori de la tot felul de oameni, nebuni, pe jumătate nebuni, dar şi oameni cinstiţi care îmi semnalează abuzuri, şi secretarul meu, un tânăr de valoare în care am toată încrederea, are sarcina să le trieze.

Oare de ce, studiind faţa interlocutorului său, Maigret se întrebă dacă Mascoulin era pederast? Nu se zvonise nimic de genul acesta despre el. Dacă era, ştia să se ascundă bine. Comisarul avea impresia că asta ar fi explicat unele trăsături ale caracterului său.

— Scrisoarea lui Piquemal mi s-a părut sinceră şi sunt sigur că veţi avea

aceeaşi impresie dacă o găsesc, deoarece consider de datoria mea să v-o trimit. Îmi spunea că era singurul om din Paris care ştia unde se află raportul Calame şi în măsură să şi-l procure. Adăuga că mi se adresa mai curând mie decât unui organism oficial deoarece ştia că prea mulţi oameni aveau interesul să îngroape povestea asta şi eram singurul în care avea deplină încredere. Îmi cer scuze că repet cuvintele lui. I-am trimis câteva rânduri, pentru orice eventualitate, ca să-i fixez o întâlnire.

Maigret scoase fără grabă portofelul din buzunar şi luă dinăuntru scrisoarea cu antetul Camerei, limitându-se să i-o arate, fără s-o întindă peste masă, în ciuda gestului făcut de Mascoulin ca s-o ia.

— Biletul ăsta?

— Presupun. Cred că-mi recunosc scrisul.

Nu întrebă cum ajunsese scrisoarea în posesia lui Maigret, evită să se arate în vreun fel surprins şi spuse:

— Văd că sunteţi la curent. L-am întâlnit aşadar la *Brasserie du Croissant,* care nu se află departe de tipografie şi unde, seara, îmi fixez o parte dintre întâlniri. Mi s-a părut puţin cam exaltat, cam prea „extremist pentru gusturile mele. L-am lăsat să vorbească.

— Şi v-a anunţat că deţine raportul?

— Nu chiar. Astfel de oameni nu fac niciodată lucrurile atât de simplu. Au nevoie să creeze o atmosferă de complot. Mi-a spus că lucrează la Şcoala de Drumuri şi Poduri, că i se întâmplase să-i servească drept asistent profesorului Calame şi crede că ştie unde se află raportul întocmit de acesta mai demult în privinţa sanatoriului de la Clairfond. Discuţia nu a durat mai mult de zece minute, deoarece trebuia să verific şpalturile articolului meu.

— Piquemal v-a adus apoi raportul?

— Nu l-am mai văzut. Propunea să mi-l înmâneze luni sau marţi, cel târziu miercuri. I-am răspuns că nu voiam, din motive pe care probabil le înţelegeţi, ca documentul să-mi treacă prin mâini. Acest raport e o adevărată dinamită, avem astăzi dovada.

— Cui l-aţi sfătuit să-l încredinţeze?

— Şefilor lui.

— Adică directorului Şcolii de Drumuri şi Poduri?

— Nu cred că am precizat. Poate am rostit cuvântul minister, care mi-a venit în mod absolut firesc în minte.

— Nu a încercat să vă telefoneze?

— Nu, după câte ştiu.

— Nici să vă reîntâlnească?

— Dacă a făcut-o, n-a reuşit, pentru că, după cum v-am spus, n-am mai aflat despre el decât din ziare. Se pare că mi-a urmat sfatul, exagerându-l

puţin, deoarece s-a dus direct la ministru. Imediat ce am auzit de dispariţia lui, mi-am pus în gând să vă informez despre incident. Acum am făcut-o. Date fiind repercusiunile posibile ale cazului, prefer ca declaraţia mea să fie înregistrată aşa cum se cuvine. Prin urmare, dacă în după-masa asta...

Nu mai era nimic de făcut. Maigret era obligat să-i trimită pe cineva ca să consemneze declaraţia. Comisarul era sigur că inspectorul îl va găsi pe Mascoulin înconjurat de o parte a colegilor lui şi de jurnalişti. Nu era oare un mod de a-l acuza pe Auguste Point?

— Vă mulţumesc, se limită el să spună. Voi da dispoziţiile necesare.

Mascoulin păru puţin descumpănit, ca şi cum s-ar fi aşteptat la altceva. Îşi închipuise că Maigret îi va pune întrebări stânjenitoare ori îşi va manifesta într-un fel sau altul neîncrederea?

— Nu-mi fac decât datoria. Dacă aş fi prevăzut că evenimentele vor lua o astfel de întorsătură, v-aş fi spus totul mai curând.

Mascoulin părea tot timpul că joacă un rol şi, ai fi jurat, chiar fără să ascundă acest lucru. Parcă ar fi spus: „Am fost mai viclean decât tine. Să văd cum ripostezi la asta!”.

A greşit Maigret atunci? Dintr-un anumit punct de vedere, da, deoarece nu avea nimic de câştigat, ci doar de pierdut dacă se măsura cu un om atât de puternic şi de şiret ca Mascoulin.

Deputatul se ridicase în picioare şi îi întindea mâna. Comisarul îşi aminti fulgerător de Point şi de povestea cu mâinile murdare.

Nu-şi dădu osteneala să cântărească situaţia, luă ceaşca de cafea, care era goală, şi o duse la buze, făcându-se că nu observă mâna întinsă.

O umbră trecu prin ochii lui Mascoulin. Tremurul din colţul gurii deveni şi mai vizibil.

Se mulţumi să spună:

— La revedere, *domnule* Maigret.

Apăsase oare intenţionat pe cuvântul „domnule”, aşa cum i se păru lui Maigret? Dacă da, era o ameninţare aproape pe faţă, deoarece însemna că Maigret nu se va mai bucura mult timp de titlul de comisar.

Îl urmări cu privirea în timp ce se întorcea la masa lui şi se apleca spre ceilalţi doi, strigând apoi:

— Chelner! Plata, te rog!

Cel puţin zece persoane, care, într-un fel sau altul, jucau toate un rol important în viaţa ţării, aveau privirea aţintită asupra lui.

Îşi bău coniacul probabil fără să-şi dea seama, deoarece abia afară îi simţi gustul în gură.

— CAPITOLUL VII —

Taxiurile comisarului

Nu era pentru prima dată când își făcea o astfel de intrare, mai puțin ca șef și mai mult ca un vajnic coleg. Deschise ușa biroului inspectorilor și, împingându-și pălăria pe ceafă, se așeză pe un colț de birou, goli pipa pe podea, lovind-o de tocul pantofului, apoi o umplu din nou. Se uita la fiecare în parte, ocupați cum erau cu diferite treburi, cu expresia unui tată care vine acasă seara și, mulțumit că își regăsește familia, o trece în revistă.

Apoi, după un timp, mormăi:

— Pun prinsoare, Lapointe, că o să-ți apară poza în ziare.

Acesta ridică repede capul, străduindu-se să nu roșească, cu oarecare neîncredere în privire. În fond, toți, cu excepția lui Maigret, care se obișnuise deja, erau în sinea lor încântați când ziarele le publicau fotografia. Totuși, de fiecare dată se prefăceau că protestează: „Cu o astfel de publicitate, să vezi ce ușor o să ne fie de acum la filaj!”.

Ceilalți ascultau și ei. Dacă Maigret venise să-i vorbească lui Lapointe în biroul comun, însemna că ceea ce voia să-i spună îi privea și pe ei.

— Iei un blocnotes și te duci la Camera Deputaților. Nu-ți va fi deloc greu, sunt sigur, să-l găsești pe deputatul Mascoulin, și aș fi surprins să nu se afle în mijlocul unui mare număr de persoane. Îți va face o declarație pe care o vei înregistra cu grijă. Apoi vei veni s-o bați la mașină și o vei lăsa pe biroul meu.

Ziarele de după-masă, având pe prima pagină fotografia lui și pe cea a ministrului Auguste Point, îi ieșeau din buzunar. Aruncase doar o privire. Știa aproape exact ce putea citi sub titlurile scrise cu litere groase.

— Asta e tot? întrebă Lapointe, luându-și pardesiul și pălăria din dulap.

— Deocamdată.

Maigret stătea în același loc și fuma visător.

— Auziți, copii...

Inspectorii ridicară imediat capul.

— Încercați să vă gândiți la oameni de la Siguranță care au fost dați afară sau obligați să demisioneze.

— Recent? întrebă Lucas.

— N-are importanță când. Să spunem, în cursul ultimilor zece ani.

— Probabil că e o listă întreagă, zise Torrence.

— Spune niște nume.

— Baudelin. Cel care face acum anchete pentru o companie de asigurări.

Maigret încercă să şi-l amintească pe Bandelin, un tip înalt şi palid care fusese nevoit să părăsească Siguranţa nu pentru necinste sau lipsă de discreţie, ci fiindcă dovedea mai multă energie şi abilitate în a se da bolnav decât în a-şi îndeplini sarcinile de serviciu.

— Altul.

— Falconet.

Acesta trecuse de cincizeci de ani şi fusese rugat să iasă mai repede la pensie deoarece se apucase de băutură şi nu se mai putea conta pe el.

— Altul.

— Micul Valencourt.

— Prea mic.

Deşi la început crezuseră altceva, găseau doar câteva nume şi, de fiecare dată, după ce îşi imagina silueta bărbatului, Maigret scutura din cap.

— Nici ăsta nu se potriveşte. Am nevoie de un tip corpolent, aproape la fel de corpolent ca mine.

— Fischer.

Toţi izbucniră în râs, pentru că acesta cântărea cel puţin o sută douăzeci de kilograme.

— Mulţumesc! bombăni Maigret.

Mai rămase un timp cu ei, apoi se ridică, zâmbind.

— Lucas! Sună, te rog, la Siguranţă şi spune că vreau să vorbesc cu Catroux!

Acum, când se ocupa doar de inspectorii care părăsiseră Siguranţa Naţională, nu mai avea sentimentul că îi cerea prietenului său să trădeze serviciul. Catroux, care lucra de douăzeci de ani la Siguranţă, putea să-i răspundă mai bine la întrebare decât cei de la Poliţia Judiciară.

Se simţea că Maigret avea o idee, că era încă vagă, că probabil nu era deloc coerentă. După aerul lui prefăcut morocănos, după ochii mari care se fixau asupra oamenilor fără să-i vadă, înţelegeai totuşi că acum ştia în ce direcţie să caute.

Se străduia încă să găsească numele pe care, mai adineauri, îl avusese pe limbă. Lucas sună şi vorbi cu familiaritate cu omul de la celălalt capăt al firului, care probabil că era un coleg.

— Catroux nu-i acolo, şefule.

— Să nu-mi spui că e în misiune la celălalt capăt al Franţei?

— Nu, e bolnav.

— E la spital?

— Acasă.

— I-ai cerut adresa?

— Credeam că o ştiţi.

Da, el şi Catroux erau buni prieteni. Totuşi, nu se vizitaseră niciodată acasă. Maigret îşi amintea doar că odată îşi lăsase colegul la uşă, pe bulevardul Batignolles, undeva spre capăt, pe stânga, şi îşi amintea că în dreapta uşii era un restaurant.

— A apărut fotografia lui Piquemal?

— În pagina a doua.

— Niciun telefon?

— Încă nu.

Intră în biroul lui, deschise câteva scrisori, fără să se aşeze, îi duse lui Torrence câteva acte care îl priveau şi, în sfârşit, coborî în curte. Ezită în faţa maşinilor de serviciu şi, până la urmă, preferă un taxi. Deşi nu i se putea reproşa nimic pentru că îl vizita pe Catroux, considera mai prudent să nu lase să staţioneze în faţa casei lui o maşină de la Poliţia Judiciară.

Întâi greşi imobilul, pentru că acum existau două restaurante la cincizeci de metri unul de altul. Apoi întrebă portăreasa:

— Unde locuieşte domnul Catroux?

— La etajul doi, pe dreapta. Ascensorul e stricat.

Maigret sună la uşă. Nu-şi amintea de doamna Catroux, care veni să-i deschidă uşa şi îl recunoscu imediat.

— Intraţi, domnule Maigret.

— Soţul dumneavoastră e în pat?

— Nu, în fotoliu. N-are decât o gripă rebelă. Aşa păţeşte de obicei la începutul fiecărei ierni. De data asta a făcut-o la sfârşit.

Pe pereţi puteau fi văzute portretele a doi copii, un băiat şi o fată, la toate vârstele. Acum erau amândoi căsătoriţi şi colecţia începea să se îmbogăţească cu fotografiile nepoţilor.

— Maigret? întrebă vocea veselă a lui Catroux, mai înainte ca vizitatorul să fi ajuns la uşa camerei unde se afla prietenul său.

Nu era un salon, ci o încăpere mare unde intuiai că se derula cea mai mare parte a vieţii celor din casă. Catroux, înfofolit într-un halat gros, era aşezat lângă fereastră, cu ziarele pe genunchi, cu altele pe un scaun alături de el, iar pe o măsuţă se afla un bol cu o infuzie. În mână avea o ţigară.

— Ai voie să fumezi?

— Ssst! Nu fi de partea soţiei mele! Doar câteva fumuri din când în când, ca să schimb gustul.

Era răguşit şi avea ochii febrili.

— Scoate-ţi pardesiul. Cred că e foarte cald aici. Soţia mea vrea neapărat să transpir. Stai jos.

— Beţi ceva, domnule Maigret? întrebă stăpâna casei.

Era o femeie aproape bătrână, ceea ce-l surprindea pe comisar. El şi

Catroux aveau cam aceeaşi vârstă, dar i se părea că soţia lui era mult mai tânără.

— Sigur că da, Isabelle. Nu aştepta să-ţi răspundă şi scoate urcioraşul cu calvados vechi.

Între cei doi bărbaţi se aşternu o tăcere stânjenitoare. Evident, Catroux ştia că Maigret nu venise la el ca să vadă cum se mai simte şi poate că se aştepta la întrebări mai incomode decât cele pe care le avea în minte colegul lui de la Poliţia Judiciară.

— Nu-ţi fie teamă, bătrâne. Nu vreau să-ţi fac vreun necaz.

Celălalt se uita pe prima pagină a ziarului şi părea că spune: „Despre asta e vorba, nu?”.

Maigret aşteptă să i se aducă paharul de calvados.

— Şi mie? protestă prietenul lui.

— Tu n-ai voie.

— Doctorul n-a spus nimic despre asta.

— Nu e nevoie să spună ca să ştiu.

— Doar o picătură, ca să-i simt gustul!

Ea îi turnă puţin pe fundul paharului şi, aşa cum ar fi făcut şi doamna Maigret, se retrase cu discreţie.

— Mă bate un gând, mărturisi Maigret. Mai adineauri, împreună cu inspectorii mei, am încercat să facem o listă cu cei care au lucrat la voi şi au fost daţi afară.

Catroux se uita în continuare la ziar, încercând să facă legătura între ceea ce îi spunea Maigret şi ceea ce citise.

— Daţi afară pentru ce?

— Pentru orice. Ştii la ce mă refer. Se întâmplă şi la noi, mai rar, pentru că suntem mai puţini.

Catroux zâmbi, ironic.

— Crezi asta?

— Dar poate şi pentru că ne ocupăm de lucruri mai puţin variate. În consecinţă, tentaţia e mai mică. Mai adineauri, ne-am tot gândit, dar am găsit doar câteva nume.

— Care?

— Baudelin, Falconet, Valencourt, Fischer...

— Atât?

— Aproape. Am preferat să vin la tine. Nu printre ăştia caut, ci printre cei care au călcat strâmb.

— Gen Labat?

Nu era ciudat că prietenul lui rostea tocmai acest nume? Nu puteai crede că o făcea intenţionat, ca şi cum l-ar fi informat pe Maigret fără să vrea?

— M-am gândit la el. Probabil că e amestecat. Totuşi, nu pe el îl caut.

— Te gândeşti la un nume?

— Un nume şi un chip. Am obţinut nişte semnalmente. De la bun început mi-au amintit de cineva. De atunci...

— Ce semnalmente? O să meargă mai repede decât dacă îţi dau o listă întreagă. Mai ales că nici mie nu-mi vin în minte toate numele.

— Mai întâi, de la prima privire, oamenii au crezut că e poliţist.

— Asta poate fi valabil pentru mulţi.

— Vârstă mijlocie, corpolenţă puţin peste medie, ceva mai puţin gras decât mine.

Catroux păru că evaluează burta prietenului său.

— Dacă nu mă înşel, continuă să facă anchete, pe cont propriu sau pentru unele persoane.

— O agenţie de detectivi particulari?

— Poate. Nu e obligatoriu ca numele lui să apară scris pe uşa biroului, nici să dea anunţuri în ziare.

— Sunt mai mulţi, inclusiv foşti şefi foarte onorabili care, ajungând la vârsta pensionării, au deschis o agenţie. De exemplu, Louis Canonge. Dar şi Cadet, care a fost şeful meu.

— Avem şi noi din ăştia. Mă refer la cealaltă categorie.

— Mai am nevoie de semnalmente.

— Fumează trabuc.

Maigret îşi dădu imediat seama că interlocutorul lui se gândea la un nume. Fruntea i se încreţise şi faţa lui exprima o oarecare iritare.

— Te gândeşti la cineva?

— Da.

— Cine?

— O secătură.

— O secătură caut şi eu.

— O secătură nu de mare calibru, dar periculoasă.

— De ce?

— În primul rând, secăturile astea sunt întotdeauna periculoase. Pe urmă, se consideră că face treburile murdare ale unor politicieni.

— Şi asta se potriveşte.

— Crezi că e amestecat în povestea ta?

— Dacă i se potrivesc semnalmentele pe care ţi le-am dat, dacă fumează ţigară de foi, dacă e amestecat în politică, există mari şanse să fie omul pe care îl caut. Doar nu vrei să spui...

În mintea lui Maigret apăru brusc chipul unui om, o faţă destul de mare, cu ochi buhăiţi, buze groase deformate de chiştocul trabucului.

— Stai puţin! Îmi amintesc. E...

Dar tot nu-şi aducea aminte numele.

— Benoît, şopti Catroux. Eugène Benoît. A deschis o agenţie de detectivi particulari pe bulevardul Saint-Martin, la un mezanin deasupra unei ceasornicării. Are numele scris pe geam. Cred că uşa e mai mult închisă decât deschisă, pentru că personalul agenţiei se reduce la o singură persoană: el.

Într-adevăr, acesta era omul de care comisarul încerca să-şi amintească de douăzeci şi patru de ore.

— Presupun că nu-i uşor să faci rost de fotografia lui.

Catroux se gândi.

— Depinde de data exactă la care a părăsit serviciul. Era...

Făcu nişte calcule cu glas scăzut, apoi strigă:

— Isabelle!

Soţia, care era pe aproape, apăru imediat.

— Caută, în raftul de jos al bibliotecii, anuarul Siguranţei Naţionale. E doar unul, care datează de câţiva ani. Conţine două-trei sute de fotografii.

Soţia i-l aduse, iar el îl răsfoi şi puse degetul pe propria fotografie, găsind ceea ce căuta abia în ultimele pagini.

— Uite-l! A mai îmbătrânit el cu câţiva ani, dar nu s-a schimbat foarte mult. Cât despre burtă, întotdeauna l-am ştiut gras.

Maigret îl recunoscu şi el, deoarece i se întâmplase să-l întâlnească.

— Pot să-i decupez fotografia?

— Te rog. Adu o foarfecă, Isabelle.

Maigret puse bucata de hârtie în portofel şi se ridică.

— Eşti grăbit?

— Da, destul de grăbit. De altfel, cred că preferi să nu vorbesc prea mult de povestea asta.

Celălalt înţelese. Cât timp comisarul nu cunoştea rolul exact jucat de Siguranţă, era mai bine pentru Catroux ca Maigret să-i spună cât mai puţin.

— Nu ţi-e teamă?

— Nu prea tare.

— Crezi că Point...?

— Sunt convins că cineva încearcă să-l facă ţap ispăşitor.

— Încă un calvados?

— Nu, mulţumesc. Să te faci bine!

Doamna Catroux îl conduse la uşă şi, ajuns în faţa imobilului, Maigret luă alt taxi ca să ajungă pe strada Vaneau. Alesese adresa la noroc. Bătu la uşa portăresei. Aceasta îl recunoscu.

— Îmi cer scuze că vă deranjez din nou. Aş vrea să vă uitaţi cu atenţie la

această fotografie şi să-mi spuneţi dacă el e bărbatul care a urcat la domnişoara Blanche. Nu vă grăbiţi.

Dar femeia scutură din cap, fără nicio ezitare.

— Nici vorbă.

— Sunteţi sigură?

— Absolut.

— Chiar dacă fotografia a fost făcută acum câţiva ani şi bărbatul s-a schimbat?

— Chiar dacă ar fi purtat barbă falsă, tot aş fi spus că nu e el.

El o privi pe sub sprâncene, deoarece crezu o clipă că poate era un răspuns care îi fusese sugerat de cineva. Dar nu! Se simţea că era sinceră.

— Vă mulţumesc, spuse el, oftând şi punând portofelul la loc în buzunar.

Primise o lovitură dură. Fusese aproape convins că era pe drumul cel bun, dar, de la prima încercare, totul se năruia.

Taxiul îl aştepta şi, deoarece era mai aproape, ceru să-l ducă pe strada Jacob, unde intră în barul în care Piquemal obişnuia să ia micul dejun. La ora aceea nu era aproape nimeni.

— Vreţi să aruncaţi o privire la această fotografie?

Abia dacă îndrăznea să se uite la patron, de teama răspunsului.

— Ăsta e. Doar că mi s-a părut puţin mai în vârstă.

— El e bărbatul care l-a acostat pe domnul Piquemal şi a ieşit cu el din bar?

— El e.

— Sunteţi sigur?

— Sigur.

— Vă mulţumesc.

— Nu vă servesc cu nimic?

— Nu acum, mulţumesc. Voi reveni.

Această mărturie schimba totul. Până atunci, Maigret presupusese că acelaşi individ se prezentase în diferite locuri, acasă la domnişoara Blanche, la băruleţul lui Piquemal, la *Hôtel du Berry,* la văduva profesorului şi pe bulevardul Pasteur.

Brusc, descoperise că erau cel puţin doi.

Poposi apoi la doamna Calame, care citea ziarele.

— Sper că veţi găsi raportul soţului meu? Înţeleg acum de ce era atât de frământat în ultimii ani de viaţă. Întotdeauna am avut oroare de politica asta murdară!

Îl privi bănuitoare, spunându-şi că poate în numele acelei „politici murdare" o vizita Maigret.

— Astăzi ce doriţi?

El îi întinse fotografia.

Ea o examină cu atenţie, ridică apoi capul, mirată.

— Ar trebui să-l recunosc?

— Nu neapărat. Mă întrebam dacă nu e bărbatul care v-a vizitat la două-trei zile după Piquemal.

— Nu l-am văzut niciodată.

— Nu vă puteţi înşela?

— Nu. Poate e acelaşi gen de om, dar sunt sigură că nu el a venit aici.

— Vă mulţumesc.

— Ce-a păţit Piquemal? Credeţi că l-au omorât?

— De ce?

— Nu ştiu. Dacă vor să evite cu orice preţ ca raportul soţului meu să fie dat publicităţii, vor trebui să-i suprime pe cei care îl cunosc.

— Pe soţul dumneavoastră nu l-au suprimat.

Răspunsul o descumpăni şi crezu de cuviinţă să apere memoria lui Calame.

— Soţul meu nu se pricepea la politică. Era un savant. Şi-a făcut datoria întocmind acel raport şi înmânându-l celor în drept.

— Sunt convins că şi-a făcut datoria.

Maigret preferă să plece mai înainte ca văduva răposatului Calame să-l oblige să discute mai în amănunt problema. Şoferul taxiului îl privi întrebător:

— Şi acum?

— La *Hôtel du Berry.*

Acolo găsi doi jurnalişti care încercau să obţină informaţii despre Piquemal. Se repeziră spre Maigret, dar acesta scutură din cap.

— N-am nimic să vă spun, dragilor. E doar o verificare de rutină. Vă promit că...

— Mai speraţi să-l găsiţi pe Piquemal în viaţă?

Şi ei tot la asta se gândeau!

Îi lăsă pe coridor, în timp ce îi arăta fotografia patronului.

— Ce să fac cu asta?

— Să-mi spuneţi dacă e bărbatul care a venit să vă întrebe de Piquemal.

— Care dintre cei doi?

— Nu inspectorul meu, care a luat o cameră – celălalt.

— Nu.

Tonul era categoric. Până aici, Benoît era personajul care plecase din băruleţ împreună cu Piquemal, dar nu mai fusese nicăieri în altă parte.

— Mulţumesc.

Maigret se repezi în maşină.

— Porneşte!

Pe drum, după ce jurnaliştii rămaseră în urmă, dădu adresa de pe bulevardul Pasteur. Nu se opri la portăreasă, ci urcă direct la etajul trei. Sună la uşă, însă nu răspunse nimeni şi se văzu obligat să coboare.

— Doamna Gaudry nu-i acasă?

— A plecat acum o jumătate de oră cu fiul ei.

— Nu ştiţi când se întoarce?

— Nu avea pălăria pe cap. Probabil că face cumpărături în cartier. N-o să întârzie mult.

Ca să nu aştepte pe trotuar, se îndreptă spre barul unde intrase dimineaţă şi sună pentru orice eventualitate la Poliţia Judiciară. Răspunse Lucas din biroul inspectorilor.

— Nimic nou?

— Două telefoane referitoare la Piquemal. Primul de la un şofer de taxi, care pretinde că l-a dus ieri la Gara de Nord. Celălalt, de la o casieră de cinematograf, care i-ar fi vândut un bilet ieri-seară. Verific.

— Lapointe s-a întors?

— Acum câteva minute. Încă n-a început să bată la maşină.

— Dă-mi-l, te rog.

Apoi, lui Lapointe:

— Cum stăm cu fotografii?

— Erau prezenţi, şefule, şi ne-au orbit cu bliţurile cât a vorbit Mascoulin.

— Unde te-a primit?

— În Sala Coloanelor. Cum s-ar spune, în holul Gării Saint-Lazare! Uşierii erau obligaţi să ţină la distanţă curioşii ca să putem respira.

— Secretarul lui era cu el?

— Nu ştiu. Nu-l cunosc. Nu mi-a fost prezentat.

— E lungă?

— Cam trei pagini dactilografiate. Nişte jurnalişti au stenografiat în acelaşi timp cu mine.

Asta însemna că declaraţia lui Mascoulin va apărea chiar în acea seară în ultima ediţie a ziarelor.

— Mi-a recomandat să i-o aduc s-o semneze.

— Şi ce-ai răspuns?

— Că asta nu mă privea. Că aştept să-mi daţi ordin.

— Ştii cumva dacă e vreo şedinţă de noapte la Cameră?

— Nu cred. Am auzit că s-ar termina pe la cinci.

— Bate declaraţia la maşină şi aşteaptă-mă.

Doamna Gaudry nu revenise. Se plimbă pe trotuar şi o văzu apropiindu-se, cu punga de cumpărături în braţe, în timp ce băieţelul mergea cu paşi

mici lângă ea. Femeia îl recunoscu.

— La mine aţi venit?

— Doar o clipă.

— Urcaţi. Tocmai îmi făceam cumpărăturile.

— Poate că nu e nevoie să urc.

Puştiul o trăgea de mână şi întreba:

— Cine e? De ce vrea să vorbească cu tine?

— Stai cuminte. Vrea doar să-mi ceară o informaţie.

— Ce informaţie?

Maigret scosese fotografia din buzunar.

— Îl recunoaşteţi?

Femeia reuşi să scape de băieţel şi se aplecă spre bucata de hârtie, apoi spuse brusc:

— Da, el e.

Aşadar, Eugène Benoît, omul cu trabucul, fusese prezent în două locuri: pe bulevardul Pasteur, de unde probabil că furase raportul Calame, şi în barul de pe strada Jacob, unde îl acostase pe Piquemal, cu care fusese văzut îndreptându-se în direcţia opusă celei în care se afla Şcoala de Drumuri şi Poduri.

— L-aţi găsit? întrebă doamna Gaudry.

— Nu încă. Dar probabil că nu va mai dura mult.

Maigret opri un taxi şi ceru să fie dus pe bulevardul Saint-Martin, regretând că nu luase o maşină de la Poliţia Judiciară, pentru că iar urma să discute cu contabilul decontarea cheltuielilor.

Imobilul era vechi. Partea de jos a geamurilor, la mezanin, era mată şi pe ea scria cu litere negre:

Agenţia Benoît
Filări de toate felurile

De ambele părţi ale bolţii, câteva plăcuţe anunţau un dentist, un magazin de flori artificiale, o specialistă în masaj suedez şi alte profesiuni, printre care unele destul de neaşteptate. În stânga, scara era întunecoasă şi plină de praf. Numele lui Benoît figura din nou pe o plăcuţă din ceramică fixată pe o uşă.

Bătu, ştiind deja că nu-i va răspunde nimeni, deoarece de sub uşa lui se iţeau câteva pliante publicitare. După ce aşteptă un moment, ca să fie cu conştiinţa împăcată, coborî şi, în fundul curţii, îl găsi pe portar, care era şi cizmar şi îşi avea acolo dugheana.

— Nu l-ai mai văzut de mult pe domnul Benoît?

— Azi nu l-am văzut, dacă asta vreţi să ştiţi.
— Dar ieri?
— Nu ştiu. Nu cred. N-am fost atent.
— Dar alaltăieri?
— Nici alaltăieri.
Lăsa impresia că îl lua peste picior şi Maigret îi arătă insigna.
— V-am spus tot ce ştiu. Fără supărare. Treburile locatarilor nu mă privesc.
— Îi cunoşti adresa de acasă?
— Trebuie să fie în registru.
Se ridică fără tragere de inimă, scoase dintr-un bufet de bucătărie un fel de registru jegos şi îi răsfoi paginile cu degetele înnegrite de smoală.
— Ultima pe care o am e la *Hôtel Beaumarchais,* bulevardul Beaumarchais.
Nu era departe. Maigret merse pe jos.
— S-a mutat acum trei săptămâni, i se spuse acolo. A locuit aici doar două luni.
De data asta primi adresa unui hotel destul de dubios de pe strada Saint-Denis, unde dădu peste o tipă enormă care deschise gura să i se adreseze, dar, recunoscându-l probabil în ultimul moment, dădu din umeri.
— Are camera 19. Nu-i acasă.
— A dormit aici azi-noapte?
— Emma! Ai făcut camera domnului Benoît în dimineaţa asta?
Un cap se aplecă peste balustrada de la primul etaj.
— Cine întreabă?
— Nu-ţi pasă ţie. Răspunde.
— Nu. N-a dormit aici.
— Dar noaptea dinainte?
— Nici.
Maigret ceru cheia camerei. Tânăra care îi răspunsese de la primul etaj îl însoţi până la trei, sub pretextul de a-i arăta drumul. Uşile erau numerotate, nu avea nevoie de ea. Îi puse totuşi câteva întrebări.
— Locuieşte singur?
— Vreţi să ştiţi dacă doarme singur?
— Da.
— Destul de des.
— Are o prietenă constantă?
— Are multe.
— Ce gen?
— Genul care acceptă să vină aici.

— Deseori aceleaşi?

— Am văzut de două-trei ori aceeaşi mutră.

— Le culege de pe stradă?

— Nu sunt acolo când le alege.

— N-a mai venit la hotel de două zile?

— Două sau trei. Nu mai ştiu exact.

— Primeşte şi bărbaţi?

— Nu înţeleg bine ce vreţi să spuneţi, nu e nici genul lui, nici al hotelului. Există un hotel pentru indivizi de felul ăsta la celălalt capăt al străzii.

Camera nu-i dezvălui mare lucru lui Maigret. Era o încăpere tipică pentru un astfel de hotel, cu patul din fier, comoda veche, fotoliul pe jumătate desfundat şi lavaboul cu apă curentă rece şi caldă. În sertare găsi lenjerie, o cutie de ţigări de foi începută, un ceas care nu mai mergea, ace de pescuit de diferite mărimi într-un pliculeţ din celofan, dar niciun document interesant. Într-o valiză cu burduf descoperi doar ciorapi şi cămăşi murdare.

— I se întâmplă să nu vină noaptea?

— Foarte des. Şi în fiecare sâmbătă pleacă la ţară, unde stă până luni.

De data aceasta, Maigret îi ceru taximetristului să-l ducă la Poliţia Judiciară, unde Lapointe terminase de mult timp de bătut la maşină declaraţia lui Mascoulin.

— Dă telefon la Cameră şi află dacă deputaţii mai sunt acolo.

— Îi spun că vreţi să-i vorbiţi?

— Nu. Nu face nicio aluzie la mine sau la Poliţia Judiciară.

Apoi se întoarse spre Lucas, dar acesta făcu un semn negativ.

— A mai telefonat între timp cineva. Am verificat. Torrence e încă pe drum. Pistele sunt false.

— Nu e vorba de Piquemal?

— Nu. Şoferul de taxi era cel mai sigur pe el, dar i-am găsit clientul în imobilul de unde îl luase.

Cu siguranţă că aveau să mai apară şi alţii, mai ales odată cu corespondenţa de a doua zi.

— Şedinţa Camerei s-a terminat de o jumătate de oră, îl anunţă Lapointe. Trebuiau doar să voteze pentru...

— Nu mă interesează ce au votat.

Ştia că Mascoulin locuia pe strada Antin, la doi paşi de Operă.

— Faci ceva?

— Nimic important.

— În cazul ăsta, vino cu mine şi ia şi declaraţia.

Maigret nu şofa. Încercase, atunci când Poliţia Judiciară primise un anumit număr de maşini mici de culoare neagră, şi i se întâmplase, cufundat

în gânduri, să uite că se afla la volan. De două-trei ori, își amintise de frână în ultimul moment, așa că nu mai insistase.

— Urc la volan?

— Da.

Era într-un fel ca și cum ar fi vrut să fie iertat de contabilitate pentru toate taxiurile pe care le luase în acea după-amiază.

— Știți la ce număr stă pe strada Antin?

— Nu. E casa cea mai veche.

Imobilul era respectabil, demodat, dar în stare excelentă. Maigret și însoțitorul său se opriră în fața camerei portăresei, care semăna cu un salon mic-burghez și mirosea a ceară de parchet și catifea.

— Domnul Mascoulin?

— Aveți întâlnire?

Maigret răspunse că da. În același moment, femeia în negru se uită la el, apoi privi prima pagină a ziarului și ridică iar ochii spre el.

— Presupun că trebuie să vă las să urcați, domnule Maigret. Etajul unu, pe stânga.

— Locuiește de mult timp aici?

— În decembrie se fac unsprezece ani.

— Secretarul locuiește cu el?

Ea râse scurt.

— Sigur că nu.

Maigret avu impresia că femeia îi ghicise gândul.

— Lucrează împreună până seara târziu?

— Deseori. Aproape întotdeauna. Cred că domnul Mascoulin e unul dintre oamenii cei mai ocupați din Paris. De n-ar fi decât scrisorile pe care le primește aici și la Cameră.

Maigret vru să-i arate fotografia lui Benoît și s-o întrebe dacă îl văzuse cumva, dar probabil că avea să-i spună despre asta locatarului ei și comisarul prefera să nu-și dezvăluie încă jocul.

— Sunteți conectată la apartamentul lui printr-un telefon particular?

— De unde știți?

Nu era greu de ghicit, deoarece, în afara aparatului obișnuit, pe perete putea fi văzut un aparat telefonic mai ușor. Mascoulin era prudent.

Urma să-l anunțe așadar că sosise Maigret îndată ce acesta avea să urce scara cu Lapointe. Dar nu avea importanță. Ar fi putut s-o împiedice, lăsându-l acolo pe Lapointe.

Sună, așteptă un moment, apoi îi deschise chiar Mascoulin, fără să-și dea osteneala să se prefacă surprins.

— M-am gândit că veți veni în persoană și chiar aici. Intrați.

Încă din antreu, pe podea zăceau teancuri de ziare, reviste, rapoarte ale dezbaterilor parlamentare. Mai erau şi altele, într-o încăpere care servea drept salon şi care nu era mai îmbietoare decât sala de aşteptare a unui dentist.

Se vedea bine că Mascoulin nu era interesat nici de lux, nici de confort.

— Presupun că doriţi să-mi vedeţi biroul?

Era ceva insultător în ironia lui, în felul de a avea aerul că ghicea intenţiile interlocutorului său, dar comisarul îşi păstră calmul.

Şi se mulţumi să replice:

— Nu sunt o admiratoare venită să vă ceară un autograf.

— Pe aici.

Trecură de o uşă dublă capitonată şi ajunseră într-un birou spaţios, cu două ferestre care dădeau spre stradă. Dulapuri cu sertare de culoare verde acopereau doi pereţi. În altă parte, se aliniau cărţile de drept pe care le găseşti la toţi avocaţii şi, în sfârşit, din nou pe jos, ziare, dosare la fel de multe ca într-un minister.

— Vi-l prezint pe René Falk, secretarul meu.

Acesta nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani; era blond, firav, cu o figură bosumflată ciudat de copilăroasă.

— Încântat, murmură el, privindu-l pe Maigret la fel cum îl privise domnişoara Blanche prima dată.

Probabil că, asemenea ei, era un susţinător fanatic al şefului său şi considera orice străin drept un duşman.

— Aveţi documentul? În mai multe exemplare, presupun?

— În trei exemplare. Două pe care vă cer să le semnaţi, deoarece v-aţi manifestat intenţia în acest sens, iar al treilea pentru arhiva dumneavoastră sau ca să-l folosiţi cum doriţi.

Mascoulin luă documentele şi îi întinse unul lui René Falk, care începu să citească în acelaşi timp cu el.

Se aşeză la birou, luă un toc, adăugă o virgulă ici şi colo, tăie unu-două cuvinte, murmurând către Lapointe:

— Sper că nu te superi?

Când ajunse la ultimul rând, semnă, trecu corecturile pe a doua copie şi o semnă şi pe aceasta.

Maigret întinse mâna, dar Mascoulin nu-i dădu foile şi nici nu făcu corecturile pe al treilea exemplar.

— Corect? îşi întrebă el secretarul.

— Da, cred că da.

— Pune-le în maşină.

Şi îi aruncă lui Maigret o privire ironică.

— Un om care are atâţia duşmani ca mine trebuie să-şi ia măsuri de precauţie serioase, spuse el. Mai ales când mulţi au interes ca un anumit document să nu fie dat publicităţii.

Falk intră pe o uşă, fără s-o închidă în urma lui, lăsând să se vadă o încăpere mică, o veche bucătărie sau o fostă baie, unde, pe o masă din lemn alb, se afla un aparat de fotocopiat.

Secretarul apăsa pe butoane. Maşina scotea un bâzâit uşor şi tânărul introducea foile una câte una, în acelaşi timp cu alte foi dintr-o hârtie specială. Maigret, care cunoştea sistemul, dar văzuse rareori un aparat de acest gen la un particular, urmărea operaţiunea cu o indiferenţă aparentă.

— Frumoasă invenţie, nu? întrebă Mascoulin, cu aceeaşi răsfrângere neplăcută a buzelor. Unii nu ezită să conteste o copie făcută la indigo. Dar fotocopia nu poate fi negată.

Un zâmbet vag lumină faţa lui Maigret, imediat observat de Mascoulin.

— La ce vă gândiţi?

— Mă întrebam dacă, printre persoanele care au avut recent în mână raportul Calame, se află şi una care a avut ideea să îl fotocopieze.

Mascoulin nu-l lăsase să vadă aparatul din greşeală. Falk ar fi putut dispărea un moment cu documentele fără ca Maigret să bănuiască ce făcea în încăperea alăturată.

Foile ieşeau printr-o fantă şi secretarul le întindea, umede, pe masă.

— Ar fi o festă bună pentru cei care sunt foarte interesaţi să îngroape toată povestea, nu-i aşa? întrebă Mascoulin, rânjind.

Maigret se uită la el tăcut, cu privirea lui cea mai neutră şi mai gravă totodată.

— Da. O festă bună, repetă el.

Era imposibil să ghiceşti că i se făcuse inima cât un purice.

— CAPITOLUL VIII —

Călătoria la Seineport

Când ajunseră la Ministerul Lucrărilor Publice se făcuse şase şi jumătate şi curtea era goală. Pe când Maigret şi Lapointe se îndreptau spre scara care ducea la ministru, auziră o voce în urma lor:

— Hei! Voi doi de colo! Încotro?

Paznicul nu-i văzuse trecând. Se opriră brusc, întorşi către dânsul, în mijlocul curţii, iar el se apropie de ei şontâc-şontâc şi aruncă o privire la insigna pe care i-o întinsese Maigret, apoi la faţa lui.

— Îmi cer scuze. V-am văzut poza adineauri.

— Ai făcut bine. Dacă tot ne-ai oprit, spune-mi...

Aproape că devenise un obicei să scoată fotografia din portofel.

— Ai mai văzut mutra asta?

Omul, temător să nu mai facă o boacănă, o examină cu atenţie, după ce-şi puse pe nas nişte ochelari cu lentile groase şi ramă de metal. Nu spunea nici da, nici nu. Lăsa impresia că, înainte de a-şi lua inima în dinţi, voia să întrebe despre ce era vorba, dar nu îndrăznea.

— Acum e puţin mai în vârstă, nu-i aşa?

— Cu câţiva ani.

— Are o maşină de două locuri, neagră, un model vechi?

— Posibil.

— Atunci, probabil că lui i-am tras un perdaf pentru că a oprit maşina în curte, în locul rezervat ministerului.

— Când?

— Nu-mi amintesc ziua. Pe la începutul săptămânii.

— Nu şi-a spus numele?

— A dat din umeri şi şi-a parcat maşina în cealaltă parte a curţii.

— A urcat pe scara mare?

— Da.

— Cât timp noi vom fi sus, încearcă să-ţi aminteşti ziua.

În anticameră, la primul etaj, uşierul încă era la post, citind ziarele. Maigret îi arătă şi lui fotografia. Omul dădu din cap.

— Când să fi venit? întrebă el.

— Pe la începutul săptămânii.

— Nu eram aici. A trebuit să-mi iau patru zile libere din cauza morţii soţiei mele. Va trebui să-l întrebaţi pe Joseph. Vine săptămâna viitoare. Vă anunţ la domnul ministru?

În momentul următor, Auguste Point deschise el însuşi uşa cabinetului. Părea obosit, dar calm. Îi pofti să intre pe Maigret şi Lapointe, fără să pună întrebări. Secretara, domnişoara Blanche, şi şeful de cabinet se aflau amândoi în birou. După toate aparenţele, radioul nu făcea încă parte din echipamentul ministerului, deoarece pe o măsuţă se afla un mic aparat portabil, probabil al lui Point, iar cei trei pesemne că ascultau cu atenţie când fuseseră întrerupţi de uşier.

...Şedinţa a fost scurtă, consacrată exclusiv treburilor curente, dar pe culoare a fost forfotă întreaga după-amiază. S-au auzit zvonurile cele mai diverse. Se spune că luni va fi o interpelare senzaţională, dar încă nu se ştie...

— Opreşte-l! îi ceru Point secretarei sale.

Fleury vru să se îndrepte spre una dintre uşi, dar Maigret îl reţinu.

— Puteţi rămâne, domnule Fleury. Şi dumneavoastră, domnişoară.

Point îl urmărea cu privirea, neliniştit, deoarece era greu să ghicească de ce venise comisarul. Pe de altă parte, avea pe faţă expresia unui om care urmăreşte o idee şi este atât de prins de ea, încât uită tot restul.

S-ar fi zis că făcea în minte planul biroului. Se uita la pereţi, la uşi.

— Îmi daţi voie, domnule ministru, să pun două-trei întrebări colaboratorilor dumneavoastră?

Apoi i se adresă lui Fleury:

— Presupun că, atunci când a venit Piquemal, vă aflaţi în biroul dumneavoastră?

— Nu ştiam că...

— De acord. Dar acum ştiţi. Unde vă aflaţi la ora aceea?

Şeful de cabinet arătă spre o uşă în două canate, întredeschisă.

— Acolo aveţi biroul?

— Da.

Comisarul se duse să arunce o privire.

— Eraţi singur?

— Nu pot să vă răspund. Rareori se întâmplă să fiu mult timp singur. Vizitatorii se perindă toată ziua. Ministrul primeşte o parte din ei, pe cei mai importanţi, iar eu mă ocup de ceilalţi.

Maigret deschise o uşă care dădea direct din biroul şefului de cabinet în anticameră.

— Pe aici intră?

— De obicei. Mai puţin cei pe care mai întâi îi primeşte ministrul şi îi conduce la mine dintr-un motiv oarecare.

În acel moment sună telefonul. Point şi domnişoara Blanche se uitară unul la altul. Secretara ridică receptorul.

— Nu. Domnul ministru nu e aici...

Asculta, cu privirea fixă. Şi ea părea epuizată de oboseală.

— Acelaşi lucru? întrebă Point, după ce ea închise.

Ea răspunse „da" clipind din pleoape.

— Spune că fiul lui a fost...

— Taci.

Apoi se întoarse spre Maigret.

— De la amiază, telefonul a sunat, ca să zic aşa, fără oprire. De câteva ori am răspuns chiar eu. Cei mai mulţi spun acelaşi lucru. „Dacă te încăpăţânezi să îngropi cazul Clairfond, o să-ţi venim de hac!" Există şi variante. Unii sunt mai amabili. Alţii îşi spun numele, iar aceştia sunt părinţii unor copii care au murit în catastrofă. O femeie mi-a strigat, patetică: „Doar n-o să-i acoperi pe asasini! Dacă n-ai distrus raportul, arată-l, să afle toată Franţa...".

Avea cearcăne la ochi şi pielea cenuşie a celor care nu mai dorm.

— Preşedintele comitetului meu electoral, în La Roche, un om care e prietenul tatălui meu şi m-a văzut în pantaloni scurţi, m-a sunat mai devreme, aproape imediat după ce declaraţia mea a fost difuzată la radio. Nu m-a acuzat, dar am simţit că avea îndoieli. „Noi, aici, nu înţelegem, fiule", mi-a spus el cu o voce tristă. „Ţi-am cunoscut părinţii şi credem că te cunoaştem şi pe tine. Chiar dacă ar fi să-i bagi pe toţi la apă, trebuie să spui ce ştii."

— Veţi spune curând, replică Maigret.

Point ridică imediat capul, nefiind sigur că auzise bine, şi întrebă, neîncrezător:

— Chiar crezi?

— Acum sunt sigur.

Fleury stătea sprijinit de o consolă la celălalt capăt al biroului. Maigret îi întinse ministrului fotografia lui Benoît, iar acesta o privi fără să înţeleagă.

— Cine e?

— Nu-l cunoaşteţi?

— Faţa lui nu-mi spune nimic.

— N-a venit să vă viziteze în ultimul timp?

— Dacă a venit, numele lui figurează în registrul din anticameră.

— Vreţi să-mi arătaţi biroul dumneavoastră, domnişoară Blanche?

Fleury, aflat destul de departe, nu putuse să vadă fotografia şi Maigret remarcă faptul că îşi rodea unghiile, ca şi cum ar fi fost un obicei cu care rămăsese din copilărie.

Biroul secretarei, aflat imediat după cel al şefului de cabinet, avea o uşă într-un singur canat.

— Aici aţi venit când a sosit Piquemal şi domnul ministru v-a cerut să-l lăsaţi singur cu el?

Ea dădu afirmativ din cap, încordată.

— Aţi închis uşa?

Acelaşi semn.

— Puteţi auzi ce se vorbeşte alături?

— Dacă aş lipi urechea de uşă şi s-ar vorbi destul de tare, probabil că da.

— N-aţi făcut-o?

— Nu.

— Nu se întâmplă niciodată s-o faceţi?

Ea preferă să nu răspundă. Oare asculta, de exemplu, când Point primea o femeie pe care ea o considera drăguţă sau periculoasă?

— Îl cunoaşteţi pe acest bărbat?

Asta şi aştepta, deoarece putuse să arunce o privire la fotografie în timp ce ministrul se uita la ea.

— Da.

— Unde l-aţi văzut?

Ea vorbi cu glas scăzut, astfel încât ceilalţi să nu poată auzi:

— În biroul vecin.

Şi arătă cu degetul peretele care îi despărţea de biroul lui Fleury.

— Când?

— În ziua când a venit Piquemal.

— După?

— Nu. Înainte.

— Stătea pe scaun sau în picioare?

— Pe scaun, cu pălăria pe cap şi un trabuc în gură. Nu mi-a plăcut felul în care s-a uitat la mine.

— L-aţi mai văzut de atunci?

— Da. După.

— Vreţi să spuneţi că încă mai era acolo când Piquemal a plecat, că a stat în biroul vecin tot timpul vizitei?

— Presupun că da. L-am văzut şi înainte, şi după. Credeţi că...

Probabil că voia să-i vorbească despre Fleury, dar el o opri:

— Ssst! Veniţi...

Când reveni în biroul cel mare, Point îl privi cu repros, ca şi cum ar fi fost supărat pe Maigret că îi hărţuia secretara.

— Aveţi nevoie de şeful dumneavoastră de cabinet în seara asta, domnule ministru?

— Nu. De ce?

— Pentru că aş vrea să am o discuţie cu el.

— Aici?

— De preferinţă, în biroul meu. Aveţi ceva împotrivă să ne însoţiţi, domnule Fleury?

— Trebuie să iau cina cu cineva, dar dacă e indispensabil...

— Atunci telefonaţi să anunţaţi că nu mai puteţi veni.

Ceea ce Fleury şi făcu. Lăsă uşa biroului deschisă şi sună la *Fouquet's.*

— Bob?... Aici Fleury. A venit Jacqueline?... Nu încă?... Eşti sigur?... Când vine, spune-i, te rog, să înceapă fără mine... Da... Probabil că nu voi veni la masă... Da, mai târziu... Pe curând...

Lapointe îl urmărea cu coada ochiului. Point, derutat, se uita la comisar cu dorinţa vizibilă de a-i cere explicaţii. Dar s-ar fi zis că Maigret nu observa.

— Faceţi ceva în seara asta, domnule ministru?

— Aveam de prezidat un banchet, dar am anunţat eu însumi că nu vin, înainte de a mă anunţa ei că renunţă la prezenţa mea.

— S-ar putea să vă sun ca să vă dau veşti, probabil destul de târziu.

— Chiar şi în crucea nopţii...

Fleury revenise în cabinetul ministrului, cu pardesiul şi pălăria în mână, cu aerul unui om care se mai ţine pe picioare doar prin forţa obişnuinţei.

— Mergem? Vii, Lapointe?

Coborâră toţi trei scara mare fără să schimbe nicio vorbă şi se îndreptară spre maşina lăsată lângă trotuar.

— Urcaţi. La birou, Lapointe.

Păstrară tăcerea tot drumul. Fleury deschise de două ori gura, dar nu puse nicio întrebare şi continuă să-şi roadă unghiile.

Pe scara plină de praf, Maigret îl pofti înaintea lui, apoi intră primul în birou şi închise fereastra.

— Puteţi să vă scoateţi pardesiul. Făceţi-vă comod.

Apoi îi făcu un semn lui Lapointe şi ieşiră amândoi pe culoar.

— Stai cu el până mă întorc. O să cam dureze. Poate chiar o parte din noapte.

Lapointe roşi.

— Ai o întâlnire?

— Nu-i nimic.

— Poţi telefona?

— Da.

— Dacă vrea să vină să-ţi ţină companie...

Lapointe făcu din cap semn că nu.

— Sună la braserie să aducă sendvişuri şi cafea. Nu-l scăpa din ochi pe Fleury. Nu-l lăsa să telefoneze nimănui. Dacă îţi pune întrebări, nu ştii nimic. Vreau să fiarbă în suc propriu. Înţelegi?

Era tratamentul clasic. Lapointe, care participase totuşi la o bună parte a anchetei, nu vedea unde voia să ajungă şeful lui.

— Du-te să stai cu el. Nu uita de sendvişuri.

Apoi intră în biroul inspectorilor unde îl găsi pe Janvier, care încă nu plecase.

— N-ai nimic special de făcut în seara asta?

— Nu. Soţia mea...

— Te aşteaptă? Dă-i şi tu un telefon.

Se aşeză pe unul dintre birouri, ridică receptorul altui telefon şi ceru numărul lui Catroux.

— Aici Maigret... Scuză-mă că te deranjez din nou... Adineauri mi-am amintit ceva, datorită unor ace de pescuit găsite undeva... Când l-am întâlnit pe Benoît odată, era într-o sâmbătă, la Gare de Lyon, şi pleca la pescuit... Ce spui?... E pescar înrăit?... Nu ştii unde obişnuieşte să pescuiască?

Maigret era acum sigur pe el, simţea că e pe drumul cel bun şi părea că nimic nu-l mai putea opri.

— ...Cum?... O coşmelie undeva?... Nu poţi să afli unde?... Da... Imediat... Rămân lângă telefon...

Janvier vorbea în continuare cu soţia lui, întreba ce face fiecare copil, iar aceştia veneau pe rând să-i spună noapte bună.

— Noapte bună, Pierrot... Somn uşor... Da, voi fi acolo când te vei trezi... Tu eşti, Monique?... Frăţiorul tău s-a purtat frumos?

Maigret oftă şi aşteptă. După ce Janvier închise, murmură:

— S-ar putea să avem o noapte agitată. Asta mă face să cred că e mai bine s-o sun şi eu pe nevastă-mea.

— Vreţi să cer numărul?

— Aştept mai întâi un telefon important.

Catroux îi telefona unui coleg, el însuşi pescar, căruia i se întâmplase uneori să-l însoţească pe Benoît pe malul apei.

Acum era o chestie de noroc. S-ar fi putut ca acel coleg să nu fie acasă, să fie în misiune departe de Paris. Liniştea din birou dură vreo zece minute, iar Maigret murmură în cele din urmă:

— Mi-e sete!

În acel moment sună telefonul.

— Catroux?

— Da. Ştii unde e Seineport?

— Puţin după Corbeil, lângă o ecluză?

Maigret îşi amintea de o anchetă de demult...

— Exact. Un sătuc pe marginea Senei, frecventat mai ales de cei ce pescuiesc cu undiţa. Benoît are o coşmelie nu departe de sat, o fostă casă de

paznic, dărăpănată, pe care a cumpărat-o pe nimica toată în urmă cu vreo zece ani.

— O găsesc eu.

— Baftă!

Nu uită să-şi sune soţia, dar el nu avea copii care să-i spună pe rând noapte bună.

— Mergem?

În trecere, întredeschise uşa biroului său. Lapointe aprinsese lampa cu abajur verde şi se aşezase în fotoliul lui Maigret. Citea un ziar, în timp ce Fleury, pe scaun, picior peste picior, cu trăsăturile încremenite, stătea cu ochii pe jumătate închişi.

— Ne vedem mai târziu, dragule.

Şeful de cabinet tresări, se ridică să pună o întrebare, dar comisarul închisese deja uşa.

— Luăm maşina?

— Da. Mergem la Seineport, la vreo treizeci de kilometri de aici.

— Am fost mai demult împreună.

— Adevărat. Ţi-e foame?

— Dacă stăm mult acolo...

— Opreşte la braseria *Dauphine.*

Chelnerul se miră când îi văzu intrând.

— Nu mai e nevoie să vă duc sendvişurile şi berea comandate de domnul Lapointe?

— Ba da. Dar, mai întâi, adu-ne ceva de băut. Ce vrei, Janvier?

— Nu ştiu.

— Pernod?

Maigret simţea nevoia de aşa ceva. Janvier ştia şi comandă acelaşi lucru.

— Şi fă-ne două sendvişuri zdravene de fiecare.

— Cu ce?

— Cu orice. Cu pateu, dacă ai.

Maigret părea omul cel mai calm de pe pământ.

— Suntem prea obişnuiţi cu cazurile penale, murmură el pentru sine, cu paharul în mână.

Nu avea nevoie să-i răspundă cineva. Îşi răspundea singur în gând.

„Într-un caz penal, există în mod obişnuit un singur vinovat sau un grup de vinovaţi care acţionează înţeleşi între ei. În politică, lucrurile stau cu totul altfel, dovadă numărul mare de partide din Cameră.”

Această idee îl amuza.

„O mulţime de oameni sunt interesaţi de raportul Calame, din diferite motive. Nu e vorba doar de politicienii pe care publicarea raportului i-ar

pune într-o postură proastă. Nu e vorba doar de Arthur Nicoud. Mai sunt şi cei pentru care deţinerea raportului ar constitui un capital, apoi cei pentru care asta ar însemna putere.”

În seara aceea erau puţini clienţi. Luminile fuseseră aprinse, iar atmosfera era apăsătoare ca înainte de furtună.

Îşi mâncară sendvişurile la masa unde obişnuia să stea Maigret, ceea ce îi aminti acestuia de cea a lui Mascoulin de la *Filet de Sole.* Amândoi aveau masa lor, în locuri diferite, în medii şi mai diferite.

— Cafea?

— Te rog.

— Coniac?

— Nu. Conduc.

Maigret nu ceru nici el şi, puţin mai târziu, ieşeau din Paris pe Porte d'Italie, luând-o pe drumul spre Fontainebleau.

— Şi când te gândeşti că, dacă Benoît ar fi fumat pipă, în locul trabucurilor alea puturoase, sarcina noastră ar fi fost mult mai dificilă!

Traversau periferia. Apoi nu mai văzură decât copaci mari de ambele părţi ale drumului şi automobile cu farurile aprinse care se deplasau în ambele sensuri. Multe depăşeau mica maşină neagră.

— Presupun că nu e cazul să merg cu viteză?

— Nu e nevoie. Ori sunt acolo, ori...

Îi cunoştea suficient de bine pe cei de felul lui Benoît ca să fie în stare să se pună în locul lor. Benoît nu avea prea multă imaginaţie. Era doar un mic escroc, pe care micile lui potlogării nu-l umpluseră nici pe departe de bănet.

Avea nevoie de femei, de orice fel, de o viaţă fără nicio înfrânare în locuri unde putea să vorbească tare şi să se dea forţos, iar la sfârşit de săptămână, de o zi-două la pescuit.

— Dacă îmi amintesc eu bine, în piaţa din Seineport e o cafenea mică. Opreşte acolo să întrebăm.

Trecură Sena la Corbeil şi o luară pe un drum care mergea pe lângă fluviu, iar de cealaltă parte era mărginit de pădure. De patru-cinci ori, Janvier viră brusc ca să evite iepuri, bombănind de fiecare dată:

— Al naibii prostănac!

Din când în când, o lumină se ivea brusc în întuneric. În sfârşit, apăru un întreg grup, câteva felinare, şi maşina se opri în faţa unei cafenele unde câţiva bărbaţi jucau cărţi.

— Intru şi eu?

— Dacă vrei să bei ceva.

— Acum nu.

Maigret, la bar, dădu pe gât un pahar de tărie.

— Îl cunoaşteţi pe Benoît?
— Cel de la poliţie?
La Seineport, Benoît nu considerase necesar, de atâţia ani, să anunţe că nu mai lucra la Siguranţă.
— Ştiţi unde locuieşte?
— Veniţi de la Corbeil?
— Da.
— Aţi trecut prin faţa casei lui. N-aţi văzut o carieră, la un kilometru şi jumătate de aici?
— Nu.
— Noaptea nu se vede. Casa lui este exact vizavi, de cealaltă parte a drumului. Dacă e acolo, o să zăriţi lumină.
— Mulţumesc.
— Este! se auzi vocea unuia dintre jucătorii de belotă.
— De unde ştii?
— Pentru că ieri l-am servit cu o pulpă de berbec.
— O pulpă întreagă doar pentru el?
— Probabil că se răsfaţă.
Câteva minute mai târziu, Janvier, conducând cu viteză scăzută, arătă o pată mai deschisă la culoare undeva în pădure.
— Acolo trebuie să fie cariera.
Maigret privi de cealaltă parte a drumului şi, la vreo sută de metri, pe malul fluviului, zări o fereastră luminată.
— Poţi să laşi maşina aici. Să mergem!
Deşi nu era lună, descoperiră o cărare năpădită de buruieni.

— CAPITOLUL IX —

Acţiunea

Merseră fără zgomot, unul în spatele celuilalt, şi, din casă, nu-i auzi nimeni apropiindu-se. Probabil că, pe vremuri, acea porţiune a malului făcuse parte dintr-o mare proprietate şi coşmelia îi servea pe atunci unuia dintre paznici.

Spaţiul din jur nu era întreţinut. Un gard culcat la pământ în mai multe locuri înconjura ceea ce fusese cândva o grădină de zarzavat. Prin fereastra luminată, Maigret şi Janvier zăreau grinzile tavanului, pereţi daţi cu var, o masă la care doi bărbaţi jucau cărţi.

Janvier se uită în întuneric la Maigret, vrând parcă să-l întrebe ce urmau să facă.

— Stai aici, îi şopti comisarul.

Iar el se îndreptă spre intrare şi bătu în uşa zăvorâtă.

— Cine e? întrebă o voce din interior.

— Deschide, Benoît.

Pentru un moment se lăsă tăcere, apoi se auzi zgomot de paşi. Janvier putea să-l vadă pe fereastră pe fostul poliţist, în picioare lângă masă, neştiind ce să facă, apoi împingându-şi tovarăşul într-o încăpere alăturată.

— Cine e? întrebă Benoît, apropiindu-se de uşă.

— Maigret.

Alt moment de tăcere. În sfârşit, stăpânul casei trase zăvorul şi uşa se deschise. Benoît se uită uluit la silueta lui Maigret.

— Ce-ai cu mine?

— Vreau să stăm puţin de vorbă. Poţi să vii, Janvier.

Cărţile rămăseseră pe masă.

— Singur?

Benoît nu răspunse imediat, bănuind că Janvier stătuse la fereastră.

— Poate că făceai pasienţe?

— Celălalt e dincolo, şefule, anunţă Janvier, arătând spre o uşă.

— Bănuiam. Adu-l aici.

Lui Piquemal i-ar fi fost greu să fugă, deoarece uşa dădea într-o cămăruţă de unde nu se putea ieşi afară.

— Ce vrei de la mine? Ai mandat? întrebă Benoît, care se străduia să-şi recapete stăpânirea de sine.

— Nu.

— În cazul ăsta...

— În cazul ăsta, nimic! Stai jos. Şi tu, Piquemal! Nu-mi place deloc să vorbesc unor oameni care stau în picioare.

Întoarse câteva cărţi.

— Îl învăţai cum se joacă belota în doi?

Probabil că nu greşea. Era posibil ca Piquemal să nu fi atins o carte de joc în viaţa lui.

— Vorbeşti, Benoît?

— N-am nimic de spus.

— Bine. În cazul ăsta, vorbesc eu.

Pe masă se aflau o sticlă de vin şi un singur pahar. Piquemal, care nu jucase niciodată cărţi, nu bea şi nici nu fuma. Oare se culcase vreodată cu o femeie? Poate că nu. Se uita la Maigret cu un aer sălbatic, ca un animal ghemuit în colţul lui.

— Lucrezi de mult timp pentru Mascoulin?

În realitate, în acel cadru, Benoît făcea o impresie mai puţin proastă decât la Paris, poate pentru că acolo era mai la el acasă. Rămăsese un ţăran; fusese probabil fanfaronul satului, pe care făcuse greşeala să-l părăsească pentru a-şi încerca norocul la Paris. Vicleniile şi manevrele lui erau vicleniile şi manevrele unui ţăran la târg.

Ca să-şi redobândească siguranţa, Benoît îşi umplu paharul şi întrebă ironic:

— Să vă servesc?

— Nu, mulţumesc. Mascoulin are nevoie de oameni ca tine, măcar ca să verifice informaţiile pe care le primeşte de peste tot.

— Să vedem mai departe.

— Când a primit scrisoarea lui Piquemal, a înţeles că era cea mai frumoasă ocazie din cariera lui şi că avea toate şansele, dacă îşi juca bine cartea, să aibă la mână o bună parte din oamenii politici.

— Cine spune asta?

— Eu spun!

Maigret rămăsese în picioare. Stătea cu mâinile la spate, cu pipa între dinţi şi se plimba între uşă şi şemineu, oprindu-se din când în când în faţa unuia dintre cei doi, în timp ce Janvier, aşezat pe colţul mesei, asculta cu atenţie.

— Cel mai mult m-a tulburat faptul că, deşi s-a întâlnit cu Piquemal şi putea să obţină raportul, l-a trimis pe acesta la ministrul Lucrărilor Publice.

Benoît zâmbi cu un aer isteţ.

— Dar am înţeles adineauri, când am văzut acasă la Mascoulin un aparat de fotocopiat. Vrei să reluăm evenimentele în ordine cronologică, Benoît? Poţi oricând să mă opreşti, dacă mă înşel. Mascoulin a primit scrisoarea lui

Piquemal. Ca un om prudent, te-a chemat şi ţi-a cerut să te informezi. Ţi-ai dat seama că era ceva serios, că tipul putea într-adevăr să-şi procure raportul Calame. În acel moment, i-ai spus lui Mascoulin că ştii pe cineva la Lucrările Publice, pe şeful de cabinet. Unde l-ai întâlnit?

— Nu te priveşte.

— N-are importanţă. Ne aşteaptă în biroul meu şi vom lămuri aceste detalii puţin mai târziu. Fleury e un tip jalnic, mereu fără bani. Numai că are avantajul de a fi primit în medii unde unui mocofan ca tine i s-ar trânti uşa în nas. Probabil că, în schimbul câtorva bancnote, ţi-a dat informaţii despre unii dintre prietenii lui.

— Ţine-o aşa!

— Acum, încearcă să înţelegi. Dacă Mascoulin ar fi primit raportul din mâna lui Piquemal, ar fi fost practic obligat să-l facă public şi să declanşeze scandalul, pentru că Piquemal e un om cinstit în felul lui, un fanatic pe care ar trebui să-l ucizi ca să-i închizi gura. Desigur, dacă ar fi adus raportul la Cameră, Mascoulin ar fi devenit o vedetă pentru un timp. Dar mult mai interesant era dacă, păstrându-l pentru sine, cei pe care raportul îi compromitea ajungeau la mâna lui. Mi-a trebuit ceva timp să înţeleg asta. Nu sunt destul de vicios ca să mă pot pune în pielea lui. Aşadar, Piquemal s-a dus la doamna Calame, unde ştia, deoarece o văzuse cândva, că exista o copie a raportului. A pus-o în servietă şi a dat fuga acasă la Mascoulin, pe strada Antin. După ce a ajuns acolo, n-a mai fost nevoie să-l urmăreşti, deoarece ştiai cum se vor petrece lucrurile, aşa că te-ai repezit la Ministerul Lucrărilor Publice, unde Fleury te-a primit în biroul lui. Sub un pretext oarecare, Mascoulin l-a reţinut pe Piquemal în timp ce suavul lui secretar a fotocopiat raportul. Apoi, cu aparenţa unui om cinstit, l-a trimis pe vizitator să ducă documentul celui în drept, adică ministrului. Am dreptate?

Piquemal îl pironea pe Maigret cu privirea, închis în el, stăpânit de o emoţie violentă.

— Erai acolo, în biroul lui Fleury, când Piquemal a adus raportul. Nu-ţi mai rămânea decât să afli de la Fleury când şi de unde să-l sustragi mai uşor. Astfel, graţie cinstitului Mascoulin, raportul Calame va fi fost pus la dispoziţia publicului. Dar, graţie ţie, Auguste Point, ministrul în cauză, nu avea să-l poată prezenta Camerei. Prin urmare, povestea urma să aibă un erou: Mascoulin. Dar şi un personaj negativ, acuzat că a distrus documentul ca să-şi salveze propria reputaţie şi pe cea a colegilor săi compromişi: un anume Auguste Point, care are vina de a fi un om cinstit şi de a fi refuzat să strângă nişte mâini murdare. Bună stratagemă, nu?

Benoît îşi umplu din nou paharul şi începu să-l bea lent, privindu-l pe Maigret cu un aer ezitant. Părea, ca la belotă, că se întreba ce carte era în

interesul lui să joace.

— Asta e aproape tot. Fleury ţi-a spus că şeful lui a luat raportul cu el şi s-a dus la apartamentul din strada Pasteur. N-ai îndrăznit să intri acolo noaptea, din cauza portăresei, iar a doua zi dimineaţă ai aşteptat-o să plece la cumpărături. Mascoulin a ars raportul?

— Asta nu mă priveşte.

— Nu are importanţă dacă l-a ars sau nu, pentru că are o fotocopie. Îi e de ajuns ca să ţină în şah o mulţime de oameni.

Fusese o greşeală, Maigret îşi dădu seama mai târziu, că insistase pe puterea lui Mascoulin. Altfel, Benoît ar fi ales o altă atitudine? Probabil că nu, dar ar fi fost posibil.

— Bomba a explodat, aşa cum fusese prevăzut. Şi alţii căutau raportul, din diferite motive, printre care un anume Tabard; el şi-a amintit primul de rolul lui Calame şi a făcut aluzie la asta în ziarul lui. Îl cunoşti pe ticălosul ăla de Tabard, nu? El n-ar fi vrut să câştige putere de pe urma raportului, ci bani peşin. Labat, care lucrează pentru el, probabil că o supraveghea pe doamna Calame. L-a văzut oare pe Piquemal ieşind? Nu ştiu şi e posibil să nu aflăm asta niciodată. De altfel, nici nu are importanţă. Fapt e că Labat şi-a trimis unul dintre oameni acasă la văduvă, apoi la secretara ministrului... În mediul tău, îmi faceţi impresia unei mulţimi de crabi colcăind într-un coş. Alţii, mai oficial, s-au întrebat ce se întâmplă de fapt şi au încercat să afle.

Făcea aluzie la cei de la Siguranţa Naţională. Era normal ca, odată ce prim-ministrul a fost anunţat, serviciile Siguranţei să întreprindă o anchetă mai mult sau mai puţin discretă.

După aceea, totul devenea aproape comic. Trei grupuri diferite alergaseră după raport, fiecare din motive diferite.

— Punctul slab era însă Piquemal, deoarece era greu de ştiut dacă, interogat într-un anumit fel, n-ar fi vorbit. Tu ai avut ideea să-l aduci aici? Sau Mascoulin? Nu răspunzi? Bine! Asta nu schimbă nimic. În orice caz, trebuia retras pentru un timp din circulaţie. Nu ştiu cum ai făcut, nici ce i-ai spus. Vezi bine că nu-l întreb nimic. Va vorbi când va dori s-o facă, adică atunci când îşi va da seama că a fost doar o jucărie în mâinile a doi ticăloşi, unul mare şi unul mic.

Piquemal tresări, dar nu spuse nimic.

— De data asta, am spus tot. Ne aflăm în afara departamentului Seine, după cum probabil îmi vei atrage atenţia, şi acţionez fără să am dreptul.

Făcu o pauză, apoi zise:

— Pune-i cătuşele, Janvier!

Prima tendinţă a lui Benoit fu să se opună, şi era de două ori mai puternic decât Janvier. După ce se gândi puţin, întinse mâinile şi bombăni:

— Asta o să vă coste scump pe amândoi. Vă atrag atenţia că n-am declarat nimic.

— Nicio vorbă. Piquemal, vii şi dumneata cu noi. Deşi eşti liber, presupun că n-ai intenţia să rămâi singur aici?

După ce ieşiră, Maigret se întoarse să stingă lumina.

— Ai cheia? întrebă el. E mai bine să încuiem, pentru că va trece ceva timp până să te întorci la pescuit.

Se înghesuiră în mica maşină şi tot drumul păstrară tăcerea.

La Poliţia Judiciară, îl găsiră pe Fleury tot pe scaun. Tresări când îl văzu intrând pe fostul inspector de la Siguranţă.

— Nu mai e nevoie să fac prezentările, mormăi Maigret.

Era unsprezece şi jumătate noaptea. La Poliţia Judiciară mai ardea lumina doar în două birouri, restul erau pustii.

— Sună-l pe ministru.

Lapointe ridică receptorul.

— Vi-l dau pe domnul comisar Maigret.

— Îmi cer scuze că vă deranjez, domnule ministru. Nu v-aţi culcat? Sunteţi cu soţia şi fiica?... Da, am noutăţi... Multe... Mâine veţi putea dezvălui Camerei numele omului care a intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur şi a luat raportul Calame... Nu, nu imediat... Într-o oră, poate două... Dacă vreţi să mă aşteptaţi... S-ar putea să dureze toată noaptea...

Dură trei ore. Maigret şi oamenii lui aveau acum de făcut munca lor obişnuită. Stătură mult timp împreună în biroul comisarului; Maigret vorbea şi se oprea uneori în faţa unuia, alteori a celuilalt.

— Cum vreţi, dragilor. Am tot timpul. Ia-l pe unul, Janvier. Uite, pe ăsta...

I-l arătă pe Piquemal, care ţinea în continuare gura încleştată.

— Tu, Lapointe, ocupă-te de domnul Fleury.

Astfel, în fiecare birou rămaseră câte doi bărbaţi între patru ochi: unul punea întrebări, celălalt se străduia să tacă.

Era o problemă de rezistenţă. Uneori, Lapointe sau Janvier se iveau în cadrul uşii şi îi făceau un semn comisarului, care ieşea după ei pe culoar, unde vorbeau cu glas scăzut.

— Am cel puţin trei martori care îmi confirmă povestea, îl anunţă Maigret pe Benoît. Printre alţii, şi e important, un locatar din imobilul de pe bulevardul Pasteur, care te-a văzut intrând în apartamentul lui Point. Tot nu vorbeşti?

Benoît rosti în cele din urmă o frază care îl reprezenta în totalitate.

— Ce-ai face în locul meu?

— Dacă aş fi destul de netrebnic ca să pot fi în locul tău, aş mărturisi.

— Nu.

— De ce?

— Ştii foarte bine.

Nu împotriva lui Mascoulin! Benoît ştia că acesta va reuşi să se descurce şi cine ştie ce s-ar fi întâmplat cu complicele lui!

— Nu uita că el are raportul.

— Şi?

— Şi nimic. Îmi ţin gura. Voi fi condamnat pentru că am intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur. Cât iau pentru asta?

— Vreo doi ani.

— Iar Piquemal m-a urmat de bunăvoie. Nu l-am ameninţat. Prin urmare, nu l-am răpit.

Maigret înţelese că nu va obţine nimic altceva.

— Recunoşti că ai intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur?

— O să recunosc dacă n-o să pot să fac altfel. Asta-i tot.

După câteva minute, nu putu să facă altfel. Fleury cedă şi Lapointe veni să-şi anunţe şeful.

— Nu ştia nimic de Mascoulin şi abia în seara asta a aflat pentru cine lucra Benoît. N-a putut să nu-l ajute, pentru că făcuseră cândva afaceri împreună.

— L-ai pus să semneze o declaraţie?

— Mă ocup acum.

Piquemal era un idealist, dar un idealist care o apucase pe un drum greşit. Continua să tacă. Credea oare că va obţine astfel ceva de la Mascoulin?

La trei şi jumătate, Maigret îi lăsă pe Janvier şi Lapointe cu cei trei şi plecă cu taxiul la Ministerul Lucrărilor Publice, unde lumina era aprinsă la etajul doi. Point dăduse dispoziţii să fie condus imediat la apartamentul lui.

Maigret găsi familia în salonaşul unde fusese primit şi prima dată.

Auguste Point, soţia şi fiica sa îl priveau cu nişte ochi obosiţi care încă nu îndrăzneau să strălucească de speranţă.

— Aveţi documentul?

— Nu. Dar omul care l-a furat din apartamentul dumneavoastră se află în biroul meu şi a recunoscut.

— Cine e?

— Un fost poliţist corupt care lucrează pentru unul şi altul.

— Pentru cine a lucrat de data asta?

— Pentru Mascoulin.

— Atunci... începu Point, întunecându-se la faţă.

— Mascoulin nu va spune nimic, mulţumindu-se, când se va simţi nevoia, să facă presiune asupra celor care sunt compromişi. Îl va lăsa pe Benoît să fie condamnat. Iar Fleury...

— Fleury?

Maigret dădu afirmativ din cap.

— E un tip jalnic. Situaţia în care se afla nu-i permitea să refuze.

— Ţi-am spus eu, interveni doamna Point.

— Ştiu. N-am crezut.

— Nu eşti făcut pentru viaţa politică. După ce se vor termina toate astea, sper că...

— Principalul, spuse Maigret, este să se stabilească faptul că n-aţi distrus raportul Calame şi că v-a fost furat după cum aţi anunţat.

— Ne vor crede?

— Benoît va recunoaşte.

— Va spune pentru cine?

— Nu.

— Nici Fleury?

— Fleury nu ştia.

Astfel că...

Apăsarea din piept îi dispăruse, dar nu reuşea să se bucure.

Desigur, Maigret reuşise să-i salveze reputaţia, dar Point pierduse totuşi partida.

Exceptând cazul în care, în ultimul moment, ceea ce era improbabil, Benoît s-ar fi decis să vorbească, adevăratul câştigător rămânea Mascoulin.

Acesta o ştia foarte bine, încă dinainte ca Maigret să ajungă la capătul anchetei, arătându-i intenţionat aparatul de fotocopiat. Era un avertisment. Asta însemna, într-un fel: „Aviz interesaţilor!”.

Toţi cei care aveau a se teme de publicarea raportului, fie că era vorba de Nicoud, aflat în continuare la Bruxelles, de politicieni sau de alţii, toţi ştiau acum că Mascoulin nu trebuia să facă decât un gest ca să-i dezonoreze şi să le ruineze cariera.

În salon se aşternu o tăcere lungă; Maigret nu era foarte mândru de el însuşi.

— În câteva luni, după ce totul va fi uitat, voi demisiona şi mă voi întoarce la La Roche-sur-Yon, murmură Point, privind fix covorul.

— Promiţi? întrebă soţia lui.

— Jur.

Aceasta reuşea să se bucure fără nicio reticenţă, deoarece, pentru ea, soţul ei conta mai mult decât orice pe lume.

— Pot să-i telefonez lui Alain? întrebă Anne-Marie.

— La ora asta?

— Nu ţi se pare că merită să-l trezesc?

— Dacă crezi tu...

Probabil că nici ea nu prea ştia ce să creadă.

— Beţi ceva? murmură Point, aruncând o privire parcă timidă spre Maigret.

Privirile lor se întâlniră. Comisarul avu încă o dată impresia că în faţa lui stătea cineva care îi semăna ca un frate. Amândoi aveau aceeaşi privire gravă şi tristă, aceeaşi arcuire a umerilor. Paharul de alcool era doar un pretext ca să se aşeze un moment unul în faţa celuilalt. Tânăra telefona cuiva.

— Da... Totul s-a sfârşit... Încă nu trebuie să spunem nimic... Trebuie să-l lăsăm pe tata să le facă surpriza asta, la tribună...

Ce-ar fi putut să-şi spună cei doi bărbaţi?

— Noroc!

— Noroc, domnule ministru.

Doamna Point părăsise camera. Anne-Marie nu întârzie să o urmeze.

— Mă duc la culcare, murmură Maigret, ridicându-se. Nu mai aveţi nevoie de mine.

Point îi întinse mâna, cu stângăcie, ca şi cum n-ar fi fost un gest banal, ci expresia unui sentiment plin de pudoare.

— Mulţumesc, Maigret.

— Am făcut ce-am putut...

— Da...

Se îndreptară spre uşă.

— Apropo, şi eu am refuzat să dau mâna cu el...

În sfârşit, pe palier, când să întoarcă spatele gazdei sale:

— Până la urmă o să-şi rupă el gâtul...

Shadow Rock Farm, Lakeville (Connecticut),
23 august 1954

Al 38-lea volum din seria Maigret

Un incident tragic declanşează un mare scandal de presă: un sanatoriu de stat s-a prăbuşit, provocînd moartea a peste o sută de copii. Teribila catastrofă putea fi probabil evitată, deoarece, la studierea proiectului de construcţie, un eminent specialist, profesorul Calame, prevăzuse pericolul. Din păcate, nimeni nu a ţinut cont de părerea lui... Mai mulţi oameni politici riscă să fie compromişi, astfel că au tot interesul să facă dispărut raportul expertului. Printre ei şi noul ministru al Lucrărilor Publice, căruia, în mod curios, raportul Calame tocmai i-a fost furat. Disperat că va fi acuzat de ascunderea sau distrugerea documentului, ministrul apelează la Maigret...

EDITURA POLIROM

www.polirom.ro

Foto copertă: Florin Pînzaru